

§ 11 miljøgodkendelse

af svinebruget

”Nørredal”

Klosterhedevej 32, 7600 Struer

3. november 2014

*Miljøgodkendelse i henhold til § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
jf. LBK nr. 1486 af 4. december 2009*

Indholdsfortegnelse

DATABLAD	4
INDLEDNING	5
1. RESUMÉ OG SAMLET VURDERING	6
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse	6
1.2 Afgørelse om miljøgodkendelse	6
1.3 Ikke teknisk resumé	7
1.4 Samlet oversigt over vilkår	10
1.5 Offentlighed	14
1.6 Klagevejledning	15
2. Baggrund for miljøgodkendelsen	16
2.1 Beskrivelse af husdyrbruget	16
2.2 Meddelelesespligt – husdyrproduktion, anlæg, arealer, ejerforhold	16
2.3 Gyldighed	17
2.4 Retsbeskyttelse	17
2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen	17
3. Beliggenhed og planmæssige forhold	17
3.1 Afstandskrav, bygge og beskyttelseslinjer, fredninger m.v.	17
3.2 Placering i landskabet	18
4. Husdyrhold, staldanlæg og drift	19
4.1 Husdyrhold, stalde og opbevaringsanlæg	19
4.2 Ventilation	22
4.3 Fodring	23
4.4 Energi- og vandforbrug	23
4.5 Spildevand og regnvand	24
4.6 Affald	25
4.7 Råvarer og hjælpestoffer	28
4.8 Driftsforstyrrelser eller uheld	28
5. Gødningsproduktion og – håndtering	30
5.1 Gødningstyper og – mængder	30
5.2 Flydende husdyrgødning	31
5.3 Fast husdyrgødning	32
6. Forurening og gener fra husdyrbruget	32
6.1 Generelt Ammoniakkraft	32
6.2 Ammoniak og natur	32
6.3 Lugt	32
6.4 Fluer og skadedyr	40
6.5 Transport	41
6.6 Støj fra anlæg og maskiner	42
6.7 Støv fra anlæg og maskiner	44
6.8 Lys	44
7. Påvirkning fra arealerne	44
7.1 Udbringningsarealerne	44
7.2 Påvirkning af natur og overfladevand fra marker	47
7.3 Kvælstof og fosfor til Limfjorden og Nissum Fjord	48
7.4 Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	49
7.5 Kvælstof til grundvand	50
8. Bedste tilgængelige teknik (BAT)	50
8.1 Management	51
8.2 Foder	51
8.3 Forbrug af vand og energi	53
8.4 Opbevaring og udbringning af husdyrgødning	53

8.5	Staldindretning	55
9.	Husdyrbrugets ophør	57
10.	Egenkontrol og dokumentation	58
Bilag 1.	Situationsplan	60
Bilag 2.	Oversigt over ejede og forpagtede arealer, med transportveje	61
Bilag 3A.	Beskyttede naturområder	62
Bilag 3B.	Natura 2000.....	63
Bilag 4.	Jordbundstyper (i pløjelaget)	62
Bilag 5.	Fosforklasser, lavbund og terrænforhold.....	63
Bilag 6.	Nitratfølsomme indvindingsområder m.v.....	65
Bilag 7.	Grundvandsudtalelse	66
Bilag 8.	Beskyttede diger, fredninger og landskab	70
Bilag 9.	Nitratklasser.....	71
Bilag 10.	Overfladevandsvurdering	72
Bilag 11.	Erklæring om tilstrækkelig opbevaringskapacitet	80
Bilag 12.	Notat: Vurdering af status og areal for beskyttet overdrev.....	81
Bilag 13.	Forslag til skemaer til egenkontrol.....	95

Datablad

Godkendelsesdato	3. november 2014
Afgørelsestype	§ 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (75 – 250 DE)
Husdyrbrugets adresse	Klosterhedevej 32 7600 Struer
Husdyrbrugets ejer og kontaktperson	Johanne Sofie Dahl Jakobsen (ejer af bygninger og areal) Lars Skibsted Jakobsen (ejer dyrehold, ansvarlig for dyrehold og markdrift) Klosterhedevej 32 Fousing 7600 Struer
Brugstype	Svinebrug (Søer, smågrise og slagtesvin)
CVR nr. / P nr.	25792475/
CHR nr.	59509
Ejendomsnr.	6710013352
Matrikel nr.	21, 11e, 19k, 19i, og 17v Fovsing By, Fovsing 11s V. Ølby, Ølby
Husdyrbrugets miljøkonsulent	Heden og Fjorden, Nupark 47, 7500 Holstebro che@hflc.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Struer Kommune Plan- og miljø, Østergade 11-15, 7600 Struer teknisk@struer.dk
Sagsbehandler	Kristian Iversen
Annonceringsdato	5. november 2014
Klagefrist udløber	3. december 2014
Næste revurdering af miljøgodkendelsen	2022

Indledning

Lars Jakobsen har den 4. februar 2014, ansøgt om § 11 miljøgodkendelse, jf. Husdyrgodkendelsesloven¹ af husdyrbruget "Nørredal" beliggende Klosterhedevej 32, Fousing, 7600 Struer.

Husdyrbruget er større end 75 DE og er derfor omfattet af § 11 i Husdyrgodkendelsesloven. Husdyrbruget er ikke omfattet af reglerne for IPPC, jf. IPPC direktivet², idet svinebruget er mindre end 250 DE.

Der ansøges om en driftsmæssig udvidelse af eksisterende besætning fra nuværende dyrehold svarende til 111,48 DE, fordelt på 200 årssøer, 4.800 smågrise (7,5-30 kg) og 1.825 slagtesvin (30-98 kg) til et dyrehold svarende til 127,89 DE, fordelt på 260 årssøer, 7.000 smågrise (7,3-25 kg), 300 slagtesvin (25-107 kg) og 2.900 slagtesvin (25-65 kg), en udvidelse på i alt 16,42 DE.

Udvidelsen finder sted i eksisterende bygninger.

Alle husdyrbrugets 227,40 ha udbringningsarealer ligger i Struer Kommune.

Al husdyrgødning afsættes til Måbjerg Bioenergy. Der modtages afgasset biomasse retur svarende til 302 DE til udbringning på bedriftens arealer.

Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning med bilag³ og supplerende oplysninger indkommet i forbindelse med sagsbehandlingen. Seneste version af ansøgningen (ver. 5) er indsendt den 18. august 2014.

I miljøgodkendelsen er der redegjort for de miljømæssige konsekvenser af udvidelsen af husdyrbruget, herunder også om husdyrbrugets anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Der er i godkendelsen stillet en række vilkår som sikrer, at husdyrbruget kan drives uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora, fauna, vandmiljø, landskab og kulturmiljø samt ressourceforbrug.

¹ LBK nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Direktiv om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet). Rådets direktiv 96/61/EF af 24. september 1996

³ Ansøgningsskema 53762 af 4. februar 2014, med seneste justering i version 5 af 18. august 2014.

1. RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse

Struer Kommune har den 4. februar 2014, modtaget en ansøgning om § 11 miljøgodkendelse af husdyrbruget "Nørredal" beliggende Klosterhedevej 32, Fousing, 7600 Struer.

Der ansøges om en driftsmæssig udvidelse af eksisterende besætning fra nuværende dyrehold svarende til 111,48 DE, fordelt på 200 årssøer, 4.800 smågrise (7,5-30 kg) og 1.825 slagtesvin (30-98 kg) til et dyrehold svarende til 127,89 DE, fordelt på 260 årssøer, 7.000 smågrise (7,3-25 kg), 300 slagtesvin (25-107 kg) og 2.900 slagtesvin (25-65 kg), en udvidelse på i alt 16,42 DE.

Alle husdyrbrugets 227,40 ha udbringningsarealer ligger i Struer Kommune.

Al husdyrgødning afsættes til Måbjerg Bioenergy. Der modtages afgasset biomasse retur svarende til 302 DE til udbringning på bedriftens arealer.

Ejendommen er VVM-screenet i 2001 til en produktion af 200 årssøer, 4.800 smågrise (7,5-30 kg) og 1.825 slagtesvin (30-98 kg). Da ejendommen ikke tidligere er miljøgodkendt, er hele husdyrbruget omfattet af godkendelsespligt.

Miljøgodkendelsen bygger på en ansøgning, som er indsendt via Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem med skema nr. 53762. Og fiktiv skema nr. 61665 med alternativ vedr. arealdriften. I dialog med ansøger om projektet er ansøgningen justeret og suppleret med yderligere oplysninger. Seneste version (nr. 5) af ansøgningen er modtaget den 18. august 2014.

1.2 Afgørelse om miljøgodkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Struer Kommune hermed godkendelse til husdyrbruget på en række vilkår. Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget på Klosterhedevej 32 med tilhørende anlæg og ejede og forpagtede udbringningsarealer (bilag 2).

Det er Struer Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet (nabobeboelser, Natura 2000 områder⁴, natur i øvrigt, overfladevand, nitratfølsomme indvindingsområder, landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer).

De generelle beskyttelsesniveauer for ammoniak, lugt, fosforoverskud og nitrat i bilag 3 til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt.

Struer Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet, ligesom husdyrbruget anvender den bedst tilgængelige teknik (BAT). Godkendelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til Husdyrgodkendelseslovgivningen.

Tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. Byggeloven, Planloven, samt afledning af spildevand og overfladevand efter Miljøbeskyttelsesloven) skal søges separat.

⁴ Internationale naturbeskyttelsesområder udpeget på baggrund af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Med mindre andet er anført, gælder vilkårene straks fra godkendelsen tages i brug, herunder i indkørringsperioden.

Lovgivning

Ansøgningen er behandlet i henhold til reglerne i Husdyrgodkendelsesloven¹ med tilhørende bekendtgørelse⁵ samt Miljøstyrelsens husdyrvejledning – [wiki-vejledningen](#). Derudover er der foretaget en vurdering af ansøgningen jf. reglerne i Habitatbekendtgørelsen⁶. Jf. denne skal kommunen, før der træffes afgørelse til et husdyrbrug, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Endvidere skal husdyrbruget og kommunen i forbindelse med godkendelse foretage en vurdering af husdyrbrugets teknologi i forhold til det, som beskrives som ”Bedst Tilgængelige Teknologi” (jf. BAT-notat/BREF-dokument for svine- og fjerkræbrug).

1.3 Ikke teknisk resumé

Miljøgodkendelsen omfatter driftsbygninger og anlæg på ”Nørredal”, Klosterhedevej 32, Fousing, 7600 Struer, samt tilhørende ejede og forpagtede arealer.

Struer Kommune har vurderet, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte udvidelse i henhold til gældende regler⁷.

Produktion og arealer

Med den ansøgte driftsmæssige udvidelse på i alt 16,42 DE af eksisterende besætning, der består af et dyrehold på 111,48 DE, fordelt på 200 årssøer, 4.800 smågrise (7,5-30 kg) og 1.825 slagtesvin (30-98 kg), bliver den årlige produktion i alt svarende til 127,89 DE, fordelt på 260 årssøer, 7.000 smågrise (7,3-25 kg), 300 slagtesvin (25-107 kg) og 2.900 slagtesvin (25-65 kg). Produktionen finder sted i eksisterende anlæg.

På ejendommen produceres husdyrgødning, i alt 127,89 DE, al husdyrgødning afleveres til biogasanlæg.

Ansøger ønsker godkendt 2 forskellige alternativer med hensyn til valg af virkemidler til at reducere nitratudvaskningen.

I alternativ 1 tages afgasset gylle retur svarende til 302 DE. Den afgassede biomasse udbringes på husdyrbrugets egne og forpagtede arealer, i alt 227,40 ha. Der udbringes 1,33 DE/ha.

Som virkemiddel til at reducere nitratudvaskningen anvendes 5 % -point ekstra efterafgrøder.

I alternativ 2 tages afgasset gylle retur svarende til 318,36 DE og der udbringes således 1,40 DE/ha i alternativ 2. Her anvendes et S6 sædskifte som virkemiddel til at reducere nitratudvaskningen.

Placering og driftsbygninger

Husdyrbruget ligger i landzone ca. 350 m vest for Fousing og ca. 680 m øst for Fousing Kirkeby.

Ejendommen ligger tæt på naturområder, produktionsanlægget ligger umiddelbart nord for Klosterhedevej øst for ådalen ved Nørredal Bæk.

⁵ Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer

⁶ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af disse arter.

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med tilhørende bekendtgørelse

Der er en enkelt bolig (Klosterhedevej 27) uden landbrugspligt beliggende ca. 265 meter syd for Klosterhedevej 32.

Udvidelsen sker i eksisterende stalde.

Lugt

Husdyrbruget overholder lugtgeneafstanden til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Klosterhedevej 27) ligger ca. 265 m fra nærmeste staldhjørne. Nærmeste samlede bebyggelse (Fousing) er beliggende ca. 350 m mod øst og nærmeste byzone er Struer by, der er beliggende ca. 2,7 km fra anlægget mod nordøst. Den beregnede konsekvensafstand er på 440 m.

Transport

Antallet af transporter med dyr, foder, flydende husdyrgødning, olie og hjælpestoffer stiger med 45 transporter til ca. 925 årlige transporter. Stigningen skyldes alene antallet af gylletransporter til og fra Måbjerg Bioenergi.

Transportvejen til udbringningsarealerne fremgår af bilag 2.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Idet staldanlægget ligger i nærheden af en markant ådal med beskyttet overdrev på en del af ådalskrænterne, er der foretaget ekstra ammoniakdepositionsberegninger.

Af disse beregninger fremgår det, at på de overdrevspunkter der ligger nærmest staldanlægget, vil der være en ammoniakdeposition på mellem 0,6 og 1,0 kg N/ha/år.

Den maksimale totale ammoniakdeposition på Kategori 2 natur udenfor Natura 2000 er efter udvidelsen på 1,0 kg N/ha/år, lovens beskyttelsesniveau er således overholdt. (afsnit 6.2)

Der er ca. 6,5 km fra ejendommen til nærmeste Natura 2000-område (nr. 62 Venø og Venøsund). Det vurderes, at Natura 2000-områder på grund af afstanden ikke vil blive påvirket af ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringsanlæg tilhørende ejendommen.

Der er derfor ikke stillet vilkår til ammoniakudledningen.

Næringsstoffer til overfladevand

Langt hovedparten af udbringningsarealerne (215,66 ha) afvander til Limfjorden og 187,84 ha heraf ligger udenfor nitratklasse, 23,42 ha ligger i nitratklasse 1 og 4,41 ha ligger i nitratklasse 3.

Den resterende del af udbringningsarealerne (11,74 ha) afvander til Nissum Fjord og er beliggende i nitratklasse 3.

Beregningerne i ansøgningssystemet viser, at det generelle beskyttelsesniveau for fosfor er overholdt.

Udbringningsarealerne afvander til fosforfølsomme Natura 2000-områder.

Struer Kommune har foretaget en vurdering i forhold til habitatreglerne samt vurderet eventuelle risikoarealer og konkluderet, at der ikke er grundlag for at stille skærpede krav i forhold til udledning af fosfor til overfladevand.

Næringsstoffer til grundvand

Hovedparten af udbringningsarealerne ligger indenfor nitratfølsomt indvindingsområde (NFI). Det generelle beskyttelsesniveau til nitratudvaskning i forhold til grundvand er overholdt ved hjælp af forskellige virkemidler.

Der er stillet vilkår, der fastholder husdyrbruget på forudsætningerne for beregningerne.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelserne m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som acceptable.

Yderligere vurderes det, at udvidelsen ikke vil have indflydelse på bilag IV-arter, planter eller dyr omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistor som findes eller kan forventes af leve i området omkring husdyrbruget samt på eller omkring udbringningsarealerne.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Struer Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer Struer Kommune, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Husdyrbruget lever op til anvendelse af BAT indenfor områderne management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Krav til BAT-niveau for udledning af ammoniak fra stalde, fosfor ab lager samt krav til gødningsopbevaringsanlæg, er overholdt.

Kravene for ammoniakemission og fosfor ab lager er fastsat ud fra Miljøstyrelsens vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, maj 2011.

1.4 Samlet oversigt over vilkår

Generelt

- 1) Miljøgodkendelsen skal udnyttes inden 2 år fra afgørelsens meddelelse.

Husdyrhold, stalde og opbevaringsanlæg

- 2) Der skal etableres teltoverdækning af gyllebeholderen før miljøgodkendelsen tages i brug, eller senest 1. juli 2015.
- 3) Husdyrbruget tillades drevet med en maksimal årsproduktion på 260 årssøer, 7.000 smågrise (7,3-25 kg), 300 slagtesvin (25-107 kg) og 2.900 slagtesvin (25-65 kg) svarende til 127,89 dyreenheder (DE) jf. nugældende omregningsfaktorer.
- 4) Staldindretning og placering af dyretyper skal være som beskrevet i tabel 2 og som opgivet i ansøgningen.

Ventilation

- 5) Ventilationsanlægget skal rengøres efter hvert hold dyr. Anlægget skal vedligeholdes for at sikre optimal drift med lavest muligt energiforbrug.

Energi og vandforbrug

- 6) Der skal på husdyrbruget, indenfor et år fra godkendelsen er meddelt, foretages et energieftersyn af et energiselskab eller en energikonsulent, hvor de energiforbrugende processer på husdyrbruget gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal være til rådighed for tilsynsmyndigheden.

Spildevand og regnvand

- 7) Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme foder- eller gødningsrester skal foregå på en vaskeplads med afløb til opsamlingsbeholder eller på skiftende steder i marken fra gang til gang.

Affald

- 8) Husdyrbrugets olie- og kemikalieaffald skal opbevares i tæt emballage, beregnet til formålet og være tydeligt mærket med angivelse af indhold. Oplaget må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne.
Oplaget skal som minimum være overdækket med et halvtag og stå på støbt bund. Pladsen skal være indrettet med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.
Eventuelt spild skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale

Beredskabsplan (driftsforstyrrelser og uheld)

- 9) Beredskabsplan skal indsendes til kommunen senest 3 mdr. efter godkendelsen er meddelt.

Beredskabsplanen skal løbende revideres/kontrolleres sammen med eventuelle ansatte – dog mindst 1 gang om året.

Dato for seneste revision skal fremgå af planen.

Planen skal være kendt af, og tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og øvrige der færdes på husdyrbruget.

- 10) Beredskabsplanens instrukser skal følges ved uheld, forureninger, brand og lignende, og den skal udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed.
- 11) En skriftlig redegørelse for hændelsen (uheld eller lignende), skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest en uge efter hændelsens indtræden. Det skal af redegørelsen fremgå, såfremt det er muligt, hvilke tiltag der er eller påregnes iværksat for at hindre tilsvarende fremtidig forureningshændelse.

Håndtering af gylle

- 12) Håndtering af gylle skal altid foregå under opsyn, og evt. spild skal straks opsamles.
- 13) Påfyldning af gyllevogn skal foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogn, som har påmonteret pumpe med returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

Lugt

- 14) Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til væsentlige lugtgener for omboende, skal ejeren af ejendommen lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne. Planen skal godkendes af kommunen, og derefter gennemføres. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte skal afholdes af husdyrbruget.

Fluer

- 15) På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse - som minimum i henhold til Statens Skadedyrslaboratoriums vejledende retningslinjer for fluebekæmpelse på gårde med husdyr.
- 16) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Ved mistanke eller konstatering af rotter skal iværksættes rottebekæmpelse, enten ved kommunens rottebekæmpelse eller ved et autoriseret firma.

Støj

- 17) Støj fra husdyrbruget må ikke medføre, at husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne overstiger værdierne angivet i tabel 13 målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer.
- 18) Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet kan højst fremsættes én gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at grænseværdierne ikke er overholdt. Dokumentationen skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen.

Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som ”Miljømåling – ekstern støj” af

akkrediteret firma. Husdyrbrugets støj skal dokumenteres ved måling efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 6/1984 om måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om beregning af ekstern støj fra virksomheder.

Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund og under de mest støjbelastede driftsforhold – eller efter anden aftale med tilsynsmyndigheden.

Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.

Arealer

- 19) (Alternativ 1) På husdyrbrugets arealer, ejede og forpagtede, må der udbringes afgasset biomasse svarende til maks. 302,00 DE, med et næringsstofindhold på i alt maks. 34.730,00 kg N og 6.024,59 kg P
Der skal etableres 5 % -point ekstra efterafgrøder ud over det generelle krav til efterafgrøder
- 20) (Alternativ 2) På husdyrbrugets arealer, ejede og forpagtede, må der udbringes afgasset biomasse svarende til maks. 318,36 DE, med et næringsstofindhold på i alt maks. 36.611,40 kg N og 6.350,96 kg P.
Der skal på udbringningsarealet anvendes et S6 sædskifte eller et sædskifte med et lavere udvaskningsindeks.

BAT

- 21) Al husdyrgødning skal afsættes til biogas.

Foranstaltninger ved ophør

- 22) Ved ophør skal følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger udføres:
- Stalde, gyllekanaler og opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og husdyrgødningen skal bortskaffes efter gældende regler.
 - Hvis husdyrbrugets gyllebeholdere ikke anvendes, skal de rengøres og sløjfes.
 - Foderbeholdere og – anlæg skal tømmes.
 - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. skal bortskaffes efter gældende regler.
 - Tilsynsmyndigheden skal orienteres om husdyrbrugets ophør.

Egenkontrol og dokumentation

- 23) Husdyrbruget skal underrette tilsynsmyndigheden, når dyreholdet er nået op på det godkendte antal DE.
- 24) I forbindelse med afholdelse af de regelmæssige tilsyn, skal der foreligge dokumentation for produktionsstørrelsen. Det kan f.eks. være i form af afregning fra slagteriet, opgørelser fra CHR, svineflytninger, effektivitetskontrol eller lignende. Opgørelsen skal dække de seneste 3 års produktion. Slagteriafregningen skal kunne dokumentere antallet af slagtede svin (med slagtevægt) de pågældende år.
- 25) Mindst én gang pr. kvartal skal husdyrbrugets forbrug af energi og vand registreres, Regi-

streringerne skal opbevares i 5 år og fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

- 26) Der skal føres register over produktionen af farligt affald (så som spildolie, lysstofrør, kemikalierester o.l.) på ejendommen. Registreringen skal for hver fraktion indeholde en beskrivelse af art, mængde og sammensætning. Registreringen skal gemmes i mindst 5 år og fremvises på tilsyn. Dokumentation for bortskaffelse af farligt affald til godkendt modtager skal ligeledes fremvises på forlangende.
- 27) Der skal til enhver tid overfor tilsynsmyndigheden kunne fremlægges sædskifte-, mark- og gødningsplaner samt gødningsregnskaber, som kan dokumentere, at vilkår om ekstra efterafgrøder er overholdt, og at husdyrgødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med de oplysninger der ligger til grund for de i miljøgodkendelsen stillede vilkår. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor 5 år tilbage. Tilsvarende skal der foreligge dokumentation for forpagtningskontrakter og eventuelle overførselsaftaler.
- 28) Det skal overfor tilsynsmyndigheden kunne dokumenteres, at den gylle, der modtages fra biogasanlæg, overholder de maksimale mængder kvælstof og fosfor, der fremgår af vilkår 19 og 20 og er en forudsætning for beregningerne i denne afgørelse.

1.5 Offentlighed

Partshøring og nabohøring

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i høring hos ansøger og dennes konsulent. Efterfølgende har udkastet været i 3 ugers nabo/partshøring med frist for indgivelse af bemærkninger senest den 17. oktober 2014.

Der er ikke indkommet bemærkninger i høringsperioden

Offentliggørelse

Godkendelsen er offentliggjort ved annonce i Ugeavisen Struer **d. 5. november 2014** og på Struer Kommunes hjemmeside på www.struer.dk.

Følgende modtog udkast til afgørelsen i den 3 ugers høringsperiode og kopi af den endelige afgørelse:

Ansøger

Johanne Sofie Dahl Jakobsen og Lars Skibsted Jakobsen, Klosterhedevej 32, 7600 Struer Heden og Fjorden, Nupark 47, 7500 Holstebro att. Carsten Hejlesen che@hflc.dk

Naboer indenfor en radius af ca. 440 meter (konsekvensradius for lugt)

Kim Nybo, Pilgårdvej 1, Fousing, 7600 Struer
Jens Kristian Nørmark, Lergravvej 3, Asp, 7600 Struer (Klosterhedevej 25)
Karin Møller Nielsen, Klosterhedevej 27, Fousing, 7600 Struer
Kirsten Marie Sørensen, Klosterhedevej 28, Fousing, 7600 Struer
Struer Industrilakering ApS, Farvervej 18, 7600 Struer (Klosterhedevej 30)
Kim Toft Hansen, Klosterhedevej 30, Fousing, 7600 Struer
Anna Margrethe Bjerg Nørgaard, Klosterhedevej 31, Fousing, 7600 Struer
Karen Margrethe Jensen Serup, Kobberupvej 71 C, Mejrup, 7500 Holstebro (Solvang 2 A)
Ingolf Østergaard Jensen, Solvang 2A, 7600 Struer
Ole Kristensen, Kilenvej 1, Fousing, 7600 Struer
Casper Fogh, Kilenvej 3, Fousing, 7600 Struer (og Klosterhedevej 26)
Laurids Haubjerg Sørensen, Bredkær 4, Hestbæk, 7600 Struer (Kilenvej 4)
Elisabeth Møller Dahl, Kilenvej 5, Fousing, 7600 Struer
Struer Forsyning Vand A/S, Jyllandsgade 1, 7600 Struer (Kilenvej 6)
Poul Astrup Vestergård, Kilenvej 7, Fousing, 7600 Struer
Alex Mark Sørensen, Lindevej 37, 7600 Struer (Kilenvej 10)
John Lind Thomsen og Hildur Hlin Hlynisdottir, Kilenvej 10, Fousing, 7600 Struer
Vagn Åge Landholm, Kirketoft 60, Asp, 7600 Struer (Meldgårdsvej 2)
Knud Vestergaard Jensen, Meldgårdsvej 4, Fousing, 7600 Struer
Jeff Føns Sloth, Meldgårdsvej 6, Fousing, 7600 Struer

Ejere af arealer, der indgår i godkendelsen

Kim Nybo, Pilgårdvej 1, Fousing, 7600 Struer
Kristian Bjerregaard, Pilgårdvej 3, Fousing, 7600 Struer
Anna Margrethe Bjerg Nørgaard, Klosterhedevej 31, Fousing, 7600 Struer
Niels Chresten Bjerg Nørgaard, Klosterhedevej 62, Fousing, 7600 Struer
Verner Toftegaard Christensen, Kirke Alle 10, Fousing
Anna Marie Dahl, Præstegård Plantage 1, Fousing, 7600 Struer
Ellen Margrethe Dideriksen, St. Nørbyvej 1, Asp, 7600 Struer
Arne Rasmussen, Rubjergvej 11, Ølby, 7600 Struer
Marie Elisabeth Dahl, P. O. Pedersens Vej 11, 7500 Holstebro

Øvrige parter

Danmarks Naturfredningsforening Struer, e-mail struer@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København ø, e-mail dnstruersager@dn.dk

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Nord, Langelandsvej 8, 8940 Randers SV, e-mail senord@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail mail@dkfisk.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Lars Birch Thygesen e-mail lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Miljøkoordinator distrikt 3, att.: Erik Schou Nielsen, Rosensvej 18, 8240 Risskov, e-mail enie@akademiaarhus.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, att.: Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup e-mail nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Dansk Fritidsfiskerforbund, e-mail teamstr@gmail.com

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, e-mail natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Peder J. Pedersen, Mejdalvej 14, 7500 Holstebro, email struer@dof.dk

Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, e-mail husdyr@ecocouncil.dk

1.6 Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klageberettiget er ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen jf. bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84-87.

Eventuel klage stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Struer Kommune, Østergade 11-15, 7600 Struer eller pr. mail til teknisk@struer.dk, som videresender klagen med sagens akter.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at klager indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Klagen skal være modtaget af Struer Kommune **onsdag d. 3. december 2014** inden kontortids ophør kl. 15.30.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor afgørelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrgodkendelseslovens § 81, stk. 1.

Hvis afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. Husdyrgodkendelseslovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

På Struer Kommunes vegne:

Kristian Iversen
Agronom

2. Baggrund for miljøgodkendelsen

I det følgende beskrives en række juridiske forhold ved miljøgodkendelsen. Herunder faktuelle oplysninger vedrørende husdyrbruget, meddelelsespligt, gyldighed, retsbeskyttelse og revurdering.

2.1 Beskrivelse af husdyrbruget

Miljøgodkendelsen gælder for husdyrbruget "Nørredal", Klosterhedevej 32, Fousing, 7600 Struer med tilhørende anlæg og ejede og forpagtede arealer. Godkendelsen omfatter de landbrugsmæssige aktiviteter som finder sted på ejendommen.

Med den ansøgte driftsmæssige udvidelse på i alt 16,42 DE af eksisterende besætning, der består af et dyrehold på 111,48 DE, fordelt på 200 årssøer, 4.800 smågrise (7,5-30 kg) og 1.825 slagtesvin (30-98 kg), bliver den årlige produktion i alt svarende til 127,89 DE, fordelt på 260 årssøer, 7.000 smågrise (7,3-25 kg), 300 slagtesvin (25-107 kg) og 2.900 slagtesvin (25-65 kg). Produktionen finder sted i eksisterende anlæg.

På ejendommen produceres husdyrgødning, i alt 127,89 DE. Al husdyrgødning afleveres til biogas-anlæg. I alternativ 1 tages afgasset gylle retur svarende til 302 DE. Den afgassede biomasse udbringes på husdyrbrugets egne og forpagtede arealer, i alt 227,40 ha. Der udbringes 1,33 DE/ha.

I alternativ 2 tages afgasset gylle retur svarende til 318,36 DE og der udbringes således 1,40 DE/ha i alternativ 2.

Husdyrbruget ligger i landzone ca. 350 m vest for Fousing og ca. 680 m øst for Fousing Kirkeby. Ejendommen ligger tæt på naturområder, produktionsanlægget ligger umiddelbart nord for Klosterhedevej øst for ådalen ved Nørredal Bæk.

Der er en enkelt bolig (Klosterhedevej 27) uden landbrugspligt beliggende ca. 265 meter syd for Klosterhedevej 32.

Der ligger et husdyrbrug større end 75 DE indenfor 300 m af ejendommen.

Hovedparten af udbringningsarealerne ligger indenfor en radius af 2 - 3 km omkring ejendommen. Noget er beliggende i en afstand af op til ca. 4 km fra ejendommen.

Hovedparten af udbringningsarealerne afvander til Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund, via Kilen, der er overbelastet med fosfor. En mindre del afvander til Nissum Fjord, som er udpeget som Natura 2000-område.

Der er ikke stigende husdyrtryk indenfor disse kystvandsoplande på godkendelsestidspunktet.

2.2 Meddelelsespligt – husdyrproduktion, anlæg, arealer, ejerforhold

Godkendelsen gælder for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udbringningsarealer og lignende, før ændringen er anmeldt til og godkendt af Struer Kommune. Kommunen tager herefter stilling til, om ændringen udløser krav om tillæg til miljøgodkendelsen.

Udskiftning af arealer indenfor samme kategori (ejede/forpagtede eller tredjemandsarealer) kan ske uden en ny godkendelse, hvis det af kommunen vurderes, at de nye arealer ikke er mere sårbare (jvf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25).

Kommunen skal underrettes ved ændringer i ejerforhold eller ændringer i ansvarsforholdene vedrørende den daglige drift af husdyrbruget. Tilsvarende skal der ske underretning, hvis driften indstilles for en længere periode.

2.3 Gyldighed

Godkendelsen eller dele heraf bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra afgørelsens meddelelse. Med udnyttet menes, at indsætning af dyr er påbegyndt, og at udvidelsen af dyreholdet skrider frem i et rimeligt tempo.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud. Så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 1) Miljøgodkendelsen skal udnyttes inden 2 år fra afgørelsens meddelelse.

2.4 Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger som udgangspunkt 8 års retsbeskyttelse fra den dato, godkendelsen meddeles.

2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen

Godkendelsen skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering.

Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er derfor planlagt at foretage den første revurdering i 2022.

3. Beliggenhed og planmæssige forhold

I det følgende beskrives og vurderes ejendommens placering i relation til de i Husdyrgodkendelseslovens fastlagte afstandskrav. Ejendommens placering vurderes bl.a. i forhold til de landskabelige og kulturhistoriske værdier.

3.1 Afstandskrav, bygge og beskyttelseslinjer, fredninger m.v.

Miljøteknisk redegørelse

Ejendommen ligger i landzone. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Klosterhedevej 27, ca. 265 m syd for husdyrbruget. Der er ca. 350 m til nærmeste samlede bebyggelse, Fousing og

nærmeste byzone er Struer by ca. 2,7 km nordøst for ejendommen. Afstandskrav om 50 m til byzone, nabobeboelse m.v. jf. Husdyrgodkendelseslovens § 6 er overholdt.

De faktiske afstande fra eksisterende stalde fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 1 – afstandskrav og faktiske afstande for eksisterende stalde, og gyllebeholdere

	Afstandskrav* (m)	Faktisk afstand (m)
		Eksisterende stalde
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	> 200
Almene vandforsyningsanlæg**	50	> 400
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	> 85
Offentlig vej og privat fællesvej	15	> 100
Levnedsvirksomhed	25	> 700
Beboelse på samme ejendom	15	> 65
Naboskel	30	45

* Afstandskrav jf. § 8 i husdyrgodkendelsesloven, sammenholdt med aktuel afstand fra eksisterende stalde til det pågældende punkt.

**Fousing Vandværk

Alle afstandskrav er overholdt, som det fremgår af tabel 1.

Vurdering

De generelle afstandskrav i henhold til husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8 er overholdt.

Husdyrbrugets eksisterende anlæg ligger udenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, og fortidsmindebeskyttelseslinjer samt udenfor kirke- og skovbyggelinjer.

3.2 Placering i landskabet

Miljøteknisk redegørelse

Husdyrbruget "Nørredal", Klosterhedevej 32 ligger i landzone ca. 350 m vest for Fousing og ca. 680 m øst for Fousing Kirkeby.

Ejendommen ligger tæt på naturområder. Produktionsanlægget ligger umiddelbart nord for Klosterhedevej øst for ådalen ved Nørredal Bæk.

Karakteristisk for landskabet omkring Fousing er et bølget terræn præget af landbrugsproduktion.

Karakterområdet danner mod vest grænse til Kilen tunneldals kuperede terræn, og længere mod syd til Klosterhede slettens sandede og flade arealer.

Områdets få levende hegn fremstår med en åben struktur og områdets mange diger er ofte kun delvis bevoksede. De middelstore marker fremstår dermed med en transparent afgrænsning og der er ofte stort udsyn ud over karakterområdet. Små og store landbrug og beboelser ligger spredt i hele området.

Driftsbygningerne ligger samlet og fremstår som en helhed.

Ejendommen ligger i registreret landskabeligt interesseområde, tæt på registrerede kulturmiljøer, nr. 503 Gravhøje ved Kilen og nr. 178 Adelvej i Klosterheden.

Der er ikke registreret fortidsminder nær ejendommens driftsbygninger, men på udbringningsarealerne, mark 13-0 og 99-0 er der registreret gravhøje.

Der er registreret diger langs en del af udbringningsarealer. Placering af gravhøje og diger fremgår af bilag 8. Digerne er beskyttet i henhold til Museumslovens⁸ § 29a. Ændringer i diger vil kræve dispensation.

Vurdering

Grundlaget for vurderingen er de planlægningsmæssige bestemmelser i området. Ejendommen ligger udenfor værdifulde kulturmiljøer og geologiske interesseområder men indenfor landskabeligt interesseområde jf. Struer Kommuneplan 2009-20.

Udvidelsen vurderes ikke at have betydning for de landskabelige forhold, da ændringerne i produktionen sker indenfor de eksisterende bygninger.

Der etableres igen nye opbevaringsanlæg.

Markerne drives uændret.

Struer Kommune vurderer samlet set, at udvidelsen ikke vil forringe de landskabelig, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative værdier i området, hvorfor der ikke stilles særlige vilkår.

4. Husdyrhold, staldanlæg og drift

I det følgende beskrives og vurderes husdyrholdets sammensætning, staldindretning, fodring, vand- og energiforbrug, samt håndtering af spildevand, regnvand, affald, kemikalier, driftsforstyrrelser og uheld.

4.1 Husdyrhold, stalde og opbevaringsanlæg

Miljøteknisk redegørelse

Den nuværende svineproduktion er godkendt til 111,48 DE. Produktionen ønskes udvidet til 127,89 DE fordelt på 260 årssøer, 7.000 smågrise (7,3-25 kg), 300 slagtesvin (25-107 kg) og 2.900 slagtesvin (25-65 kg).

Udvidelsen finder sted i eksisterende staldanlæg.

De eksisterende stalde bibeholder deres nuværende staldsystem og forventes ikke renoveret, inden godkendelsen skal revurderes første gang.

Fordelingen af dyr i de forskellige staldanlæg og sektioner fremgår af tabel 2.

Der henvises i øvrigt til senere afsnit 8.4 og 8.5, hvor der er en udførlig beskrivelse af BAT i relation til staldindretning og opbevaring af husdyrgødning.

Der er ingen egentlig vaskeplads på husdyrbruget.

Der er en gyllebeholder på 2.550 m³ på ejendommen og en fortank med fast låg på 99 m³.

⁸ Bekendtgørelse af museumsloven jf. LBK nr. 1505 af 14. december 2006.

Der ansøges om overdækning af gyllebeholderen.

Gyllebeholderen skal være overdækket når miljøgodkendelsen tages i brug eller senest 1. juli 2015, idet gyllebeholderen skal tømmes helt, for at der kan etableres teltoverdækning

Der er i alt 2.649 m³ opbevaringskapacitet på ejendommen, hvilket svarer til 9 måneders opbevaringskapacitet, men idet der leveres til Måbjerg BioEnergy, og der tages afgasset biomasse retur, er der behov for ca. 200 m³ ekstra kapacitet, hvilket klares med ekstra kapacitet i lejede beholdere på Galgebjerg 3, 7600 Struer.

Af øvrige bygninger på ejendommen er der bl.a. to ladebygninger, der er sammenbyggede med stalden.

En situationsplan er vist i bilag 1.

Svineproduktionens størrelse og sammensætning efter udvidelsen fremgår af nedenstående tabel 2 fordelt på de enkelte staldanlæg (Staldnummer refererer til nummerering i ansøgningsystemet).

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 2) Der skal etableres teltoverdækning at gyllebeholderen før miljøgodkendelsen tages i brug, eller senest 1. juli 2015.

Tabel 2 – dyreholdets størrelse og sammensætning fordelt på staldanlæg

Staldafsnit	Dyretype og staldgulv	Antal dyr	Vægtinterval	Stipladser	DE
ST-179922 eksisterende	årssøer, farestald, kassestier	130	-	27	9,09
ST-206385 eksisterende	årssøer, farestald, kassestier	130	-	27	9,09
ST-206386 eksisterende	årssøer, løbe- drægtighedsstald	185	-	139	29,98
ST-206387 Eksisterende	årssøer, løbe- drægtighedsstald	57	-	43	9,24
ST-206388 eksisterende	årssøer, løbe- drægtighedsstald	18	-	14	2,92
ST-179923 eksisterende	Smågrise fra 7,2 kg To-klimastald, delvis spaltegulv	4.670	7,3-25 kg	720	16,73
ST-205182 eksisterende	Smågrise fra 7,2 kg To-klimastald, delvis spaltegulv	2.330	7,3-25 kg	360	8,35
ST-179924 eksisterende	Slagtesvin, delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	580	25-65 kg	116	6,75
	Slagtesvin, delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	60	25-107 kg	15	1,75
ST-205183 eksisterende	Slagtesvin, delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	1160	25-65 kg	232	13,50
	Slagtesvin, delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	120	25-107 kg	30	3,50
ST-205184 eksisterende	Slagtesvin, delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	1160	25-65 kg	232	13,50
	Slagtesvin, delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	120	25-107 kg	30	3,50
Godkendt antal dyreenheder, jf. gældende omregningsfaktorer					127,9

Nedenstående tabel er en oversigt over opbevaringsanlæggene på ejendommen (anlægsnummer som i ansøgningsystemet).

Tabel 3 – opbevaringsanlæg

Anlæg	Anlægstype	Størrelse (m ³)	Næste beholderkontrol	Overdækning	Beskrivelse
LA-120090	Gyllebeholder	2.550	2021	Ny telt	Etableret i 2001
LA-120092	MBE-fortank	99		Fast låg	
Samlet kapacitet (efter udvidelsen)		2.649			

Gyllebeholderen ligger mere end 100 meter fra nærmeste åbne vandløb og der er ingen § 3 beskyttede vandhuller/søer indenfor 100 meter. Beholderne er derfor ikke omfattet af kravet om gyllealarmer.

Vurdering

Husdyrbruget vil med produktionsudvidelsen, ikke føre til en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Den eksisterende gyllebeholder vil blive teltoverdækket.

Overordnet vurderer Struer Kommune, at husdyrbruget med de givne staldsystemer og opbevaringsanlæg lever op til kravene i lovgivningen, herunder også krav til BAT (se nærmere herom i et senere afsnit 8.4 og 8.5).

- 3) Husdyrbruget tillades drevet med en maksimal årsproduktion på 260 årssøer, 7.000 smågrise (7,3-25 kg), 300 slagtesvin (25-107 kg) og 2.900 slagtesvin (25-65 kg) svarende til 127,89 dyreenheder (DE) jf. nugældende omregningsfaktorer.
- 4) Staldindretning og placering af dyretyper skal være som beskrevet i tabel 2 og som opgivet i ansøgningen.

4.2 Ventilation

Miljøteknisk redegørelse

Ventilationssystemet kører i døgndrift alle dage, i alle staldene.

Der er p.t. ingen planer om udskiftning af ventilationsanlægget i de eksisterende stalde. Når behovet opstår, vil der blive valgt energibesparende ventilatorer.

Driften af ventilationssystemet er temperatur- og frekvensstyret.

Effekten af ventilationsanlægget kan maksimeres ved jævnlig rengøring, justering og vedligehold, hvor det er nødvendigt.

Vurdering

For at imødegå en forringelse af ventilationsanlæggets effektivitet, samt unødige støj- og støvgener stilles der vilkår til anlæggets drift og vedligeholdelse, hvilket Struer Kommune vurderer, er tilstrækkeligt til, at produktionen ikke medfører gener for de omkringboende.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 5) Ventilationsanlægget skal rengøres efter hvert hold dyr. Anlægget skal vedligeholdes for at sikre optimal drift med lavest muligt energiforbrug.

4.3 Fodring

Miljøteknisk redegørelse

Foder opbevares i foderlade og kornsilo på ejendommen.

Det er i ansøgningen oplyst, at der ved blanding af foder ikke afviges fra standardnormerne. Normerne fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 4 – Fodernormer på ansøgningstidspunktet

Dyretype	FE pr. kg. Tilvækst Eller FE pr. dyr	Råprotein	Fosfor
Søer (løbe- drægtighedsstald)	1078	133,40 g råprotein pr. FE	4,80 g P pr. FE
Søer (farestald)	462	133,40 g råprotein pr. FE	4,80 g P pr. FE
Smågrise	1,96	162,50 g råprotein pr. FE	5,30 g P pr. FE
Slagtesvin	2,86	147,40 g råprotein pr. FE	4,80 g P pr. FE

Vurdering

Det vurderes, at den beskrevne opbevaring og håndtering af foder ikke påvirker omgivelserne væsentligt, da det foregår i et lukket system i foderlade og kornsilo.

Yderligere vurdering af ammoniakemissionen og fosforudvaskningen er beskrevet i afsnit 8.2 om Bedste tilgængelige teknik (BAT) og afsnit 7 om påvirkning fra arealerne.

4.4 Energi- og vandforbrug

Miljøteknisk redegørelse

Husdyrbrugets årlige forbrug af energi og vand i nudrift og forventet ansøgt drift, er beskrevet i tabellen herunder.

Tabel 5 – energi og vandforbrug

Energiforbrug	Nudrift	Ansøgt drift	Stigning (%)
Dieselolie	30.000 l	30.000 l	0
Fyringsolie/gas	8.560 l	11.100 l	30
Elforbrug	135.000 kWh	165.000 kWh	22

Vandforbrug	Nudrift (m³/år)	Ansøgt drift (m³/år)	Stigning (%)
Drikkevand, stalde	4.675	5.355	15
Vaskevand, stalde	440	500	14
Vask af maskiner m.v.	100	100	0
I alt vandforbrug	5.215	5.955	6

Energisparende foranstaltninger

Der udføres regelmæssige eftersyn og kalibrering af installationerne for at undgå spil, samt detektering/reparation af lækager.

Der anvendes højtryksrensere ved rengøring, hvilket er vand- og energibesparende.

Ved udskiftning af lysstofrør anvendes, hvor muligt, lavenergi.

Vandbesparende tiltag

Der udføres regelmæssige eftersyn og kalibrering af installationerne for at undgå spild, samt detektering/reparation af lækager.

Drikkeventiler placeres over fodertrug så spild opsamles.

Ved vask anvendes iblødsætning før højtryksrensning.

Der anvendes højtryksrensere ved rengøring, hvilket er vand- og energibesparende.

Da hovedparten af vandforbruget anvendes til forsyning med drikkevand, kan der ikke reduceres heri udover at mindske drikkevandsspildet samt vedligeholde rørsystemerne, hvor det skønnes nødvendigt.

Vandforbruget registreres løbende.

Vurdering

Ventilation er den største energiforbrugende post på et svinebrug. Kontrol og vedligeholdelse af ventilationsanlægget bør derfor ske jævnlige.

Ved jævnlig aflæsning af energimålere og vandmålere, kan der hurtigt dannes et overblik over forbruget, og samtidig sikres mod utilsigtet overforbrug.

Der er stillet vilkår om energieftersyn, der kan danne grundlag for dialog om renere teknologi.

Krav om registrering af vand- og energiforbrug fremgår af senere egenkontrolafsnit 10.

Der henvises i øvrigt til senere afsnit 8.3 om BAT.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 6) Der skal på husdyrbruget, indenfor et år fra godkendelsen er meddelt, foretages et energieftersyn af et energiselskab eller en energikonsulent, hvor de energiforbrugende processer på husdyrbruget gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal være til rådighed for tilsynsmyndigheden.

4.5 Spildevand og regnvand

Miljøteknisk redegørelse

Der forekommer vaskevand fra rengøring af stalde, men ikke fra vask af maskiner og marksprøjte, idet det foregår på ansøgers anden ejendom. Rengøringsvand fra stalde ledes til gyllekanaler.

Der sker ingen ændringer i afledningen af tagvand.

Vurdering

Ifølge ansøgningen sker der en mindre stigning i mængden af vaskevand fra stalde som følge af udvidelsen. Det vurderes, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig til opbevaring af de angivne mængder spildevand, inkl. regnvand og at håndteringen af spildevandet sker på forsvarlig vis. De seneste års regnmængder viser dog, at det kan være en god ide at have en ekstra opbevaringskapacitet klar, for at udbringning af husdyrgødningen kan ske på det for afgrøderne mest gunstige tidspunkt.

For at minimere risikoen for forurening af jord og grundvand stilles vilkår til håndtering af vask af maskiner og redskaber.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 7) Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme foder- eller gødningsrester skal foregå på en vaskeplads med afløb til opsamlingsbeholder eller på skiftende steder i marken fra gang til gang.

4.6 Affald

Miljøteknisk redegørelse

Husdyrbruget er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen.

Oplysninger om art, mængde og opbevaring af affald, der fremkommer på husdyrbruget sker efter gældende regler, og bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ for erhverv. Der sker en løbende bortskaffelse af affaldet til en kommunal godkendt ordning, så den opbevarede mængde begrænses.

Døde dyr

Døde dyr (større dyr) anbringes under kadaverkappe eller i container (mindre dyr) indtil afhentning af DAKA hvilket sker 2-3 gange pr. uge.

Emballageaffald

De væsentligste mængder foder leveres i løs vægt uden emballage.

Enkelte specialprodukter leveres som sækkevarer/storsække eller i plastdunke.

Såsåed til markbruget leveres som sækkevarer eller i storsække.

Emballageaffald fra medicinpakninger forekommer i begrænsede mængder.

Desuden er der emballage fra rengørings- og desinfektionsmidler.

I det omfang ufarligt emballageaffald kan bortskaffes med dagrenovationen, bortskaffes det af den vej.

I det omfang der bliver større mængder emballageaffald fra foderleverancer og leverancer af sædekorn og andre produkter til markbruget, samt plastdunke og afdækningsplast, bortskaffes de gennem kommunalt godkendte/anviste ordninger.

Veterinært affald

Veterinært affald omfatter medicinrester og medicinsk udstyr i form af brugte skalpeller, sprøjter og kanyler.

I landbruget anvender brugeren ikke medicinske præparater, og der opstår ikke vævsaffald, som ved udslip kan udgøre en særlig risiko for det omgivende miljø. I tilfælde af, at der skal anvendes særlige medicinske præparater til særlige behandlinger, som ved sin virkemåde kan udgøre en risiko for det omgivende miljø eller de personer, der håndterer præparatet, foretages behandlingerne af en dyrlæge, som også er ansvarlig for håndteringen af eventuelt affald.

Brugte kanyler, skalpeller og sprøjter vurderes ikke at udgøre en generel miljøtrussel, men skal af arbejdsmiljømæssige årsager, for at undgå skader på medarbejdere, dyr og andre, der håndterer eller kommer i berøring med affaldet, håndteres forsvarligt. Opsamling sker derfor i egnede plastbeholdere, som bortskaffes gennem kommunal godkendte eller anviste ordninger.

Mængden af medicinrester vil være lille, idet alt indkøbt medicin normalt vil blive anvendt til behandling. Eventuelle rester bortskaffes via dyrlæge, apoteket eller andre godkendte ordninger.

Kemisk emballageaffald

Der opstår kemisk emballageaffald hovedsagligt fra sprøjtemidler til markbruget, rengørings- og desinfektionsmidler samt i mindre mængder eventuelt fra olieholdige specialprodukter, maling m.m. Bortskaffelsen sker gennem kommunalt godkendte eller anviste ordninger.

Farligt affald (Olie og kemikalieaffald)

Serviceeftersyn og olieskift på traktorer og andre selvkørende maskiner sker normalt af faguddannet personale på landbrugsmaskinværksteder, som bortskaffer spildolie og andet i forbindelse med eftersynene.

Mængden af spildolie på ejendommen begrænses til under 100 liter årligt, som opsamles og bortskaffes via olieleverendøren eller gennem kommunal godkendt ordning.

Rengørings- og desinfektionsmidler anvendt til staldrengøringsarbejder er generelt hurtigt nedbrudte. Alle indkøbte mængder forventes anvendt, hvorved restmængder normalt ikke vil forekomme.

Kemikalierne opbevares i laden, i rummet hvor kemikalierne opbevares er der sænket gulv med en kapacitet på 1.000 l.

Olie opbevares ligeledes i laden. Ved oliedepotet er gulvet ligeledes sænket, her med en kapacitet på 700 l.

Affaldsmængder

Nedenstående tabel angiver de producerede affaldsmængder og efterfølgende bortskaffelse.

Tabel 6 – affaldsproduktion, mængde og bortskaffelse

Affaldstype	EAK koder	Årlig mængde	Bortskaffelse
Animalsk affald (døde dyr)	02 01 02	Dødelighed 1,5 – 2,5 %	DAKA
Emballage fra foderleverancer m.m.	02 01 99	< 500 kg	Kommunal godkendt ordning
Emballage fra rengørings- og desinfektionsmidler	02 01 09	< 200 kg	Kommunal godkendt ordning

Spildolie	02 01 08	< 100 l/år	Olieleverandør eller kommunal godkendt ordning
Malingsrester	02 01 08 02 01 09	< 5 kg	Kommunal godkendt ordning
Medicinrester	02 01 10	< 10 kg	Apotek eller dyrlæge
Medicinflasker	02 01 99	< 100 kg	Kommunal godkendt ordning
Medicinsk udstyr	02 01 99	< 10 kg	Kommunal godkendt ordning
Andet brændbart affald. Træ, bindegarn anden emballage m.m.	02 01 10	<500 kg	Kommunal godkendt ordning
Andet ikke brændbart Affald/farligt affald, eks. lysstofrør	02 01 08	Begrænset	Kommunal godkendt ordning

Vurdering

Efter Struer Kommunes regulativ for erhvervsaffald, skal ikke-genanvendeligt farligt affald frasorteres det øvrige affald, og håndteres og behandles så miljøbelastningen bliver mindst mulig.

Ikke-genanvendeligt farligt affald anvises til bortskaffelse på modtageanlæg, der er miljøgodkendt til at modtage den pågældende affaldsfraktion.

Virksomheder, der frembringer farligt affald, skal sikre, at det farlige affald er forsvarligt emballeret.

Farligt affald skal opbevares i egnede beholdere på tæt bund uden mulighed for afløb til kloak, jord, vandløb eller grundvand.

Oplagspladsen skal være under tag og med tæt bund uden afløb og skal indrettes med fordybning eller opkant så spild eller lækage i en mængde svarende til den største beholder kan tilbageholdes og efterfølgende opsamles. Spild skal opsamles straks.

Det kontrolleres på tilsyn, at de miljømæssige krav til affaldshåndteringen er opfyldt. For at sikre en miljømæssig korrekt håndtering af husdyrbrugets affald, er der stillet vilkår om opbevaring af olie og kemikalieaffald.

Krav til dokumentation for korrekt bortskaffelse fremgår af afsnit 10.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 8) Husdyrbrugets olie- og kemikalieaffald skal opbevares i tæt emballage, beregnet til formålet og være tydeligt mærket med angivelse af indhold. Oplaget må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne.

Oplaget skal som minimum være overdækket med et halvtag og stå på støbt bund. Pladsen skal indrettet med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.

Eventuelt spild skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale.

4.7 Råvarer og hjælpestoffer

Miljøteknisk redegørelse

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug og andre råvarer og hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, skal håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Nedenstående tabel angiver typer, mængder og opbevaring af de forskellige råvarer og hjælpestoffer som anvendes på husdyrbruget. Placeringen er angivet på situationsplanen, bilag 1.

Tabel 7 – råvarer og hjælpestoffer, mængde og opbevaring

Råvarer/hjælpestoffer	Mængde pr. år	Opbevaring
Rengørings- og desinfektionsmidler	Max. 1.000 kg	Laden
Dieselolie	Ca. 30.000 l	Overjordisk olietank på 2.500 l placeret i laden
Smøreolie	Max. 100 l	Laden
Sprøjtemidler og sprøjteudstyr	Ikke oplyst	I aflukket rum i laden

Vurdering

Struer kommune vurderer, at opbevaringen og håndteringen af råvarer og hjælpestoffer håndteres miljømæssigt forsvarligt, hvorfor der ikke stilles særlige vilkår.

4.8 Driftsforstyrrelser eller uheld

Miljøteknisk redegørelse

Der kan være driftsmæssige forhold, hvor risikoen for uheld er til stede, og hvor et eventuelt uheld kan have store konsekvenser for det eksterne miljø. Der kan opstå uheld i forbindelse med håndteringen af husdyrgødning, olie og kemikalier, ved brand og strømsvigt. For at minimere omfanget af en forurening ved uheld, skal der udarbejdes en beredskabsplan for husdyrbruget, hvori det beskrives hvorledes evt. uheld skal håndteres.

Husdyrgødning

Gylleopbevaringssystemet og håndteringen af husdyrgødningen kan udgøre en risiko med hensyn til miljøet. Der kan ske spild ved pumpning til/fra gyllebeholdere og ved lækager i systemet. Ved overfladeafstrømning kan gylle løbe til dræn og/eller vandløb. Der foretages en jævnlig inspektion af gyllesystemets pumpeanlæg og gyllebeholdernes tilstand. Der gennemføres de lovpligtige 10 års beholderkontroller af autoriseret kontrollant.

Olie- og kemikalier

Spild af olie og kemikalier kan ske ved tankning/påfyldning af olie og kemikalier, ved lækage og overløb, eller ved forkert håndtering. Opbevaring af olie- og kemikalier finder sted på fast bund og uden mulighed for afløb til dræn og/eller vandløb.

Generelt er kemiske hjælpestoffer til rengøring og konservering af foder uskadeligt for miljøet, idet de er hurtigt nedbrydelige i naturen.

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, skal håndteres og opbevares, så der ikke kan ske utilsigtet udledning til miljøet.

Hjælpestoffer til foderbrug og rengørings- og desinfektionsmidler opbevares i foderladen.

Pesticider og sprøjteudstyr

Placering: Pesticider opbevares i kemirum i laden.

Håndtering: Sprøjtning foretages af uddannet personale med bevis/certifikat.

Påfyldning af vand og rengøring foregår på vaskeplads og/eller på det behandlede areal.

Brand

Brand kan opstå som følge af fejl i elinstallationer. Ved brand opstår en risiko for udslip af miljøskadelige stoffer. Dette søges undgået ved løbende at vedligeholde el-udstyr og ved at undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske installationer.

Ved svejsearbejde holdes området omkring svejsestedet fri for brændbare materialer eller afskærmes i fornødent omfang

Tiltag ved uheld og beredskabsplan

Ved uheld, hvor der er risiko for forurening af omgivelserne kontaktes alarmcentralen straks. Samtidig kontaktes Struer Kommunes miljøberedskab, også i tilfælde, hvor der ikke er akut fare for omgivelserne. Nærmeste afstand fra gyllebeholderne til dræn/grøft er over 100 m. Der ligger ingen vandforsyningsanlæg så tæt på stalde og gødningsopbevaringsanlæg, at der er fare for forurening ved eventuelle uheld. Oversigtskort over ejendommen med placering af risikoelementerne bliver vedlagt beredskabsplanen.

Ved uheld med husdyrgødning, olie- og kemikalie m.v. søges årsagen fastlagt og udslippet stoppet hurtigst muligt, f.eks. ved at opdæmme eller opsuge spild, så det ikke ledes til det eksterne miljø.

Ved brand iværksættes rednings- og slukningsarbejde, hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Vurdering

Ansøger skal fremsende en beredskabsplan, hvor forebyggende foranstaltninger og akut håndtering af en række uheld er beskrevet. Til beredskabsplanen skal der udarbejdes et detaljeret kortbilag, som beskriver placering af miljøfarlige stoffer. Der skal på kortbilag angives afløbs- og drænsystemer, samt placering af materiel, som kan anvendes i arbejdet med at forhindre forurening af det eksterne miljø.

Struer Kommune vurderer, at udarbejdelse af en beredskabsplan, samt tiltag som beskrevet ovenfor, i tilstrækkelig grad kan minimere risikoen for forurening ved uheld på husdyrbruget. Det vurderes, at ejendommen drives miljømæssigt forsvarligt i forhold til håndtering af uheld og afværgeforanstaltninger.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 9) Beredskabsplan skal indsendes til kommunen senest 3 mdr. efter godkendelsen er meddelt.

Beredskabsplanen skal løbende revideres/kontrolleres sammen med eventuelle ansatte –

dog mindst 1 gang om året.

Dato for seneste revision skal fremgå af planen.

Planen skal være kendt af, og tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og øvrige der færdes på husdyrbruget.

- 10) Beredskabsplanens instrukser skal følges ved uheld, forureninger, brand og lignende, og den skal udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed.
- 11) En skriftlig redegørelse for hændelsen (uheld eller lignende), skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest en uge efter hændelsens indtræden. Det skal af redegørelsen fremgå, såfremt det er muligt, hvilke tiltag der er eller påregnes iværksat for at hindre tilsvarende fremtidig forureningshændelse.

5. Gødningsproduktion og – håndtering

I det følgende beskrives og vurderes den husdyrgødning, der produceres på husdyrbruget og evt. afsættes til eller modtages fra anden side. Afsnittet beskriver husdyrgødningens opbevaring og håndtering.

5.1 Gødningstyper og – mængder

Miljøteknisk redegørelse

Den årlige produktion af flydende husdyrgødning på Klosterhedevej 32 er beregnet til 3.532 m³, inkl. vaskevand og vand udleveringsareal. Der er ingen produktion af fast gødning eller dybstrøelse. Arealerne tilføres biogasgylle.

Nedenstående tabel angiver mængde og indhold af den producerede og afsatte husdyrgødning.

Tabel 8 Gødningsproduktion og næringsstofindhold

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Svinegylle	11.986,75	3.135,55	127,89
Afsat svinegylle	11.986,75	3.135,55	127,89
Modtaget afgasset biomasse	34.730,00	4.961,43	302,00
Ekstra P ved variation i den afgassede masbiomasse	0,00	1.063,16	0,00
Udbringning på ejede og forpagtede arealer	34.730,00	6.024,59	302,00

Al husdyrgødning/biogasgylle opbevares i husdyrbrugets gyllebeholder, gyllekanaler og fortanke. I alternativ 1 udbringes i alt 302 DE afgasset biomasse på husdyrbrugets ejede og forpagtede udbringingsarealer, svarende til 1,33 DE/ha.

I alternativ 2 udbringes i alt 318,36 DE afgasset biomasse (36.730 kg N og 6.350,96 kg P) på husdyrbrugets ejede og forpagtede udbringingsarealer, svarende til 1,40 DE/ha.

Vurdering

Det generelle harmonikrav på 1,4 DE/ha er overholdt. Da indholdet af nitrat og fosfor er en forudsætning for de beregninger og vurderinger, der er foretaget i forhold til arealerne, der indgår i denne godkendelse, er der stillet vilkår til den mængde nitrat og fosfor, der må modtages i form af afgasset biomasse til udspreddning på ejendommens arealer. Vilkårene fremgår af afsnit 7.1.

5.2 Flydende husdyrgødning

Miljøteknisk redegørelse

Produktionen af flydende husdyrgødning er ifølge den indsendte kapacitetserklæring i alt 3.365 m³. I mængden er indregnet vaskevand fra stalde, i alt 100 m³. Ifølge kapacitetserklæringen er der en samlet opbevaringskapacitet på 2.649 m³, svarende til ca. 9 måneders opbevaring. Fortank er indregnet i opbevaringskapaciteten.

Al husdyrgødning afsættes til biogasanlæg, hvor der i processen tilsættes ekstra væske, det må derfor forventes, at den mængde afgasset biomasse, der tages retur, kræver ca. 10 % ekstra opbevaringskapacitet.

Tabel 3 beskriver husdyrbrugets opbevaringsanlæg efter produktionsudvidelsen.

Der er ikke fast pumpe på nogen af gyllebeholderne.

Vurdering

Struer kommune vurderer, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig i forhold til den ansøgte produktion. Ved ekstreme vejrforhold kan det være nødvendigt med ekstra kapacitet, for at sikre udkørsel af gylle på det for afgrøderne og derfor også miljøet mest optimale tidspunkt. Derfor anbefaler Struer Kommune, at man på forhånd undersøger, hvilke muligheder man har for ekstra opbevaringskapacitet, hvis behovet skulle opstå.

For at imødegå risikoen for forurening ved håndtering og opbevaring af gylle, stilles vilkår om opsyn i forbindelse overførsler mellem stalde, opbevaringsanlæg og gyllevogne.

Den beskrevne opbevaring og håndtering vurderes sammen med det stillede vilkår, at være miljømæssig forsvarlig.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 12) Håndtering af gylle skal altid foregå under opsyn, og evt. spild skal straks opsamles.
- 13) Påfyldning af gyllevogn skal foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogn, som har påmonteret pumpe med returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

5.3 Fast husdyrgødning

Miljøteknisk redegørelse

Der produceres ikke fast husdyrgødning eller dybstrøelse på ejendommen.

6. Forurening og gener fra husdyrbruget

I det følgende beskrives og vurderes ammoniakpåvirkning af nærliggende naturområder, samt påvirkningen af naboer i forhold til emner som lugt, fluer, støj m.v.

6.1 Generelt Ammoniakkrav

Miljøteknisk redegørelse og vurdering

Det generelle ammoniakkrav

Da der er tale om udvidelse af et husdyrbrug over 75 DE, hvor ansøgningen er indsendt 4. februar 2014, er der et generelt krav om 30 % reduktion af ammoniakemissionen i forhold til det tidssvarende staldsystem.

I ansøgningssystemet er beregnet en samlet ammoniakemission fra staldanlægget og gødningslagre på 1.362,55 kg N pr. år fra staldanlæg og gødningslagre. Meremissionen i forbindelse med udvidelsen er 96,75 kg N/år. Det generelle ammoniakreduktionskrav er overopfyldt med 281,76 kg N/år.

6.2 Ammoniak og natur

Miljøteknisk redegørelse og vurdering

I dette afsnit redegøres for staldanlæggets ammoniaknedfald (deposition) på beskyttet natur. I husdyrgodkendelsesloven er der fastsat et beskyttelsesniveau for ammoniak, hvor der stilles krav om en maksimal totaldeposition eller merdeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder.

De ammoniakfølsomme naturområder opdeles i hhv. kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur.

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 områder (kategori 1-natur)

Kategori 1-natur er ammoniakfølsom natur beliggende i internationale naturbeskyttelsesområder (de såkaldte Natura 2000-områder). Det er de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området og som Naturstyrelsen har kortlagt i forbindelse med Natura 2000-planlægningne. Derudover er det heder og overdrev, der er § 3 beskyttede efter naturbeskyttelsesloven.

Der er ca. 6,5 km fra staldanlægget til det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde nr. 55 Venø og Venø Sund..

Alene på baggrund af afstanden til nærmeste Natura 2000-område er det Struer Kommunes vurdering, at husdyrproduktionen hverken alene eller i kumulation med andre projekter vil give anledning

til en væsentlig påvirkning af det internationale naturbeskyttelsesområde og områdets udpegningsgrundlag.

Større ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000 områder (kategori 2-natur)

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om:

- højmoser,
- lobeliesøer,
- heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og
- overdrev der er større end 2,5 ha og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Det er dog kun heder og overdrev, der i sig selv er større end de nævnte størrelser, der er kategori 2-natur.

I miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelser af husdyrbrug⁹ påpeges, at kommunerne skal være opmærksomme på, at funktionelt sammenhængende natur skal vurderes under ét i relation til størrelse. "Funktionelt sammenhængende natur" defineres ikke, men det antages her, at der henvises til naturbeskyttelseslovens anvendelse af begrebet, dog således, at den funktionelle sammenhæng skal være indenfor den pågældende naturtype – i dette tilfælde overdrev.

Større overdrev

Staldanlægget ligger i umiddelbar nærhed af en markant ådal, som omgiver vandløbet Nørredal Bæk. Ådalens skrænter er meget stejle, har en tør jordbund, omlægges ikke og afgræsses. Naturtypen overdrev findes på ådalsskænterne.

Struer Kommune har foretaget en vurdering af overdrevenes status og afgrænsning, hvilket er sket på baggrund af Struer Kommunes feltbesigtigelser af arealerne i 2011 samt en supplerende feltbesigtigelse foretaget af konsulentfirmaet Linnea Consult den 25. maj 2012. Ved den seneste besigtigelse, blev der dels gennemført en grundig gennemgang af arealerne syd for Klosterhedevej, dels blev der lagt vægt på at gennemgå de arealer, hvor der kunne være tvivl om overdrevenes beskyttelsesstatus.

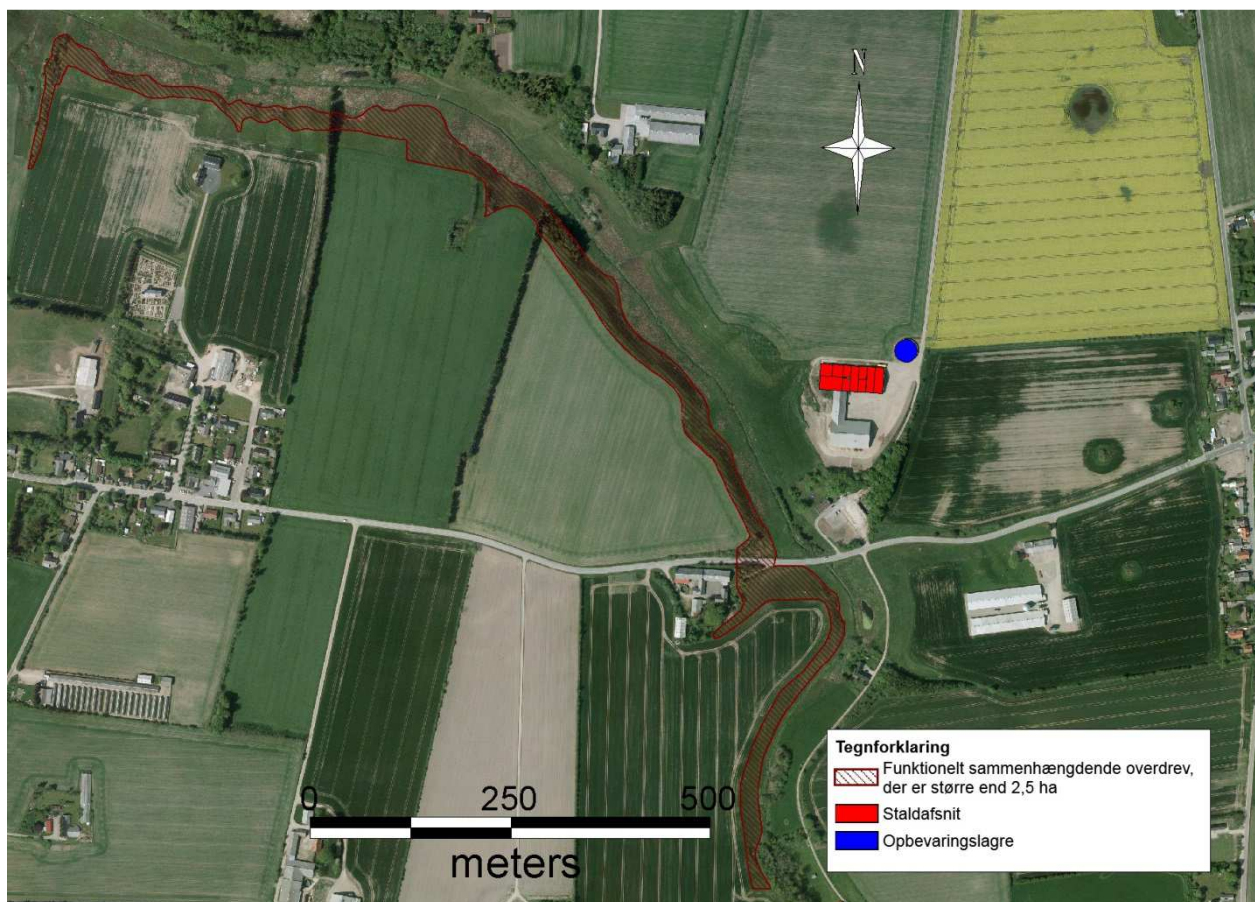
Den botaniske vurdering i felten er suppleret af en luftfotogennemgang for at vurdere driftshistorien på arealerne. Luftfotogennemgangen omfattede de tilgængelige luftfotos i Struer Kommune, hvilket både omfatter (scannede) analoge luftfotos og digitale ortofotos i kommunens GIS-system.

Konsulentfirmaet Linnea Consult har udarbejdet et notat, der nærmere redegør for vurderingen af status og areal for beskyttet overdrev¹⁰. Notat er vedlagt som bilag 12

På kortet nedenfor ses staldanlæggets beliggenhed i forhold til § 7 beskyttet overdrev -funktionelt sammenhængende overdrev større end 2,5 ha (angivet med skravering).

⁹ <http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Default.aspx>

¹⁰ Notat af 9. juli 2012, Vurdering af status og areal for beskyttet overdrev – Struer Kommune, Linnea Consult Aps

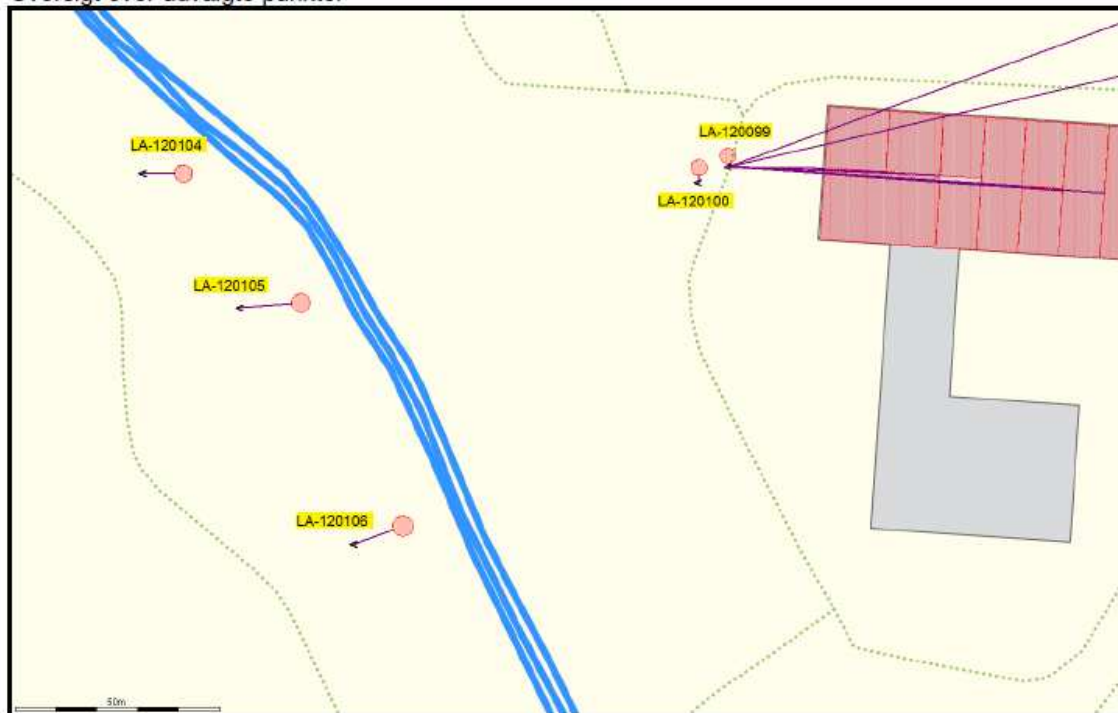

Husdyrbrugets ammoniakpåvirkning er beregnet. Ansøgers konsulent har anmodet Struer Kommune om, at angive naturpunkterne til ammoniakdepositionsberegningerne. Struer Kommune har angivet tre naturpunkter på § 7 overdrevet. Samtlige punkter ligger i kanten af overdrevet med mindst mulig afstand til staldanlægget. Placeringen af punkter er desuden anlagt, så betydningen af forskelle i vindretningen kan vurderes.

Ammoniakdepositionen er beregnet i det digitale ansøgningsskema. Derudover er der vedlagt et bilag til ansøgningen vedr. ammoniakberegningerne, som er indsat nedenfor.

Følgende er fra ansøgningen vedr. ammoniakdepositionsregningerne:

Oversigt over udvalgte punkter

Husdyrgodkendelse.dk udvælger automatisk relevante naturpunkter. Oftest udvælges kun ét punkt, men i situationer hvor staldanlægget er omfattende, kan der automatisk udvælges flere. Det kan udnyttes ved beregning af deposition til flere punkter samtidigt, hvorved der 'spares' tid og dokumentationer.

Rent praktisk oprettes der et tomt lager til husdyrgødning i nærheden af det punkt, hvortil man ønsker depositionen beregnet. For hvert lager (benævnte 'LA-xxxx' i HG) er der således en beregning til det tilsvarende punkt, hvor det tomme lager er oprettet.

Beregne de depositioner

Punkt	Punktnr. i HG	Totaldeposition i punkt	Merdeposition i punkt
§3 Overdrev, 23 m (nærmeste pkt.)	LA-120099	6,7 kg	1,1 kg
§3 Overdrev, 30 m	LA-120100	5,5 kg	0,9 kg
§7 Overdrev, Kommunepunkt 1	LA-120104	0,8 kg	0,1 kg
§7 Overdrev, Kommunepunkt 2	LA-120105	1,0 kg	0,1 kg
§7 Overdrev, Kommunepunkt 3	LA-120106	0,6 kg	0,1 kg

Tabel 9

Som det fremgår af ovenstående tabel fra ansøgningen vil ammoniakdepositionen på de overdrevs-punkter, som ligger nærmest staldanlægget, være på mellem 0,6 – 1,0 kg N/ha/år. Størstedelen af overdrevet vil modtage et væsentligt mindre ammoniaknedfald fra husdyrproduktionen, pga. den større afstand til staldanlægget.

I henhold til husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau for ammoniak må et husdyrbrug maksimalt give anledning til en total ammoniakdeposition på 1,0 kg N/ha/år på kategori 2-natur. Det fremgår af ansøgningen, at husdyrproduktionen efter udvidelsen vil give anledning til en maksimal total ammoniakdeposition på 1,0 kg N/ha/år eller mindre, og lovens beskyttelsesniveau er således overholdt.

Da lovens ammoniakbeskyttelsesniveau for overdrevet er overholdt, og da husdyrproduktionens ammoniakdeposition på størstedelen af overdrevet er meget lille, er det Struer Kommunes vurdering, at overdrevet ikke vil blive påvirket væsentligt som følge af udvidelsen.

Der er ingen øvrige overdrev større end 2,5 ha i nærheden af staldanlægget som vurderes at kunne blive påvirket væsentligt af husdyrproduktionen.

Større heder

Der er ca. 1.380 m fra staldanlægget til nærmeste hede, som er større end 10 ha og derfor kategori 2-natur. Alene på grund af afstanden vil husdyrproduktionen ikke kunne påvirke heden, da det vurderes at husdyrproduktion ikke giver anledning til nogen målbar ammoniakdeposition på heden.

Lobelie søer og højmoser forekommer ikke i Struer Kommune.

På baggrund af ovenstående er det Struer Kommunes vurdering, at ansøgte udvidelse er foreneligt med beskyttelseshensynet til større ammoniakfølsomme naturområder. Husdyrgodkendelseslovens ammoniakbeskyttelsesniveau er overholdt, og det er Struer Kommunes vurdering, at ansøgte husdyrproduktion ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af kategori 2-natur.

Ammoniakfølsomme naturområder i øvrigt (kategori 3-natur)

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er:

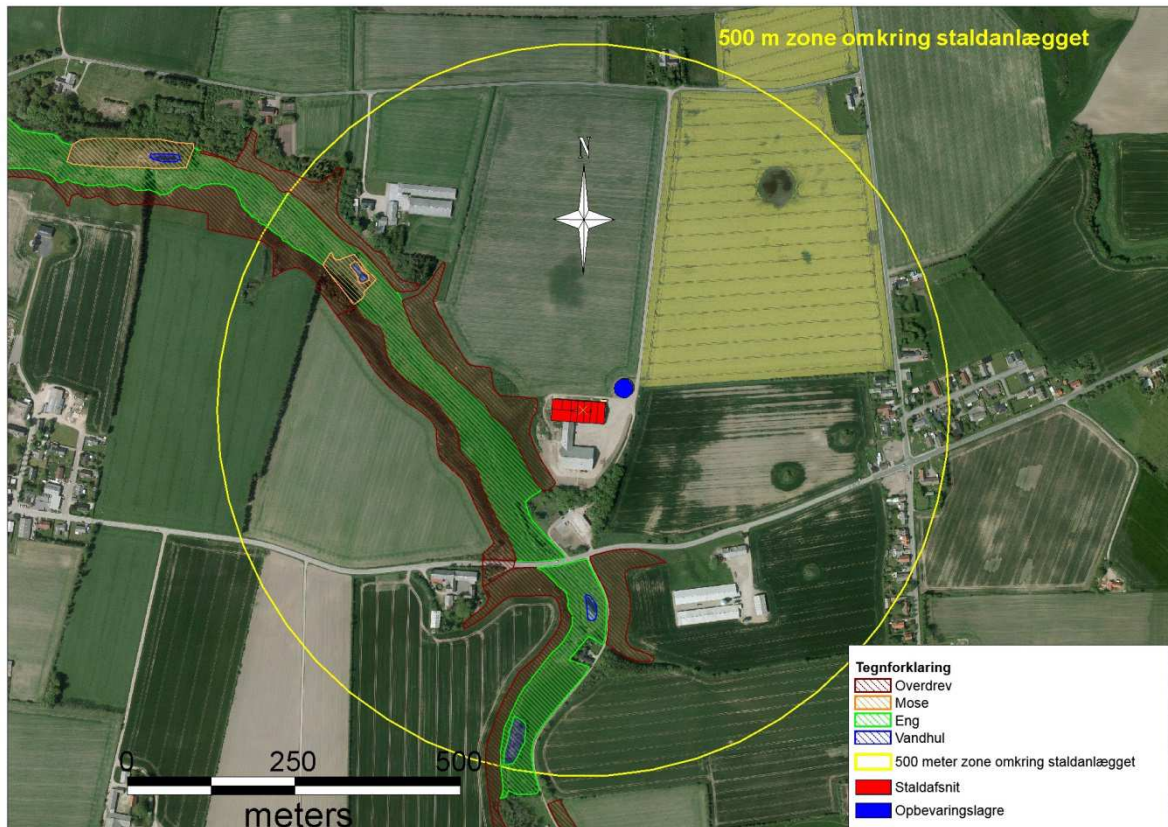
- hede omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
- mose omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
- overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
- ammoniakfølsom skov

Husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau fastlægger, at kommunen på baggrund af en konkret vurdering kan stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år, hvis en kategori 3-natur har en særlig regional eller lokal naturinteresse. Beskyttelsesniveauet udelukker ikke, at kommunen kan tillade en større merdeposition på sådanne områder, men udelukker derimod, at der kan stilles et mere skærpet krav end 1,0 kg N/ha/år for disse områder.

Nedenfor redegøres for placering og påvirkning af kategori 3-natur.

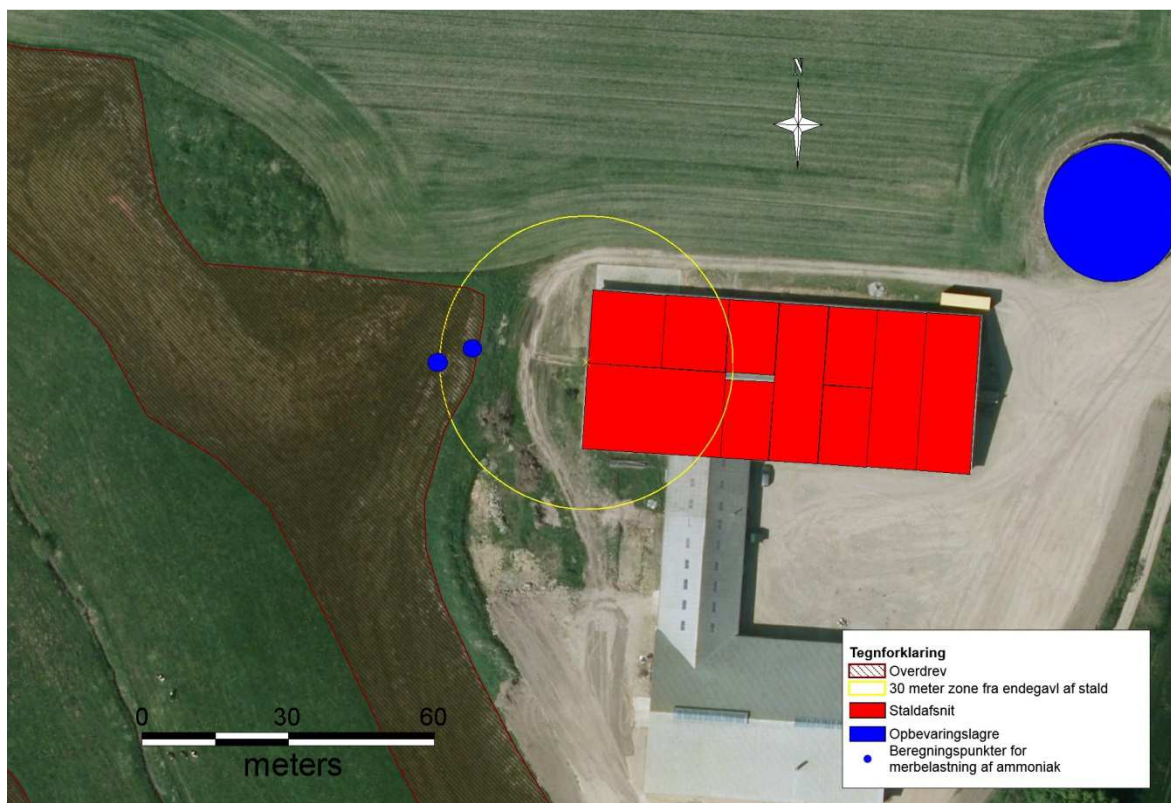
Heder og potentielle ammoniakfølsomme skove vurderes ikke at forekomme indenfor en afstand af 1000 m fra staldanlægget, og vil således ikke kunne påvirkes af udvidelsen.

Der forekommer moser og overdrev i nærheden af staldanlægget. Staldanlæggets beliggenhed i forhold til natur fremgår af kortet nedenfor.

Som det fremgår af kortet forekommer der mose, overdrev, vandhuller og eng inden for 500 meter af staldanlægget.

Nærmeste ammoniakfølsomme naturområde er et overdrev, som ligger ca. 23 m fra staldanlægget. Merbelastningen af ammoniak som følge af udvidelsen er beregnet i ansøgningen. I kanten af overdrevet vil merbelastningen være 1,1 kg N/ha/år (jf. tabel 9 i forrige afsnit). Ammoniakdepositionen falder dog markant med stigende afstand fra staldanlægget. Merbelastningen vil være 0,9 kg N/ha/år i en afstand af 30 m fra staldanlægget. Det er således et meget begrænset område af overdrevet, hvor merbelastning vil være større end 1,0 kg N/ha/år (jf. kortet nedenfor).

Kort der viser placering af staldanlæg i forhold til nærmeste ammoniakfølsomme kategori 3 natur. Ammoniakmerbelastningen er beregnet i punkter angivet som blå cirkler. Den gule cirkel angiver en afstand på 30 meter fra den vestlige staldgavl. I en afstand af 30 meter fra staldanlægget er ammoniak merbelastningen 0,9 kg N/ha/år. Ammoniak merbelastningen vil være mellem 0,9 – 1,1 kg N/ha/år på den del af overdrevet som ligger indenfor den gule cirkel.

Som det fremgår af ovenstående kort er det kun på et meget lille del af overdrevsarealet, hvor merbelastningen af ammoniak er større end 0,9 kg N/ha/år.

Overdrevet er A-målsat i kommuneplanen pga. af overdrevets nærhed til andre naturarealer af betydning og ikke på grund af, at det pågældende overdrev er særligt værdifuldt. Struer Kommune har i sommeren 2011 besigtiget overdrevet og beregnet naturtilstanden i dokumentationscirkler.

Dokumentationscirkler, hvor orange og gul angiver hhv. ringe og moderat naturtilstand

Den del af overdrevet, som ligger tæt på staldanlægget, vurderes at have en ringe naturtilstand. Overdrevet er her kulturpåvirket, og der forekommer kulturbetingede arter såsom fandens mælkebøtte og hvid kløver mfl.. Overdrevsarealet, som umiddelbart grænser op til staldanlægget, vurderes derfor ikke at være særligt ammoniakfølsomt, og der skal derfor ikke stilles krav om en maksimal merbelastning af ammoniak på 1,0 kg N/ha/år.

Struer Kommune har konkret vurderet, at der ikke skal fastsættes krav om en maksimal merbelastning på 1,0 kg N/ha/år på baggrund af, at merbelastningen på 1,1 kg N/ha/år ikke er væsentligt højere en 1,0 kg N/ha/år, at det er en meget lille del af overdrevsarealet (primært overdrevets kant), som udsættes for en merbelastning større end 1,0 kg N/ha/år, at overdrevet har en relativ lav naturkvalitet og derfor ikke er så ammoniakfølsomt.

Der er ca. 330 m til nærmeste moseområde, som ligger nordøst for staldanlægget. Der vil ikke ske en væsentlig merbelastning med ammoniak af mosen som følge af udvidelsen, da merbelastningen vil være langt under 1,0 kg N/ha/år. Mosen vurderes desuden ikke at være ammoniakfølsom, der er tale om en næringsrig mose med høje stauder.

Der forekommer vandhuller og engarealer inden for 500 m fra staldanlægget. Engen er besigtiget, og der er tale om en næringsstofpåvirket eng med stor forekomst af mælkebøtter, hvid kløver og alm. rajgræs. Hverken eng eller vandhuller vurderes at være særlig ammoniakfølsomme og vil derfor ikke påvirkes af husdyrbrugets udvidelse.

Samlet kan det vurderes, at kategori 3-natur (små ammoniakfølsomme naturområder) ikke vil blive påvirket væsentligt af husdyrbrugets udvidelse, da ammoniak-merbelastningen er begrænset. Øvrige naturområder vurderes heller ikke at blive påvirket negativt, da de vurderes ikke at være ammoniakfølsomme.

6.3 Lugt

Miljøteknisk redegørelse

De væsentlige lugtkilder fra husdyrbruget er lugtemission fra staldeanlægget, herunder i forbindelse med udslusningen af gylle, fra gyllebeholdere og i forbindelse med gylleudbringning.

Ventilationsanlægget rengøres, justeres og vedligeholdes, så det kører optimalt.

Der er foretaget lugtberegninger i ansøgningssystemet efter gældende retningslinjer. Den beregnede geneafstand for områdetyperne byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 10 - Lugtberegninger

Områdetype	Beregningsmetode	Ukorrigeret geneafstand	Aktuel afstand	Genekriteriet overholdt
Byzone (Struer)	Ny	341,05 m	2.100 m	Ja
Samlet bebyggelse (Fousing)	Ny	191,72 m	350 m	Ja
Enkelt bolig (Klosterhedevej 27)	Ny	107,85 m	350 m	Ja

Nærmest nabo uden landbrugspligt er Klosterhedevej 27, der ligger ca. 350 m fra staldanlægget. Lugtcentrum ligger ca. 365 meter fra beboelsen på Klosterhedevej 27. Afstanden til nærmeste sam-

lede bebyggelse er ca. 350 meter (Fousing) og til byzone er ca. 2.700 meter (Struer by). Genekriteriet er overholdt for alle områdetyper.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt.

Når gylle omrøres og udbringes, vil der kunne opstå gener for de omkringboende. Udbringning på marker indenfor husdyrgødningsbekendtgørelsens krav kan normalt ikke opfattes som væsentlige gener.

Struer Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige lugtmæssige gener ved driften og udvidelsen. Dog fastsættes vilkår om tiltag, hvis der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøvurderingen.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 14) Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til væsentlige lugtgener for omboende, skal ejeren af ejendommen lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne. Planen skal godkendes af kommunen, og derefter gennemføres. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte skal afholdes af husdyrbruget.

6.4 Fluer og skadedyr

Miljøteknisk redegørelse

Der foretages en generel bekæmpelse af skadedyr på husdyrbruget, for at sikre mod etablering af skadedyrsbestande i og omkring husdyrbruget. Dette sker blandt andet ved gennem hyppig renholdelse for foderrester, foderopbevaring og generel bygningsvedligeholdelse at undgå, at skadedyr får mulighed for at etablere sig og opformere sig i og omkring anlægget.

Fluegener:

Ved hygiejniske tiltag omkring foder og gødningssystemer søges opformering af fluer i videst muligt omfang undgået. Fluegener vil blive bekæmpet med hjælp fra autoriseret firma, f.eks. Mortalin. I staldene anvendes biologisk bekæmpelse som f.eks. Rovfluer.

Rottebekæmpelse:

Rottegener vil blive bekæmpet med hjælp fra autoriseret firma, f.eks. Mortalin.

Vurdering

Fluer kan give anledning til gener hos naboer, trods længere afstande. Foderopbevaring og gyllekanaler kan være udklækningssted for fluerne og det kan i nogle tilfælde være nødvendigt at foretage særskilt bekæmpelse (jf. Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinjer). De hygiejniske forhold primært vedrørende foderopbevaring har ligeledes betydning for tilhold af rotter.

På baggrund af ansøgers oplysninger og de stillede vilkår vurderes det, at ejendommen foretager en tilfredsstillende skadedyrsbekæmpelse, og at der ikke vil være væsentlige gener for de omkringboende.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 15) På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse - som minimum i henhold til Statens Skadedyrslaboratoriums vejledende retningslinjer for fluebekæmpelse på gårde med

husdyr.

- 16) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Ved mistanke eller konstatering af rotter skal iværksættes rottebekæmpelse, enten ved kommunens rottebekæmpelse eller ved et autoriseret firma.

6.5 Transport

Miljøteknisk redegørelse

Antallet af transporter til og fra ejendommen er anført i tabellen herunder. Tabellen indeholder et skønnet antal transporter i nudrift og ansøgt drift.

Tablet 11 – antal transporter årligt

Transporter	Nudrift	Ansøgt drift
Transport af husdyrgødning til Måbjerg Bioenergy/afgasset gylle til ejendommen	120	140
Udbringning af gylle	135	160
Levering af handelsgødning	4	4
Udbringning af handelsgødning	20	20
Modtagelse af foder	52	52
Transport af døde dyr	104	156
Hjemtransport af markafgrøder	120	120
Dieselolie	13	13
Fyringsolie	8	8
Dyretransporter til/fra ejendommen	156	156
Dyrlæge og rådgiver (opformeringsbesætning)	168	168
Antal årlige transporter	900	997

Husdyrbruget er beliggende op til overordnet vejnet med store dele af udbringningsarealer placeret tæt på ejendommens anlæg.

Der er dog behov for at foretage transport igennem Fousing Kirkeby til eller fra de vestligste arealer.

Interne transporter belaster kun i begrænset omfang omgivelserne. Interne transporter til husdyrbrugets udbringningsarealer med markredskaber er ikke medtaget i transportopgørelsen, da de ikke belaster vejene i området væsentligt, og da der ikke sker ændringer i forbindelse med det ansøgte.

I ansøgt drift leveres gylle til og fra Måbjerg Bioenergi, hvilket er medvirkende til forøgelsen i det samlede antal gylletransporter.

Vurdering

Struer kommune vurderer, at antallet af transporter ikke overskrider, hvad der er normalt for et husdyrbrug af denne størrelse, dog er der relativt flere dyrelægebesøg/rådgiverbesøg på grund af besæt-

ningens status som opformeringsbesætning, med salg af avlsdyr. Det vurderes at de angivne transportveje og stigningen i antallet af transporter, ikke vil medføre væsentlige gener for omboende.

Til og frakørselsforholdene ved husdyrbruget sker ikke umiddelbart tæt ved nabobebyggelse, og Struer Kommune har vurderet, at det ikke er nødvendigt at stille vilkår om anvisning af anden adgangsvvej eller bestemte tidsrum for transporter af hensyn til naboer.

6.6 Støj fra anlæg og maskiner

Miljøteknisk redegørelse

Støj fra husdyrbrugets driftsbygninger/installationer er hovedsagligt fra ventilationsanlæg, korn- og fodertransportsystemer, korntørringsanlæg, højtryksrensere og kompressorer. Herudover kan der opleves støj ved interne transporter og transport til/fra ejendommen.

Tabel 12 – Støjkilder og støjperioder

Støjkilde	Periode
Mekanisk ventilationsanlæg	Hele døgnet, hele året. Kraftigst i dagtimerne og i varme perioder
Korntørringsanlæg	Høstperioden
Kornblæser	Høstperioden normalt i dagtimerne. Okt/nov. få timer pr uge i dagtimerne
Foderleverence	3 gange pr. måned (tippes eller med walking floor)
Højtryksrensere og kompressorer	Dagtimerne. En gang ugentligt.
Lydafgivelse fra husdyrene	Normalt i dagtimerne. Kan være tidlig morgen ved levering/afhentning af dyr.

I perioder med markarbejde vil der kunne påregnes lidt mere støj end normalt. Der forventes dog ikke forøgede støjgener i forbindelse med udvidelsen af husdyrbruget.

Tiltag mod støjkilder

Ventilation anvendes kun efter behov, det vil sige at det styres af temperatur- og fugtighedsmålere.

Kornblæser styres ligeledes af fugtighedsmålere.

Vurdering

Struer Kommune vurderer, at det daglige støjniveau svarer til det, der kan forventes af et husdyrbrug af denne størrelse.

Struer Kommune har fastlagt de vejledende støjgrænser, husdyrbruget skal overholde. Støjgrænserne er fastlagt ud fra Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om Ekstern støj fra virksomheder.

Følgende værdier for støjbelastning skal overholdes, målt ved nabobeboelse eller deres opholdsarealer og angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau i dB(A).

Tabel 13 - Støjgrænser

Tidsrum		Grænse dB (A)	Referencetidsrummet*
Mandag - fredag	kl. 07.00-18.00	55	8 timer
Lørdag	kl. 07.00-14.00		
Lørdag	kl. 14.00-18.00	45	8 timer
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00		
Mandag - fredag	kl. 18.00-22.00	45	1 time
Lørdag	kl. 18.00-22.00		
Søn- og helligdage	kl. 18.00-22.00		
Alle dage	kl. 22.00-07.00	40**	½ time

* tidsrummet med størst støjbelastning inden for den angivne periode. Grænseværdien skal være overholdt inden for dette tidsrum

** maksimalværdier af støjniveauet må ikke overstige 55 dB(A) om natten (kl. 22.00-07.00)

Det vurderes, at støj fra husdyrbruget ikke giver anledning til væsentlige gener for omboende.

Der er stillet vilkår om at miljøstyrelsens retningslinjer for støj skal overholdes, og at husdyrbruget, for egen regning, skal dokumentere, at støjvilkåret overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag, hvis kontrolmålingen viser en overskridelse af de fastsatte støjgrænser.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 17) Støj fra husdyrbruget må ikke medføre, at husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne overstiger værdierne angivet i tabel 13 målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer.
- 18) Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet kan højst fremsættes én gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at grænseværdierne ikke er overholdt. Dokumentationen skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen.

Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af akkrediteret firma. Husdyrbrugets støj skal dokumenteres ved måling efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, *pt. nr. 6/1984 om måling af ekstern støj* og *nr. 5/1993 om beregning af ekstern støj fra virksomheder*.

Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund og under de mest støjbelastede driftsforhold – eller efter anden aftale med tilsynsmyndigheden.

Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.

6.7 Støv fra anlæg og maskiner

Miljøteknisk redegørelse

Der kan bl.a. forekomme ophvirvning af støv i forbindelse med transporter på og omkring ejendommen, samt ved håndtering af afgrøder og foder.

Der forventes ikke forøgede støvgener i forbindelse med udvidelsen af husdyrbruget.

Vurdering

Struer Kommune vurderer, at der kun vil forekomme støvgener fra ejendommen svarende til det der kan forventes af et husdyrbrug af denne størrelse, samt at det ikke giver væsentlige gener for omboende.

Struer Kommune vurderer derfor, at der ikke er behov for at stille skærpede vilkår vedrørende støv.

6.8 Lys

Miljøteknisk redegørelse

Alle stalde er lukkede og lysgenerne herfra vil derfor være begrænsede.

Der forefindes udendørs belysning. Al udendørs belysning styres af bevægelsessensorer, hvilket gør, at unødvendig belysning undgås mest muligt, og det sparer på energiforbruget.

Vurdering

Struer Kommune vurderer, at anlæggets opbygning og placering, sammen med afstanden fra anlægget til omboende gør, at lys fra anlægget ikke vil være til gene for de omboende. På baggrund af ovenstående stilles ingen vilkår i forhold til lys på ejendommen og i bygningerne.

7. Påvirkning fra arealerne

I dette afsnit beskrives og vurderes driften af markerne. Ligesom kvælstof og fosfors påvirkning af overfladevand og grundvand vurderes.

7.1 Udbringningsarealerne

Miljøteknisk redegørelse og vurdering

Ejendommen råder over 227,40 ha udbringningsareal, ejede og forpagtede arealer.

Sammensætning og næringsstofindhold i den udbragte afgassede biomasse fremgår af tabel 8.

Nedenstående tabel 14 angiver de ejede og forpagtede arealer, som indgår i husdyrbrugets udbringningsareal og som ligger til grund for vurdering af påvirkningen af arealerne. Placeringen af udbringningsarealerne fremgår af bilag 2.

Tabel 14 - Udbringningsarealer og marknumre (ejet og forpagtet)

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skitte	Ref. Sæd-skitte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
1-0	13,88	Ja	JB4	Nej	S4	S4	12,22	1,66	0,00	0,00	12,81	13,88	0,00	0,00	0,00
2-0	4,42	Nej	JB4	Nej	S4	S4	1,29	3,13	0,00	0,00	0,06	4,42	0,00	0,00	0,00
3-0	3,80	Nej	JB4	Nej	S4	S4	3,80	0,00	0,00	0,00	0,00	3,80	0,00	0,00	0,00
4-0	12,37	Nej	JB4	Nej	S4	S4	12,31	0,06	0,00	0,00	8,90	12,37	0,00	0,00	0,00
5-0	2,70	Nej	JB4	Nej	S4	S4	2,70	0,00	0,00	0,00	2,70*	2,70	0,00	0,00	0,00
6-0	0,81	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,81	0,00	0,00	0,00	0,81*	0,81	0,00	0,00	0,00
7-0	1,02	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,00	0,00	0,00	1,02	1,02*	1,02	0,00	0,00	0,00
8-0	3,34	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,00	0,00	0,00	3,34	3,34*	3,34	0,00	0,00	0,00
10-0	2,39	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,00	0,00	0,00	2,39	2,39*	2,39	0,00	0,00	0,00
13-0	18,25	Nej	JB4	Nej	S4	S4	13,85	0,00	0,00	4,41	18,25*	18,25	0,00	0,00	0,00
15-0	15,33	Ja	JB5	Nej	S2	S2	0,00	15,33	0,00	0,00	0,00	15,33	0,00	0,00	0,00
18-0	3,24	Ja	JB5	Nej	S2	S2	0,00	3,24	0,00	0,00	0,00	3,24	0,00	0,00	0,00
24-0	25,94	Nej	JB4	Nej	S4	S4	25,94	0,00	0,00	0,00	3,46	25,94	0,00	0,00	0,00
25-0	8,32	Nej	JB4	Nej	S4	S4	8,32	0,00	0,00	0,00	1,61	8,32	0,00	0,00	0,00
26-0	9,89	Nej	JB4	Nej	S4	S4	9,89	0,00	0,00	0,00	0,00*	9,89	0,00	0,00	0,00
27-0	10,98	Nej	JB4	Nej	S4	S4	10,98	0,00	0,00	0,00	0,00*	10,98	0,00	0,00	0,00
28-0	2,07	Ja	JB4	Nej	S4	S4	2,07	0,00	0,00	0,00	2,07*	2,07	0,00	0,00	0,00
29-0	0,91	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,91	0,00	0,00	0,00	0,00*	0,91	0,00	0,00	0,00
99-0	14,36	Nej	JB4	Nej	S4	S4	11,02	0,00	0,00	3,35	14,36*	14,36	0,00	0,00	0,00
99-1	3,93	Nej	JB4	Nej	S4	S4	3,15	0,00	0,00	0,78	3,93*	3,93	0,00	0,00	0,00
100-0	8,28	Nej	JB4	Nej	S4	S4	8,28	0,00	0,00	0,00	8,28*	8,28	0,00	0,00	0,00
101-0	2,88	Nej	JB4	Nej	S4	S4	2,88	0,00	0,00	0,00	2,88*	2,88	0,00	0,00	0,00
102-0	7,89	Nej	JB4	Nej	S4	S4	7,89	0,00	0,00	0,00	7,89*	7,89	0,00	0,00	0,00
103-0	2,53	Nej	JB4	Nej	S4	S4	2,53	0,00	0,00	0,00	2,53*	2,53	0,00	0,00	0,00
104-0	6,89	Nej	JB4	Nej	S4	S4	6,89	0,00	0,00	0,00	6,89*	6,89	0,00	0,00	0,00
105-0	4,85	Nej	JB4	Nej	S4	S4	4,85	0,00	0,00	0,00	4,85*	4,85	0,00	0,00	0,00
107-0	6,04	Nej	JB4	Nej	S4	S4	6,04	0,00	0,00	0,00	6,04*	6,04	0,00	0,00	0,00
108-0	5,42	Nej	JB4	Nej	S4	S4	5,42	0,00	0,00	0,00	5,42*	5,42	0,00	0,00	0,00
109-0	4,73	Nej	JB4	Nej	S4	S4	4,73	0,00	0,00	0,00	4,73*	4,73	0,00	0,00	0,00
110-0	3,65	Nej	JB4	Nej	S4	S4	3,65	0,00	0,00	0,00	3,65*	3,65	0,00	0,00	0,00
113-0	3,70	Nej	JB4	Nej	S4	S4	3,70	0,00	0,00	0,00	3,70*	3,70	0,00	0,00	0,00
114-0	4,89	Nej	JB4	Nej	S4	S4	4,89	0,00	0,00	0,00	4,89*	4,89	0,00	0,00	0,00
115-0	4,71	Nej	JB4	Nej	S4	S4	3,84	0,00	0,00	0,86	0,00*	4,71	0,00	0,00	0,00
9-0	3,00	Nej	JB4	Nej	S4	S4	3,00	0,00	0,00	0,00	3,00*	3,00	0,00	0,00	0,00
Total	227,40						187,84	23,42	0,00	16,15	140,47	227,40	0,00	0,00	0,00

Harmoniareal

Med et udbringningsareal på 227,40 ha og en i alternativ 1 planlagt udbragt mængde afgasset biomasse svarende til 302 DE bliver harmonitrykket på 1,33 DE/ha.

I alternativ 2 hvor der er planlagt udbragt en mængde afgasset biomasse svarende til 318,36 DE bliver harmonitrykket på 1,40 DE/ha.

Kvælstof

De 187,84 ha af udbringningsarealet er beliggende udenfor nitratklasse, 23,42 ha er beliggende i nitratklasse 1 og de resterende 16,15 ha er beliggende i nitratklasse 3. Arealernes beliggenhed i forhold til nitratklasserne fremgår af tabel 14.

Miljøstyrelsens udpegning af nitratklasser er begrundet med, at arealerne er beliggende i oplandet til kvælstof sårbart Natura 2000 vandområde, og at arealernes nitratreduktionspotentiale er mindre end 50 %. Det betyder, at der er krav om 50 % lavere husdyrtryk for arealerne i nitratklasse 3 og 85 % harmonitryk for arealerne i nitratklasse 1 i forhold til de generelle harmoniregler. Alternativt skal der foretages kvælstofreducerende tiltag i markdriften.

Grundet den harmonimæssige begrænsning af de generelle harmoniregler reduceres det lovlige harmonitryk på udbringningsarealerne fra 1,4 til 1,33 DE/ha (94,90 %). Dette betyder, at der kun kan udbringes husdyrgødning svarende til 302,44 DE på udbringningsarealet uden anvendelse af virkemidler til reduktion af nitratudvaskningen fra arealerne.

Dræning og jordbundstype

Jordbundstypen på udbringningsarealerne er JB4 lerblandet sandjord og JB5 lerjord (bilag 4). Mark 1-0, 15-0, 18-0 og 28-0 er oplyst dræned. De anvendte jordbundstyper og dræningsforhold har betydning i forhold til beregningen af fosforbalancen på udbringningsarealerne.

Ekstra efterafgrøder

Der er anvendt 5 % -point ekstra efterafgrøder som virkemiddel til reduktion af nitratudvaskningen i alternativ 1.

Sædskifte

Det valgte sædskifte i alternativ 1 afviger ikke fra referencesædskiftet (tabel 14). I alternativ 2 anvendes et S6 sædskifte, som virkemiddel til at reducere nitratudvaskningen.

Ansøger har vist, at det generelle beskyttelsesniveau for udvaskningen af nitrat til overfladevand er overholdt.

Der stilles vilkår om S6-sædskifte hvis alternativ 2 tages i anvendelse.

Fosfor

Kravet om et maksimalt fosforoverskud er overholdt.

39,37 Ha af udbringningsarealerne er oplyst dræned, ingen udbringningsarealer er beliggende i fosforklasser. Arealernes beliggenhed i forhold til fosforklasser og lavbundsarealer fremgår af bilag 5.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 19) (Alternativ 1) På husdyrbrugets arealer, ejede og forpagtede, må der pr. planår udbringes afgasset biomasse svarende til maks. 302,00 DE, med et næringsstofindhold på i alt maks.

34.730,00 kg N og 6.024,59 kg P

Der skal etableres 5 % -point ekstra efterafgrøder ud over det generelle krav til efterafgrøder

- 20) (Alternativ 2) På husdyrbrugets arealer, ejede og forpagtede, må der pr. planår udbringes afgasset biomasse svarende til maks. 318,36 DE, med et næringsstofindhold på i alt maks. 36.611,40 kg N og 6.350,96 kg P.
Der skal på udbringningsarealet anvendes et S6 sædskifte eller et sædskifte med et lavere udvaskningsindeks.

7.2 Påvirkning af natur og overfladevand fra marker

Miljøteknisk redegørelse

Overfladevand

Langt hovedparten af udbringningsarealerne (215,66 ha) afvander til Limfjorden og 187,84 ha heraf ligger udenfor nitratklasse, 23,42 ha ligger i nitratklasse 1 og 4,41 ha ligger i nitratklasse 3.

Den resterende del af udbringningsarealerne (11,74 ha) afvander til Nissum Fjord og er beliggende i nitratklasse 3.

Natur

Det er Struer Kommunes vurdering, at der ikke indgår beskyttede naturområder i udbringningsarealet. Der er flere kilometer fra udbringningsarealet til nærmeste Natura 2000-område, som alene på grund af afstanden ikke vil blive påvirket af udbringningen af husdyrgødning.

Dele af udbringningsarealet grænser op til ammoniakfølsom natur såsom overdrev og moser.

Det er Struer kommunes vurdering, at udbringning af husdyrgødning ikke vil have en væsentlig negativ påvirkning på de ammoniakfølsomme naturområder. Vurderingen er truffet på baggrund af, at udbringningsarealet ikke skråner væsentligt mod naturarealerne, (der vurderes derfor ikke at være risiko for overfladeafstrømning), at der ikke er tale om ændret driftspraksis på udbringningsarealet ved naturområderne (det er dyrkede arealer, som allerede i dag modtager husdyrgødning), hvorfor ammoniakbelastningen således ikke vil øges væsentligt, og at ammoniakemissionen fra udbringning af husdyrgødning vurderes at være begrænset.

Ganske lidt af udbringningsarealet grænser op til beskyttede vandhuller. Det vurderes, at de lovpligtige 9 m bræmmer vil være tilstrækkelig til at vandhullerne ikke vil kunne blive påvirket væsentligt af udbringningen.

Risikoarealer

Struer Kommune har vurderet, at der ikke er arealer, der giver anledning til at stille skærpede krav i forhold til overfladeafstrømning særligt med henblik på at mindske udvaskning af fosfor til Limfjorden, eller Nissum Fjord.

Struer Kommunes vurdering i forhold til risikoarealer fremgår overfladevandsvurderingen i bilag 10.

Vurdering

På baggrund af afstanden mellem marker og naturområder, at udbringningsarealet ikke skråner væsentligt mod sårbare naturtyper, og at flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og græsmarker, vurderer Struer Kommune, at udbringning af husdyrgødning på ansøgte arealer ikke vil give

anledning til en væsentligt påvirkning af beskyttede terrestriske naturområder herunder internationale naturbeskyttelsesområder og deres udpegningsgrundlag.

Udbringningen vurderes heller ikke at kunne påvirke vandløb i området, da der i udbringningsarealet ikke indgår skrånende arealer, der ligger vandløbsnært.

7.3 Kvælstof og fosfor til Limfjorden og Nissum Fjord

Miljøteknisk redegørelse

Langt hovedparten af udbringningsarealet (215,66 ha) ligger i oplandet til Limfjorden og dermed også i oplandet til internationale naturbeskyttelsesområder. Arealet ligger i oplandet til Limfjordens Natura 2000-område nr. 62 Venø Bugt og Sund, som er udpeget som Natura 2000-område "Venø og Venø Sund" og udgøres af Habitatområde H55 og Fuglebeskyttelsesområder F40. Det er bl.a. naturtyper som lagune, bugt og rev samt arter som spættet sæl, klyde, og dværgterne som ligger til grund for udpegningen.

11,74 ha af udbringningsarealerne ligger i oplandet til Nissum Fjord, som er en lavvandet brakvandslagune, der dækker et areal på ca. 64 km² og består af 3 bassiner: Yder Fjord, Mellem Fjord og Felsted Kog.

Nissum Fjord er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, Natura 2000-område nr. 65, som udgøres af Habitatområde nr. H58 og Fuglebeskyttelsesområde nr. F38. Nissum Fjord er under international beskyttelse pga. dens bevaringsværdige naturværdier i form af specielle plante- og dyrearter (området er f.eks. levested for flere kystfugle) og naturtypen kystlagune, der er vurderet som en særlig truet naturtype. Arterne i udpegningsgrundlaget udgøres blandt andet af vandranke, odder og fuglene rørdrum, rørhøg, brushane og fjord-, hav- og dværgterne.

Kvælstof til Limfjordens delopland Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund

Den beregnede kvælstofudvaskning fra rodzonen i markerne er på mellem 55,1 og 58,2 kg kvælstof/ha/år afhængig af hvilket alternativ med hensyn til virkemiddel der anvendes. Da jordens reduktionspotentiale er 0-50 % betyder det, at op til halvdelen af kvælstoffet fra marken potentielt kan fjernes eller omdannes undervejs fra rodzonen, inden det når frem til Limfjorden. Der udvaskes således 27,6 – 58,2 kg kvælstof per hektar til Limfjorden. I alt giver det ansøgte anledning til en årlig kvælstoftilførsel til Limfjorden på 5.952 – 12.551 kg kvælstof.

Kvælstof til Nissum Fjord

Den beregnede kvælstofudvaskning til overfladevand fra markerne er på mellem 55,1 og 58,2 kg kvælstof/ha/år afhængig af hvilket alternativ med hensyn til virkemiddel der anvendes. Da jordens reduktionspotentiale er på 76-100 % betyder det, at der årligt udvaskes op til 164 kg kvælstof til Nissum Fjord som følge af det ansøgte.

Overfladevandsvurderingen og beregningerne, der ligger til grund for denne, fremgår af bilag 10

Fosfor til Limfjorden delopland Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund samt til Nissum Fjord

Produktionens gennemsnitlige arealspecifikke overskud er på mellem 7,8 og 10,4 kg P/ha/år afhængig af det valgte alternativ mht. virkemiddel.

215,66 ha afvander til Kås Bredning, hvilket svarer til et max. årligt fosforoverskud på 2.243 kg P pr. år. Det fremgår af vandplanen for Limfjorden, at fjorden årligt belastes af ca. 333 tons fosfor.

De resterende 11,74 ha afvander til Nissum Fjord, hvilket svarer til et max. årligt fosforoverskud på ca. 122 kg P pr. år fra det ansøgte til Nissum Fjord. Det fremgår af vandplanen for Nissum Fjord, at fjorden årligt belastes af ca. 58,8 tons fosfor.

Det kan ikke kvantificeres, hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten, hvorfor vurderingen af, om der er grundlag for skærpelse af beskyttelsesniveauet eller yderligere målrettede vilkår, baseres på en vurdering af "worst case" situationen.

Ud fra Struer Kommunes forudsætninger og beregninger er det vurderet, at husdyrbrugets del af den samlede påvirkning i Limfjorden (Kås Bredning) og Nissum Fjord kun udgør henholdsvis 0,03 % og 0,00 %, hvorfor Struer Kommune har konkluderet, at projektet ikke medfører en væsentlig fosforbelastning af de 2 kystvandsoplande.

Risikoarealer

Landskabets hældning kan have stor betydning for fosforoverfladeafstrømningen.

Er hældningen over 6 grader og afstanden mindre end 20 meter må der ikke anvendes flydende husdyrgødning, jfr. husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Struer Kommune har vurderet, om der er særlige topografiske forhold eller hældninger på markerne, der kunne begrunde krav om etablering af dyrkningsfrie bræmmer ned mod vandløb eller søer.

Ingen af markerne har hældninger over 6 grader ned mod åbne vandløbsstrækninger eller vandhuller/søer.

Ud fra dette har Struer Kommune vurderet, at det ikke er nødvendigt at stille skærpede krav i forhold til fosfortransport via overfladeafstrømning.

Samlet vurdering for nitrat og fosfor

Det vurderes, at den ansøgte drift med de stillede vilkår hverken alene eller i kumulation med andre projekter vil påvirke udpegningsgrundlaget i Natura 2000-området Limfjordens delopland Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund eller Nissum Fjord væsentligt som følge af tilførslen af kvælstof og fosfor. Struer Kommune vurderer således, at hensynet til overfladevand er varetaget i overensstemmelse med Habitatbekendtgørelsens § 7.

7.4 Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Miljøteknisk redegørelse

Følgende bilag IV-arter kan tænkes at forekomme i Struer Kommune:

- spidssnudet frø
- stor vandsalamander
- strandtudse
- odder
- birkemus
- småflagermus
- markfirben

Struer Kommune har ikke kendskab til, at der skulle leve bilag IV-arter i nærheden af hovedparten af udbringningsarealerne. Det vurderes usandsynligt at (især) padderne, birkemus og markfirben skulle findes i tilknytning til udbringningsarealerne, som følge af at intensivt dyrkede marker ikke er egnet som levested eller ynglelokalitet for de pågældende dyrearter.

Der inddrages ikke arealer, som i dag er udyrkede (f.eks. ligger i brak). Den eksisterende arealanvendelse er intensiv landbrugsdrift, og der sker ikke nogen ændring i arealanvendelsen.

Som tidligere beskrevet vurderes udbringningen af husdyrgødning ikke at give anledning til påvirkning af naturarealer i området, hvorfor potentielle leve- og ynglesteder for bilag IV-arter ikke vil kunne påvirkes. Ansøgte projekt vil heller ikke kunne påvirke forekomsten af flagermus i området.

Vurdering

Struer Kommune vurderer derfor at projektet ikke vil kunne skade Habitatdirektivets bilag IV-arter eller vil ødelægge disse arters leve-, yngle eller rastesteder.

7.5 Kvælstof til grundvand

Miljøteknisk redegørelse

Hovedparten af arealerne ligger inden for nitrutfølsomt indvindingsområde NFI. De arealer der ikke ligger i NFI-områder ligger inden for enten Kobbelhøje Vandværks indvindingsopland (arealerne 26-0, 27-0 og 29-0) eller Struer Vandværks indvindingsopland (arealerne 15-0 og 18-0).

I november 2013 vedtog Struer Kommune "Indsatsplan i og nord for Klosterhede Plantage". Denne indsatsplan dækker indvindingsoplandet til Kobbelhøje Vandværk samt indsatsområderne med hensyn til nitrat nord for det før omtalte indvindingsopland.

I april 2014 vedtog Struer Kommune "Indsatsplan Vejrum-Struer". Denne indsatsplan dækker indvindingsoplandene til Fousing Vandværk og Struer Vandværk samt indsatsområderne med hensyn til nitrat i OSD-område syd for Limfjorden.

I indsatsplanerne er der 2 indsatser, der påvirker denne ansøgning. Der kræves beregninger af nitratudvaskningen på alle arealer inden for NFI og indvindingsoplande.

I indsatsplanerne er det endvidere et krav, at nitratudvaskningen i indsatsområder med hensyn til nitrat ikke må overstige planteavlsniveau.

Vurdering

Der er i ansøgningen foretaget beregninger på alle arealer inden for nitrutfølsomme indvindingsområder samt arealer inden for indvindingsoplandene til henholdsvis Kobbelhøje Vandværk og Struer Vandværk. Beregningerne viser, at udvaskningen på samtlige arealer er faldende og ligger på planteavlsniveau.

Dermed stilles der ikke yderligere grundvandsmæssige krav til ansøgningen.

Vilkår til ekstra efterafgrøder eller specifik sædskifte fremgår af tidligere afsnit 7.1.

Arealernes beliggenhed i forhold til drikkevandsinteresser, og tilhørende grundvandsudtalelse fremgår af bilag 7.

8. Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Det skal i afgørelsen sikres, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Ansøger har rede-

gjort for anvendelsen af BAT og eventuelt fravalg af BAT indenfor management, staldindretning, foder, vand- og energiforbrug, samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Ansøgers miljøtekniske beskrivelse og kommunens vurdering fremgår af nedenstående afsnit.

8.1 Management

Miljøteknisk beskrivelse

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. Det drejer sig om områder som træning og uddannelse af medarbejdere, registrering af vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsproduktion, samt anvendelse af husdyrgødning og handelsgødning. Det er BAT at udarbejde gødningsplaner, samt at have en beredskabsplan.

Ansøger har redegjort for hvilke forholdsregler, der er taget på husdyrbruget:

- Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen blive udarbejdet en beredskabsplan.
- Der laves hvert år gødningsregnskab som sammen med informationer til CHR indsendes via GHI.
- Landmanden sørger hele tiden for at være ajourført via ERFA-grupper, kurser og andet.
- Bedriftens ansatte uddannes løbende via kurser og andet.
- Der anvendes konsulenter til rådgivning indenfor svineavl, planteavl og miljø.
- Der arbejdes ud fra foderplaner for at optimere væksten men også for at mindske forbruget.
- Der udarbejdes effektivitetskontrol 4 gange om året.
- Der rengøres jævnligt rundt om anlæggene for at minimere lugt og andet.
- I forbindelse med udbringning af gylle tages der i videst muligt omfang hensyn til naboer.
- Der føres sprøjtejournal.
- Der udarbejdes APV for medarbejderne

Vurdering

Struer Kommune vurderer, at ansøger med den angivne praksis sammen med de stillede vilkår lever op til BAT for management. Der er stillet en række egenkontrollvilkår under afsnit 10.

8.2 Foder

Miljøteknisk beskrivelse

Det er BAT, at sikre effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende kontroller, således at det stemmer overens med dyrenes behov. Det er BAT f.eks. at reducere indholdet af råprotein i foderet.

Af ansøgningen fremgår det, at der er anvendt standardnormer for foderets indhold af fosfor og foderenheder pr. kg tilvækst (tabel 4).

Der er ikke foderkorrigeret for foderforbrug, protein og fosfor. For smågrise anvendes generelt blandinger optimeret med et lavt proteinniveau for at modvirke sundhedsproblemer med mave-/tarmfunktionen, hvilket afspejles i plantedirektoratets registrerede fodernormer, der fremstår som standardnormer i husdyrgodkendelse.dk.

Miljøstyrelsens vejledende BAT krav til fosfor ab lager fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 15 – BAT krav, maksimal fosfor ab lager

Dyretype	Dyreenheder	Max. fosfor (kg P/DE ab lager)	Total mængde fosfor ab lager (kg P ab lager)	Mængde fosfor udbragt pr. ha ved 1,4 DE/ha (kg P/ha)
Søer	60,32	23,0	1.387,36	32,0
Smågrise	25,08	27,8	697,22	39,0
Slagtesvin	42,50	20,5	871,25	28,7
BAT krav, i alt	127,9		2.955,83	32,4

I ansøgningsystemet er det beregnet, at der produceres 3.135,55 kg P ab lager, så MST vejledende BAT-grænseværdier for fosfor er ikke overholdt.

Da al gylle leveres til biogasanlæg anser ansøger BAT kravet for opfyldt jf. Miljøstyrelsens bilag om "Vejledende emissionsgrænseværdi" hvor det fremgår at:

"De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller separationsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgangning i biogasanlæg."

Vurdering

Efter Miljøstyrelsens vejledende BAT-grænseværdier, må der max. udledes 2.955,83 kg P ab lager. Beregningen fremgår af tabel 15 ovenfor.

Da ansøgningen viser 3.135,55 kg P ab lager, lever husdyrbruget ikke umiddelbart op til Miljøstyrelsens vejledende BAT krav til fosfor ab lager.

Af tabel 15 fremgår det at Miljøstyrelsens vejledende BAT-grænseværdier for P ab lager vil medføre at, der ved 1,4 DE/ha udbringes 32,4 kg P/ha.

Ansøger har valgt at afsætte al husdyrgødning til biogas, og af ansøgningen fremgår det at med den afgassede gylle der modtages retur til udbringning på ejendommens udbringningsarealer, tilføres der 27,9 kg P/ha ved et dyretryk på 1,4 DE/ha, hvilket er lavere end ved Miljøstyrelsens vejlede BAT-grænseværdi, hvorfor Struer Kommune vurderer at husdyrbruget har opfyldt BAT-kravet.

Struer Kommune vurderer samlet, at husdyrbruget overholder BAT indenfor foder.

Der stilles vilkår om at al husdyrgødning afsættes til biogas.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 20) Al husdyrgødning skal afsættes til biogas

8.3 Forbrug af vand og energi

Miljøteknisk beskrivelse

Det er BAT at registre og minimere vand- og energiforbruget. Vandforbruget kan f.eks. minimeres ved opsporing og reparation af lækager, ved rengøring med højtryksrensere og ved vedligeholdelse af installationer. Energiforbruget kan minimeres ved gennemførelse af energitjek, installation af energibesparende belysning, og justering og vedligeholdelse af ventilationsanlæg.

Ansøger har redegjort for hvilke vand- og energibesparende foranstaltninger der foretages på husdyrbruget:

Vand:

Der udføres regelmæssige eftersyn og kalibrering af installationerne for at undgå spild, samt detektering/reparation af lækager.

Vandbesparelse opnås ved drikkenipler, som sidder over fodertruget (integreret i foderautomaten) eller i drikkekopper.

Der rengøres med højtryksrensere for på denne måde at mindske vandforbruget.

Vandforbruget registreres løbende.

Energi:

Der anvendes fremover lavenergi lysstofrør i staldene, når eksisterende rør skal udskiftes. Lyset i staldene er tændt efter behov. Der er lys i staldene i ca. 8 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 2 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet kan dog variere.

I staldanlægget er ventilationssystemet temperatur- og frekvensstyret, som er mere strømbesparende end fx ligetryksventilation. Der er p.t. ikke planer om at udskifte ventilationen i de bestående stalde. Bliver der behov for det, vil der blive valgt et strømbesparende system, såfremt det er foreneligt med ventilationsbehovet i stalden.

Vurdering

Det er vigtigt både på bedriftsniveau og samfundsmæssigt, at der spares på energi og vand. Det er ovenfor og i afsnit 4.4 redegjort for hvilke tiltag, der er iværksat for at reducere vand- og energiforbruget.

Struer Kommune anser det for at være BAT, at der jævnligt føres kontrol med vand- og energiinstallationer og at forbruget registreres med jævne mellemrum. Herved øges fokus og unormale stigninger i forbruget opdages i god tid.

Struer Kommune vurderer, at ansøger med den angivne praksis, sammen med de stillede vilkår lever op til BAT for forbrug af vand og energi. Der er stillet vilkår om drift og vedligeholdelse af ventilationssystemet under afsnit 4.2. Som det fremgår af ansøgningen er der generelt en fokus på besparelser indenfor vand og energi. Der er stillet egenkontrolvilkår om kvartalsvis registrering af forbruget af vand og energi under afsnit 10, samt vilkår om et energieftersyn under afsnit 4.4.

8.4 Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Miljøteknisk beskrivelse

Det er BAT at sikre tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Opbevaringen af gylle skal ske i en stabil og tæt beholder, som jævnlige kontrolleres og sikres mod uheld. Flydelag, fast overdækning, samt omrøring kun umiddelbart inden udbringning sikrer at ammoniakemissionen fra opbevaringsanlæggene minimeres.

Opbevaring af husdyrgødning foregår i eksisterende fortank og gyllebeholder, hvorpå der i forbindelse med miljøgodkendelsen etableres teltoverdækning.

Opbevaring af gødning:

Da der er tale om:

- stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret søges tømt hvert år og inspiceret visuelt
- beholderens bund og vægge er tætte
- der er ingen spjæld, alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- eksisterende beholdere er overdækkede med naturligt flydelag (sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning).

Og da gyllebeholderen kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen, vurderer ansøger, at der leves op til BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Udbringning af husdyrgødning:

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Gyllen nedfældes typisk til vårsæd og slangeudlægges i vintersæd.

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle.

Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign.. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene. Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15 – 20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Vurdering

Struer Kommunen vurderer med ovenstående redegørelse og de i afsnit 5.2 og 10 stillede vilkår/egenkontrolvilkår, at husdyrbruget lever op til BAT vedrørende opbevaring og udbringning af gødning.

Opbevaring og opbevaringskapacitet for den producerede husdyrgødning er beskrevet i afsnit 5.2. Der er for at opfylde krav til nitratudvaskning til overfladevand og grundvand stillet vilkår til etablering af ekstra efterafgrøder og til brug af specifik sædskifte under afsnit 7.1.

8.5 Staldindretning

I dette afsnit beskrives ansøgers valg i forhold til at leve op til bedste tilgængelige staldsystem (BAT).

Miljøteknisk beskrivelse

Med hensyn til BAT og staldsystemer så er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels er der Miljøstyrelsens teknologiblade og BAT-standardvilkår.

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT:

- et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle,
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder

Ifølge Dansk Svineproduktion er de 2 sidstnævnte staldtyper hollandske typer, som ikke har fundet udbredelse herhjemme. Gødningskanaler med skrå sider har været afprøvet som BAT i Danmark, men vurderes ikke at have betydende effekt.

Endvidere findes der Teknologiblade:

- Delvist fastgulv
- Svovlsyrebehandling af gylle
- Luftrensning med syre
- Køling af gylle

Luftvaskeren med syre er så dyr at etablere, at det vurderes at være uproportionalt. Hertil kommer, at brug af svovlsyre i sig selv udgør en risiko overfor både ansatte, der skal arbejde med kemikaliet, samt naturen ved utilsigtet udslip.

Søerne er placeret i eksisterende stalde, løsgående og med delvis spaltegulv.

Smågrisene er placeret i en toklimastald indrettet med delvis spaltegulv.

Slagtesvinsafdelingen er etableret med spalter med delvis fastgulv.

Der ændres ikke ved brugen af de enkelte eksisterende afdelinger,

Når staldene en gang skal renoveres, vil der blive taget højde for hvilke muligheder der er for at leve op til det, som til pågældende tidspunkt er BAT for staldsystemer. Der forventes ikke at skulle udføres større renoveringer umiddelbart.

Ud over BREF og BAT-teknologiblade er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger. Med de angivne fodertilpasninger, kommer systemet til den konklusion, at ammoniakreduktionskravet er overholdt. Ammoniakreduktionskravet er politisk vedtaget og indarbejdet i www.husdyrgodkendelse.dk.

På baggrund heraf, vurderes det, at det eksisterende staldsystem kan fortsætte ind til videre.

Vurdering

Der er tale om en svinebesætning på gyllebaserede staldsystemer. Krav til BAT-niveauet for staldindretning skal fastsættes ud fra Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår for dyretypen, hvor der er taget højde for økonomisk proportionalitet.

Struer Kommune har på baggrund af Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT, beregnet en tilladt maksimal ammoniakudledning til 1.416,50 kg N (tabel 16). Den ansøgte produktion udleder 1.362,55 kg N, hvorved produktionen ligger under den vejledende grænse, og ansøger lever hermed op til BAT for det samlede anlæg.

Beregning af krav til BAT-niveau for ammoniakemissionen fremgår nedenstående tabel.

Tabel 16 – Beregning af krav til BAT-niveau

Dyretype	Antal	Emission opnåelig ved anvendelse af BAT (kg NH ₃ -N pr. gris)	Vægtkorrektions*	Samlet ammoniakemission (kg NH ₃ -N)
Søer i eksisterende drægtighedsstald Løsg., Delvis spaltegulv	260	2,11	-	548,60
Søer i eksisterende farestald Kassesti, Delvis spaltegulv	260	0,75	-	195,00
Smågrise i eksisterende stald (7,3 – 25 kg) Toklima, delvis spaltegulv	7.000	0,043	0,672	202,32
Slagtesvin i eksisterende stald (25 – 107kg) Spaltegulv/50-75 % fast gulv	300	0,310	1,058	98,39
Slagtesvin i eksisterende stald (25 – 65 kg) Spaltegulv/50-75 % fast gulv	2.900	0,310	0,414	372,19
Sum for anlægget, BAT-niveau				1.416,50
Ammoniakemission jf. ansøgning				1.362,55
Krav overholdt				JA (÷ 53,95)

Ved afvigende vægt-/aldersgrænser er emissionsgrænseværdierne korrigeret jf. Miljøstyrelsens vejledning.

På baggrund af ovenstående, vurderer Struer Kommune, at husdyrbruget lever op til BAT. Ansøgers redegørelse for fravalg af yderligere ammoniakreducerende tiltag vurderes rimelige på baggrund af den allerede opnåede reduktion og ud fra en vurdering af økonomisk proportionalitet i forhold til miljøeffekten.

9. Husdyrbrugets ophør

Miljøteknisk redegørelse

I forbindelse med ophør af produktion på ejendommen afsættes alle dyr. Stalde, gyllekanaler og opbevaringsanlæg tømmes for husdyrgødning, der udspredes på udbringningsarealerne eller afsættes. Olie, kemikalieoplag og lign. destrueres eller afhændes til kommunens affaldsordning. Fast affald afhentes til autoriseret destruktion eller afhændes via kommunal affaldsordning eller genbrugsplads. Medicinsk affald afleveres på nærmeste apotek til destruktion. Tilsvarende tømmes og rengøres fodersiloer for foderrester m.v.

0-Alternativet

Hvis projektet ikke gennemføres vil produktionen fortsætte i sin nuværende form og omfang. Det betyder at produktionen ikke udvikles og dermed på sigt vil blive afviklet.

Vurdering

Struer Kommune skal sikre, at der ved ophør af driften af husdyrbruget foretages de nødvendige foranstaltninger for, at undgå forureningsfare, at ejendommen ikke bliver tilholdssted for eksempelvis rotter og at stedet bringes tilbage til tilfredsstillende stand. Det vurderes at nævnte tiltag sammen med det stillede vilkår er tilstrækkelige.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 21) Ved ophør skal følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger udføres:
- Stalde, gyllekanaler og opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og husdyrgødningen skal bortskaffes efter gældende regler.
 - Hvis husdyrbrugets gyllebeholdere ikke anvendes, skal de rengøres og sløjfes.
 - Foderbeholdere og – anlæg skal tømmes.
 - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. skal bortskaffes efter gældende regler.
 - Tilsynsmyndigheden skal orienteres om husdyrbrugets ophør.

10. Egenkontrol og dokumentation

Miljøteknisk redegørelse

I forbindelse med ansøgningen er der indsendt en beskrivelse af registreringer og kontroller der udføres. Derudover indsendes en beredskabsplan, som beskriver forholdsregler i situationer, hvor der opstår et uheld på husdyrbruget.

Den lovpligtige 10 års beholderkontrol gennemføres, hvor gyllebeholderen kontrolleres af særligt uddannet personale. Derudover foretages månedlig kontrol af gyllebeholdernes teltoverdækning, tilstand og fyldningsgrad.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvor det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Produktionen i marken følges ved opmåling i høst og der udarbejdes årlige gødningsregnskaber.

Sprøjtplaner udarbejdes i samråd med planteavlskonsulent.

Der foretages daglig kontrol af foder og vandsystemernes funktion.

Vurdering

Af ovenstående fremgår, at der fra ansøgers side er iværksat en række egenkontroller. For at dokumentere at vilkår i godkendelsen er overholdt, stilles yderligere en række egenkontrolvilkår. Det drejer sig f.eks. om udarbejdelse af en egentlig produktionskontrol som dokumentation for at forudsætningerne for godkendelsen er overholdt.

Struer Kommune vurderer, at husdyrbrugets beskrivelse sammen med de stillede vilkår opfylder kravene til egenkontrol.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 22) Husdyrbruget skal underrette tilsynsmyndigheden, når dyreholdet er nået op på det godkendte antal DE.
- 23) I forbindelse med afholdelse af de regelmæssige tilsyn, skal der foreligge dokumentation for produktionsstørrelsen. Det kan f.eks. være i form af afregning fra slagteriet, opgørelser fra CHR, svineflytninger, effektivitetskontrol eller lignende. Opgørelsen skal dække de seneste 3 års produktion. Slagteriafregningen skal kunne dokumentere antallet af slagtede svin (med slagtevægt) de pågældende år.
- 24) Mindst én gang pr. kvartal skal husdyrbrugets forbrug af energi og vand registreres, Registreringerne skal opbevares i 5 år og fremvises på tilsynsmyndigheden forlangende.
- 25) Der skal føres register over produktionen af farligt affald (så som spildolie, lysstofrør, kemikalierester o.l.) på ejendommen. Registreringen skal for hver fraktion indeholde en be-

skrivelse af art, mængde og sammensætning. Registreringen skal gemmes i mindst 5 år og fremvises på tilsyn. Dokumentation for bortskaffelse af farligt affald til godkendt modtager skal ligeledes fremvises på forlangende.

- 26) Der skal til enhver tid overfor tilsynsmyndigheden kunne fremlægges sædskifte-, mark- og gødningsplaner samt gødningsregnskaber, som kan dokumentere, at vilkår om ekstra efterafgrøder og/eller S6 sædskifte er overholdt, og at husdyrgødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med de oplysninger der ligger til grund for de i miljøgodkendelsen stillede vilkår. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor 5 år tilbage, dog først gældende fra når godkendelsen er taget i brug. Tilsvarende skal der foreligge dokumentation for forpagtningskontrakter og eventuelle overførselsaftaler.
- 27) Det skal overfor tilsynsmyndigheden kunne dokumenteres, at den gylle, der modtages fra biogasanlæg, overholder de maksimale mængder kvælstof og fosfor, der fremgår af vilkår 19 og 20 og er en forudsætning for beregningerne i denne afgørelse.

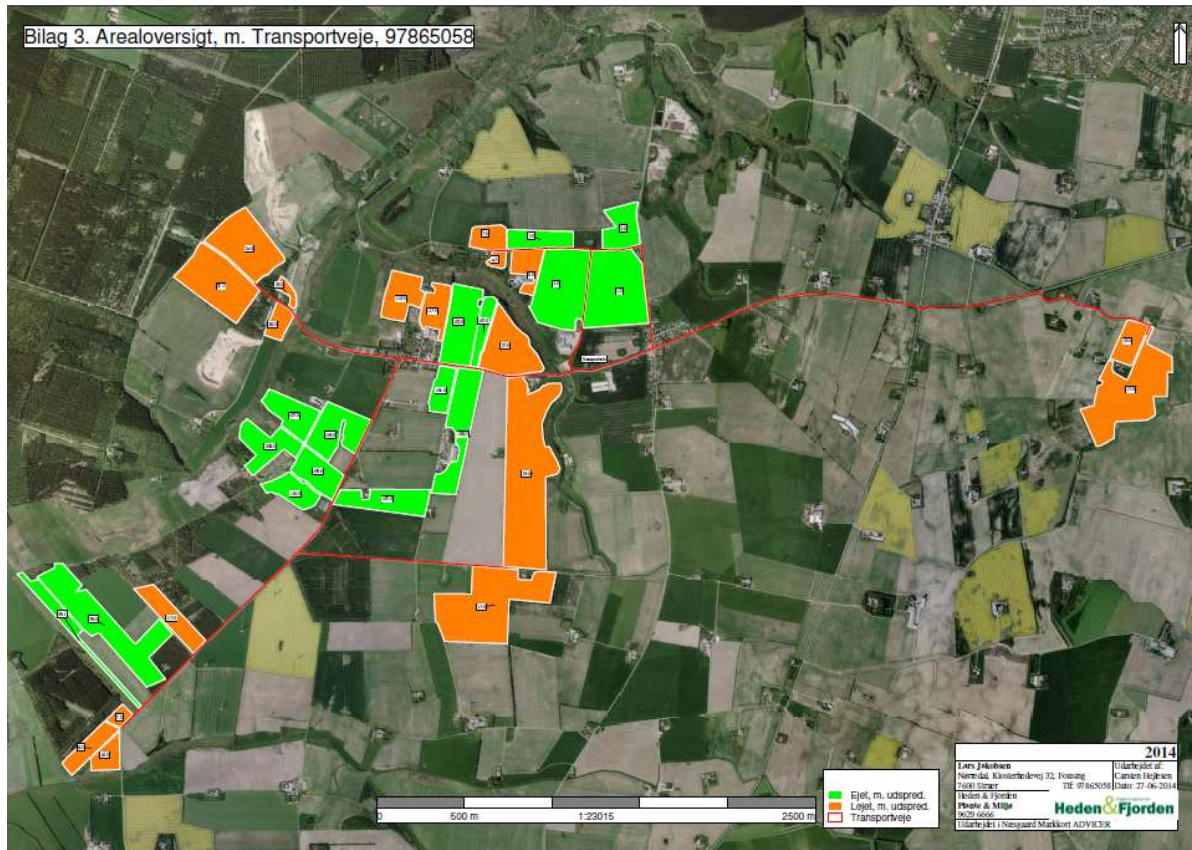

Bilag 1. Situationsplan

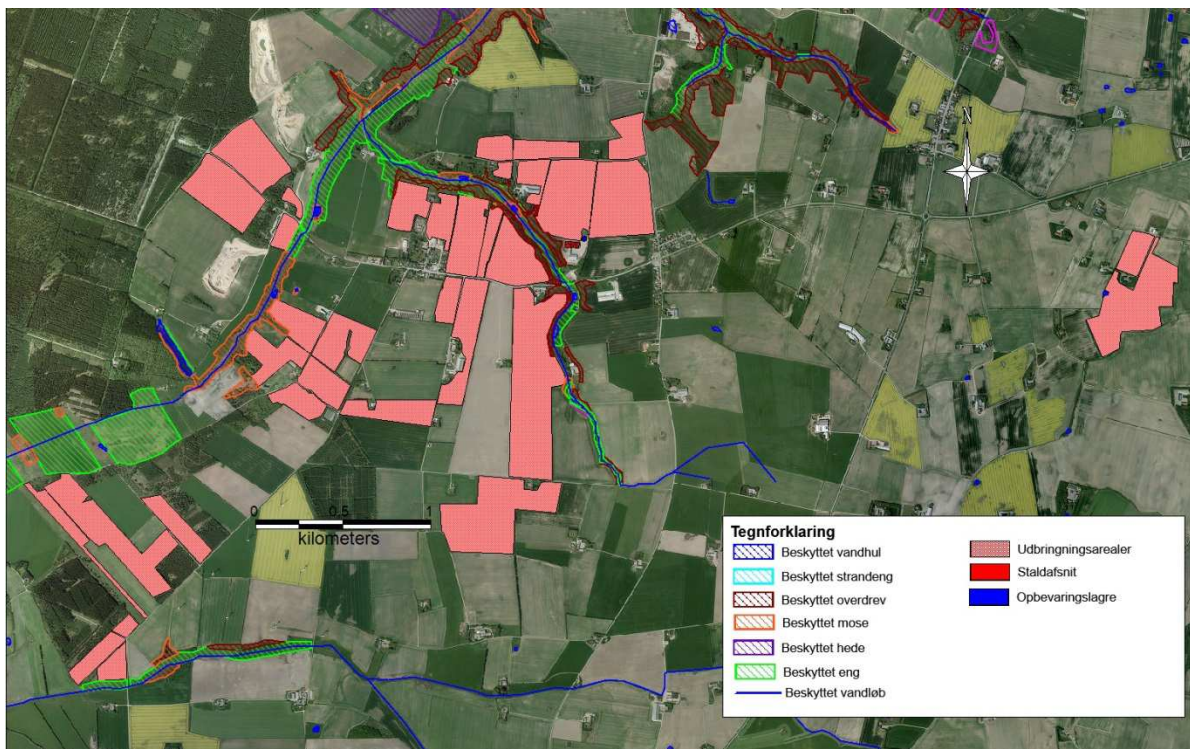
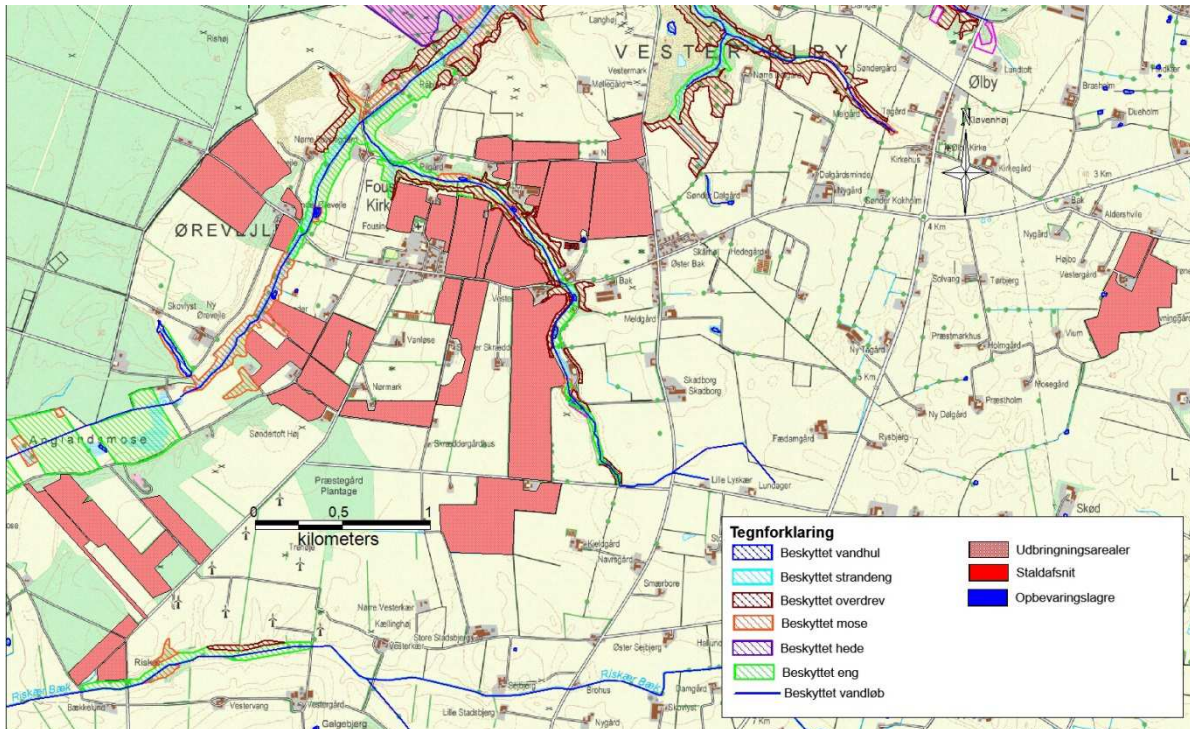

Bilag 2. Oversigt over ejede og forpagtede arealer, med transportveje.

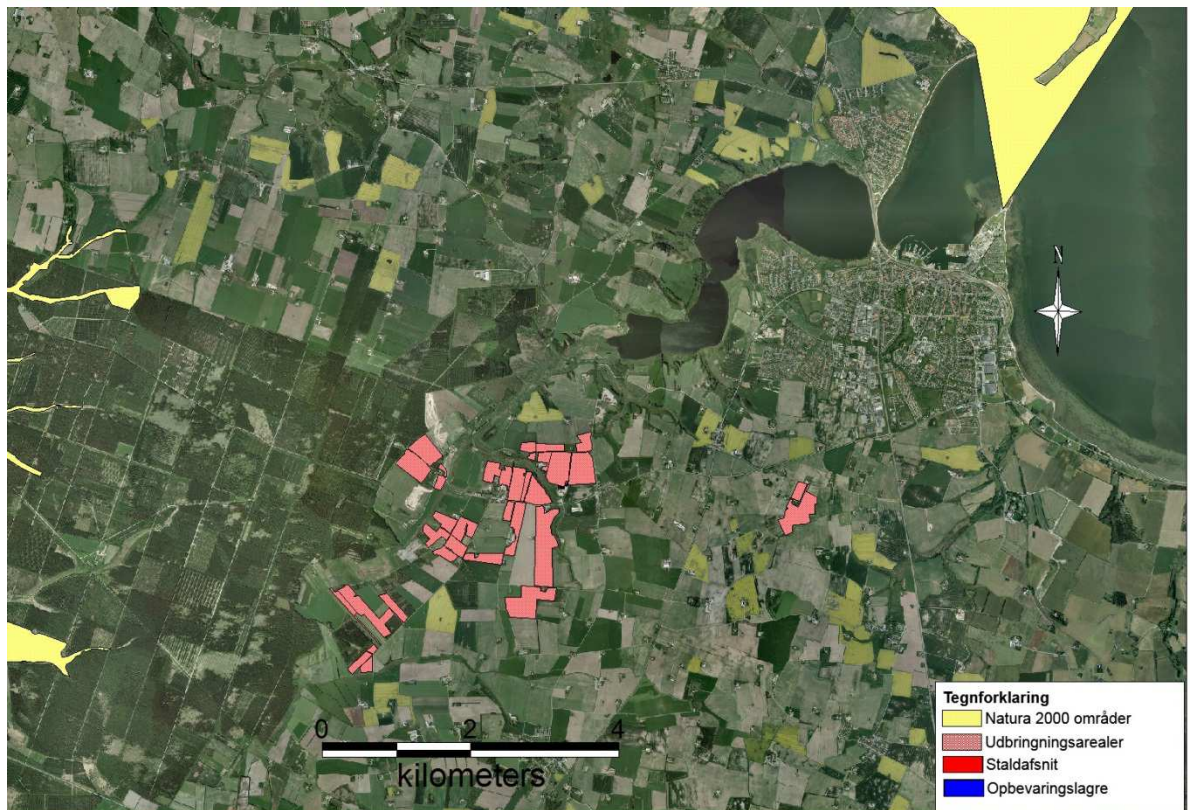
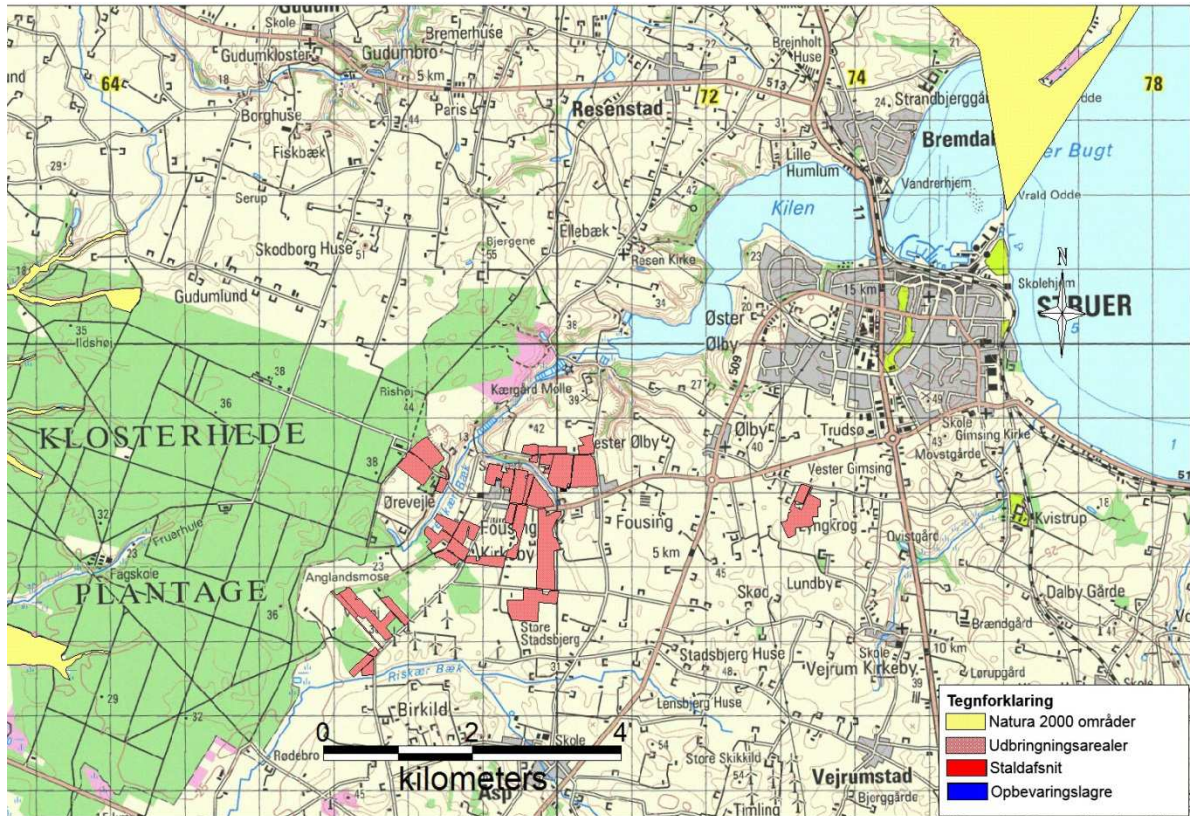

Bilag 3A. Beskyttede naturområder

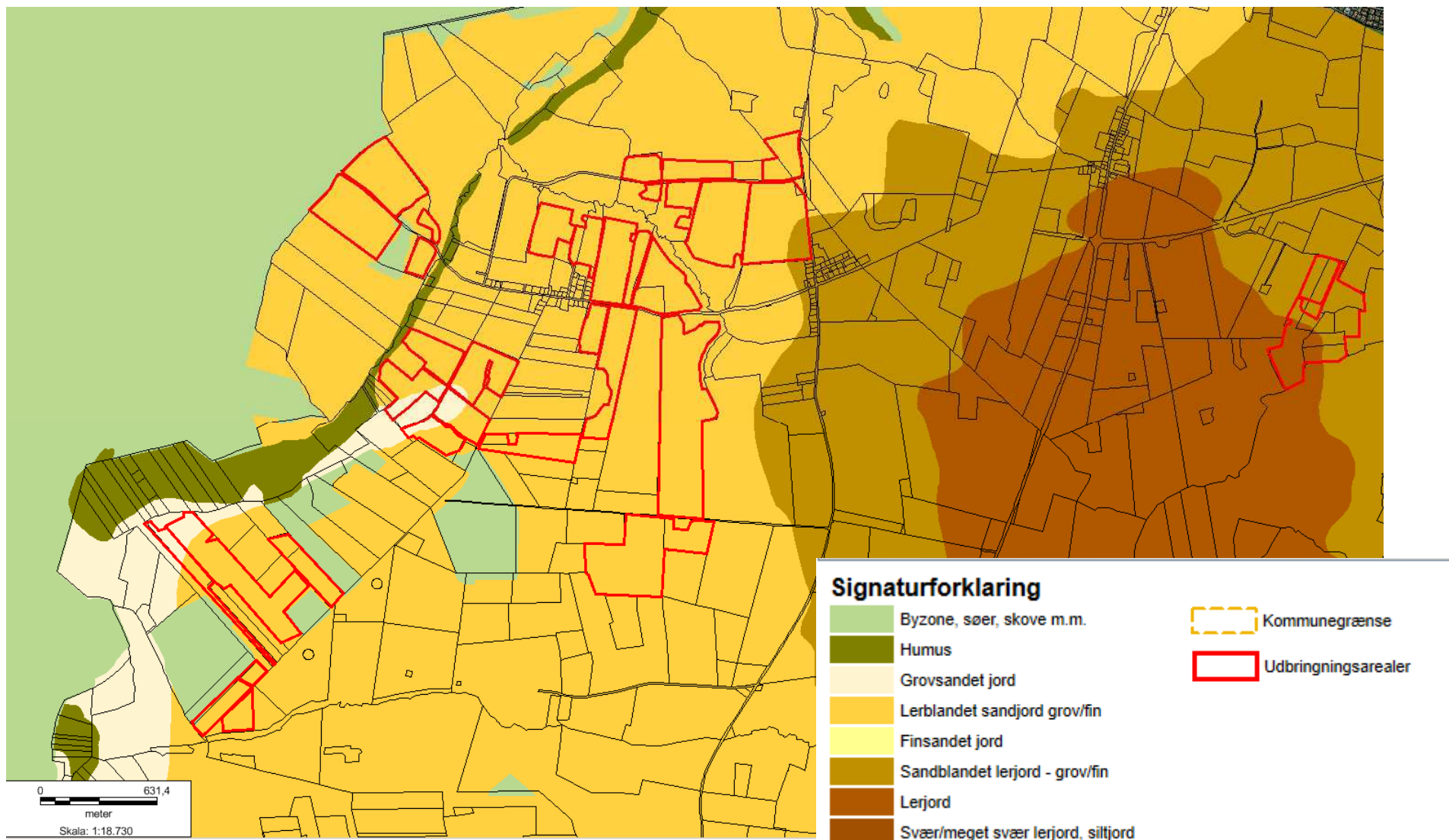

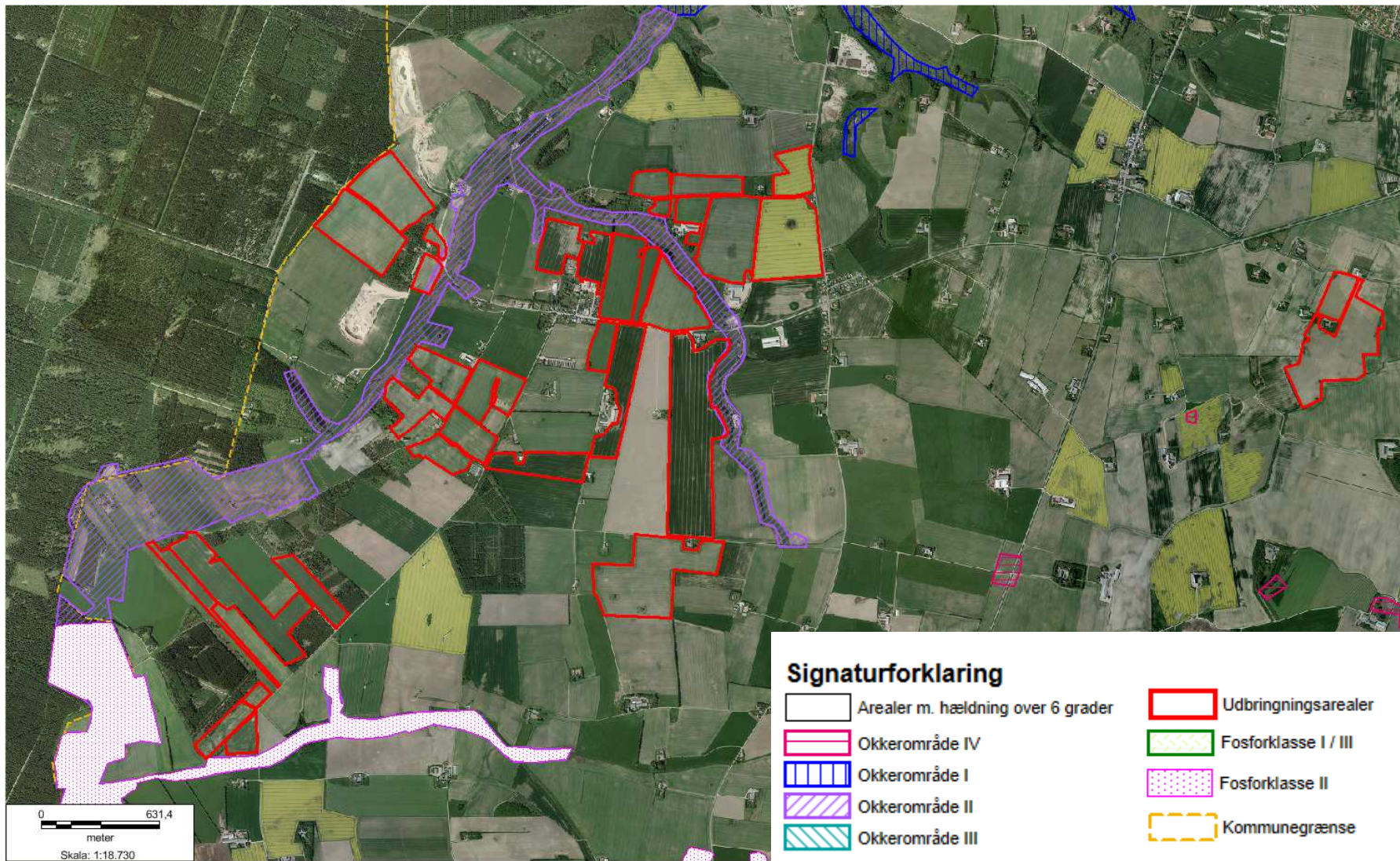
Bilag 3B. Natura 2000

Bilag 4. Jordbundstyper (i pløjelaget)

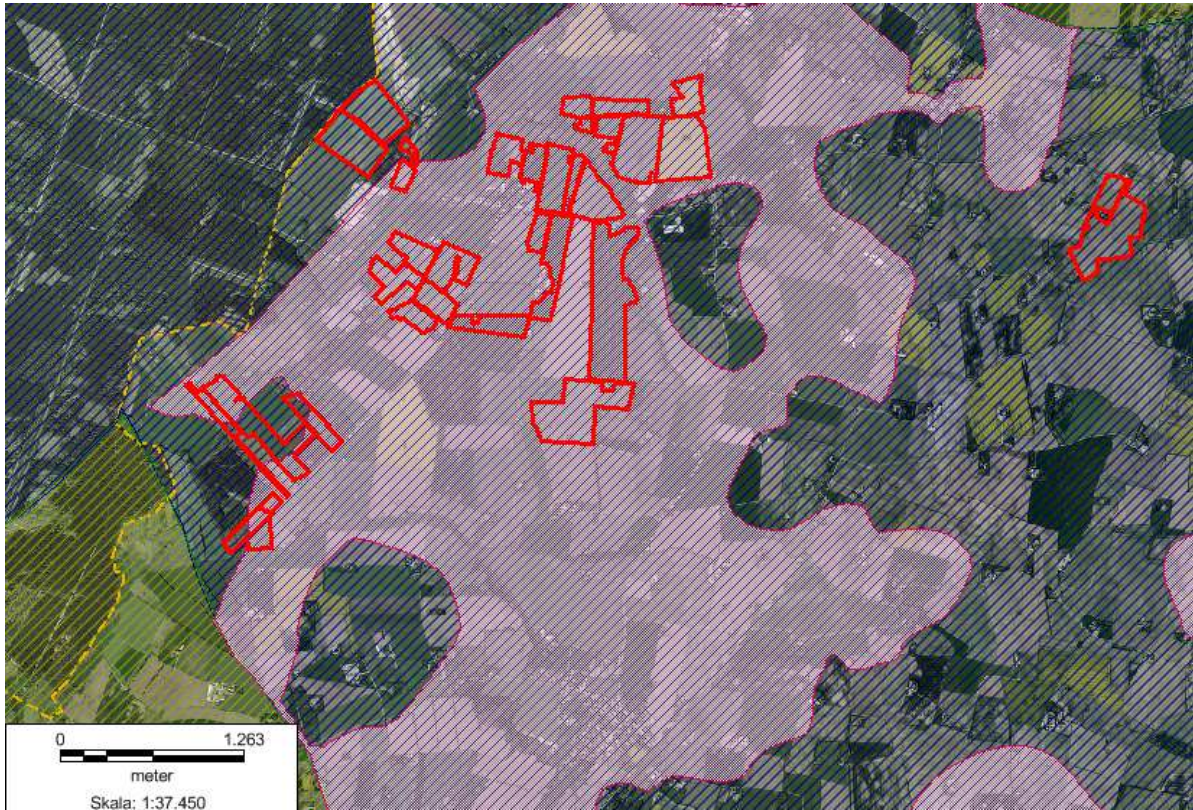

Bilag 5. Fosforklasser, lavbund og terrænenforhold

Bilag 6. Nitratfølsomme indvindingsområder m.v.

Tegnforklaring

- Nitratfølsomt indvindingsområde
- Områder med særlige drikkevandsinteresser
- Områder med drikkevandsinteresser
- Udbringningsarealer
- Kommunegrænse

Bilag 7. Grundvandsudtalelse

Grundvandsnotat – Klosterhedevej 32

Konklusion

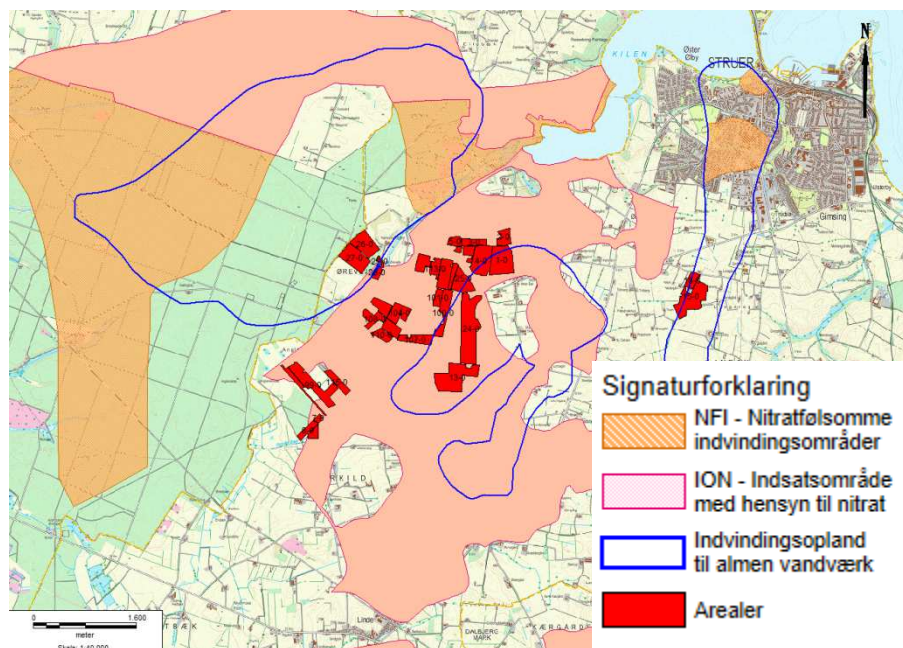
Ansøgningen lever grundvandsmæssig op til kravene i de vedtagende ”Indsatsplan i og nord for Klosterhede Plantage” og ”Indsatsplan Vejrum-Struer”.

Der er foretaget beregninger på de krævede arealer.

På alle arealer inden for indsatsområder med hensyn til nitrat ligger de beregnede nitratudvaskningen under planteavlensniveau.

Udtalelse

I forbindelse med §11 ansøgning er det foretaget en vurdering af de ansøgte arealer i forhold til grundvandet.

Hovedparten af arealerne ligger inden for nitratfølsomt indvindingsområde NFI). De arealer der ikke ligger i NFI-områder ligger inden for enten Kobbelhøje Vandværks indvindingsopland (arealerne 26-0, 27-0 og 29-0) eller Struer Vandværks indvindingsopland (arealerne 15-0 og 18-0).

I november 2013 vedtog Struer Kommune ”Indsatsplan i og nord for Klosterhede Plantage”. Denne indsatsplan dækker indvindingsoplandet til Kobbelhøje Vandværk samt indsatsområderne med hensyn til nitrat nord for det før omtalte indvindingsopland.

I april 2014 vedtog Struer Kommune ”Indsatsplan Vejrum-Struer”. Denne indsatsplan dækker indvindingsoplandene til Fousing Vandværk og Struer Vandværk samt indsatsområderne med hensyn til nitrat i OSD-område syd for Limfjorden.

I indsatsplanerne er der 2 indsatser, der påvirker denne ansøgning. Der kræves beregninger af nitratudvaskningen på alle arealer inden for NFI og indvindingsoplande.

I indsatsplanerne er det endvidere et krav, at nitratudvaskningen i indsatsområder med hensyn til nitrat ikke må overstige planteavlensniveau.

Indsatsplanerne findes på Struer.dk under Borger/Natur & Miljø/Drikkevand & grundvand/Indsatsplaner.

Uddrag af ”Indsatsplan i og nord for Klosterhede Plantage”

		der i kommune- og lokalplan områder accepteres en byvækst, hvis der er taget nødvendige forholdsregler for at beskytte grundvandet		
Beregning af nitratudvaskningen i NFI-områder og indvindingsoplände	§ 13a	I forbindelse med nye ansøgninger om miljøvurdering af arealer inden for NFI-områderne samt indvindingsopländene skal der foretages beregning af nitratudvaskningen på markniveau. Derved kan der foretages en vurdering af nitratpåvirkningen.	Landbruget Fremover	
Krav til nitratudvaskningen fra rodzonen til grundvandet i Indsatsområder med hensyn til nitrat.	§ 13	I indsatsområder med hensyn til nitrat må udvaskning af nitrat fra rodzonen til grundvandet ikke overstige udvaskningen fra planteavlensbrug. Dette reguleres i forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug.	Struer Kommune/Lennvig Kommune 2013 og fremover	
Ingen opbeva-	§ 13 i ION	Den hygiejniske zone skal friholdes for	Struer Kommune 2013 og frem-	

Uddrag af ”Indsatsplan Vejrum-Struer”

		forholdsregler for at beskytte grundvandet		
Beregning af nitratudvaskningen i NFI-områder og indvindingsoplände	§ 13a	I forbindelse med nye ansøgninger om miljøgodkendelser af husdyrbrug inden for NFI-områderne samt indvindingsopländene til Fousing, Hjern og Struer Vandværker skal der foretages beregning af nitratudvaskningen på markniveau. Derved kan der foretages en vurdering af nitratpåvirkningen.	Landbruget 2014 og fremover	
Krav til nitratudvaskningen fra rodzonen til grundvandet i Indsatsområder med hensyn til nitrat.	§ 13	I indsatsområder med hensyn til nitrat må der ikke ske en merbelastning, dvs. større udvaskning af nitrat fra rodzonen, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter i efter-situationen. Nitratudvaskningen må ikke overstige det der svarer til udvaskningen fra et planteavlensbrug med et standard planteavlssædskifte.	Struer Kommune/Holstebro Kommune 2014 og fremover	
Ingen opbeva-	§ 13 i ION	Den hygiejniske zone skal friholdes for	Struer Kommune 2014 og	

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via FarmN.

Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt (mg nitrat/l)	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift) (mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et plante- brug (mg nitrat/l)
1-0	13,9	52	-3	52
2-0	4,4	52	-3	52
4-0	12,4	52	-3	52
5-0	2,7	52	-3	52
6-0	0,8	52	-3	52
7-0	1,0	52	-3	52
8-0	3,3	52	-3	52
10-0	2,4	52	-3	52
13-0	18,3	52	-3	52
24-0	25,9	52	-3	52
25-0	8,3	52	-3	52
26-0	9,9	52	-3	52
27-0	11,0	52	-3	52
28-0	2,1	52	-3	52
29-0	0,9	52	-3	52
39-1	3,9	52	-3	55
100-0	8,3	52	-3	52
101-0	2,9	52	-3	52
102-0	7,9	52	-3	52
103-0	2,5	52	-3	52
104-0	6,9	52	-3	52
105-0	4,9	52	-3	52
107-0	6,0	52	-3	52
108-0	5,4	52	-3	52
109-0	4,7	52	-3	52
110-0	3,7	52	-3	52
113-0	3,7	52	-3	52
114-0	4,9	52	-3	52
9-0	3,0	52	-3	52
15-0	15,3	47	-4	47
18-0	3,2	47	-4	47

I forbindelse med ansøgningen er en fiktiv version vurderet. I denne version er valgt en anden type virkemiddel.

Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt(mg nitrat/l)	Merbelastning(Ansøgt - Nudrift)(mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et plantebrug(mg nitrat/l)
1-0	13,9	49	-6	52
2-0	4,4	49	-6	52
4-0	12,4	49	-6	52
5-0	2,7	49	-6	52
6-0	0,8	49	-6	52
7-0	1,0	49	-6	52
8-0	3,3	49	-6	52
10-0	2,4	49	-6	52
13-0	18,3	49	-6	52
24-0	25,9	49	-6	52
25-0	8,3	49	-6	52
26-0	9,9	49	-6	52
27-0	11,0	49	-6	52
28-0	2,1	49	-6	52
29-0	0,9	49	-6	52
39-1	3,9	49	-6	55
100-0	8,3	49	-6	52
101-0	2,9	49	-6	52
102-0	7,9	49	-6	52
103-0	2,5	49	-6	52
104-0	6,9	49	-6	52
105-0	4,9	49	-6	52
107-0	6,0	49	-6	52
108-0	5,4	49	-6	52
109-0	4,7	49	-6	52
110-0	3,7	49	-6	52
113-0	3,7	49	-6	52
114-0	4,9	49	-6	52
9-0	3,0	49	-6	52
15-0	15,3	47	-4	47
18-0	3,2	47	-4	47

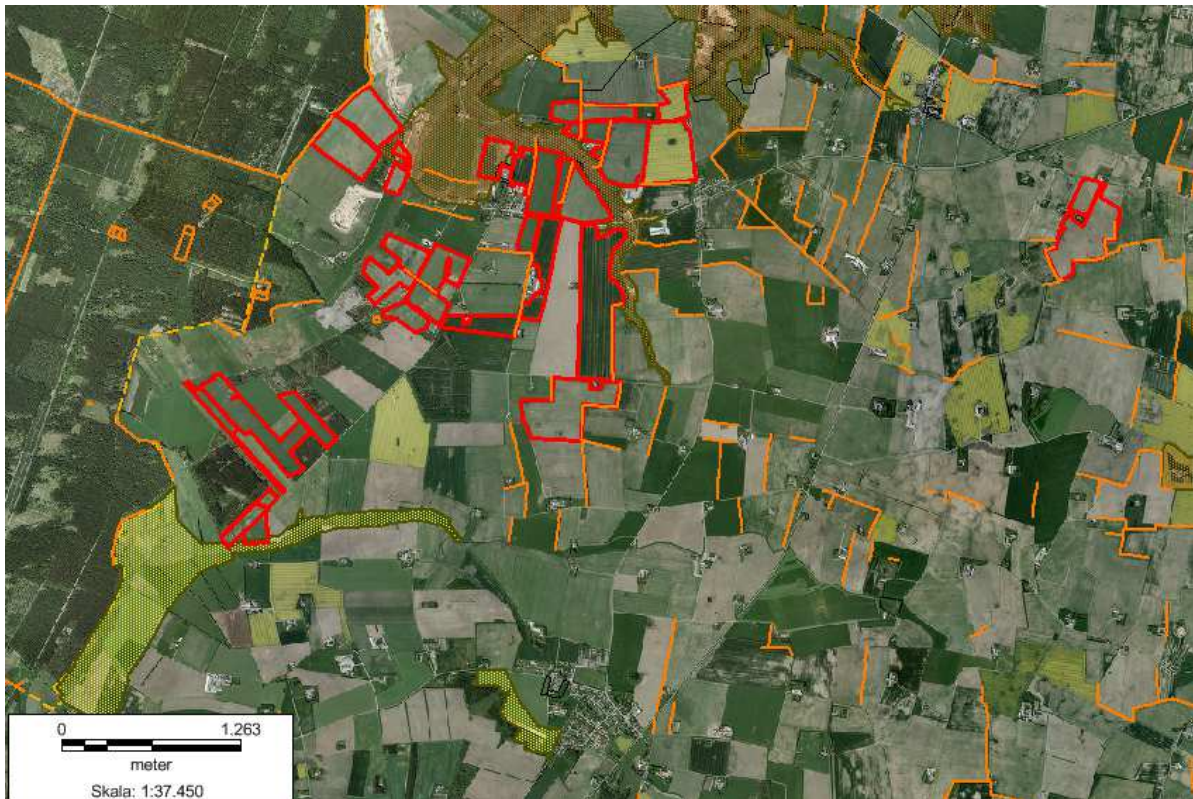
Der er i ansøgningen foretaget beregninger på alle arealer inden for nitratfølsomme indvindingsområder samt arealer inden for indvindingsoplandene til henholdsvis Kobbelhøje Vandværk og Struer Vandværk. Beregningerne viser, at udvaskningen på samtlige arealer er faldende og ligger på planteavlensniveau. I den fiktive ansøgning ligger alle udvaskningerne under 50 mg/l.

Dermed stilles der ikke yderligere grundvandsmæssige krav til ansøgningen. Dette gælder både selve ansøgningen samt den fiktive version.

Anni Lassen, geolog, den 27. august 2014

Bilag 8. Beskyttede diger, fredninger og landskab

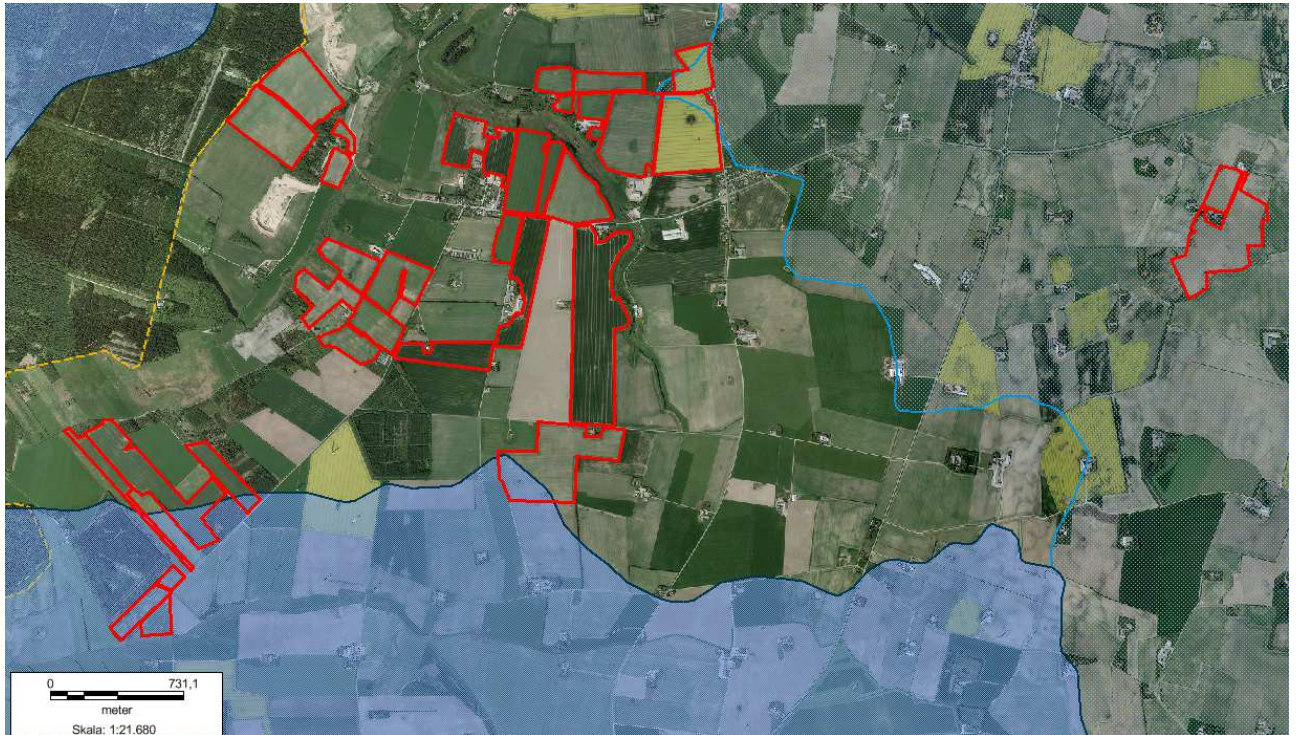

Signaturforklaring

	Fortidsminder		Kulturpræget landskab
	Fortidsminder		Naturpræget kystlandskab
	Beskyttede diger		Ikke bevaringsværdig
			Dallandskab
			Det flade lavbundsareal

Bilag 9. Nitratklasser

Signaturforklaring

	Nitratklasse I		Kommunegrænse
	Nitratklasse III		Udbringningsareal
	Nitratklasse II		

Bilag 10. Overfladevandsvurdering

Kvælstof til Limfjorden

Miljøteknisk redegørelse

Langt hovedparten af udbringningsarealet (215,66 ha) ligger i oplandet til Limfjorden og dermed også i oplandet til internationale naturbeskyttelsesområder. Arealet ligger i oplandet til Limfjordens Natura 2000-område nr. 62 Venø Bugt og Sund, som er udpeget som Natura 2000-område "Venø og Venø Sund" og udgøres af Habitatområde H55 og Fuglebeskyttelsesområder F40. Det er bl.a. naturtyper som lagune, bugt og rev samt arter som spættet sæl, klyde, og dværgterner som ligger til grund for udpegningen.

I Naturstyrelsens Natura 2000-plan 2010-2015 Venø og Venø Sund beskrives Næringsstofbelastning af marine områder at udgøre en alvorlig trussel. Venø Sund og Venø Bugt er som resten af Limfjorden påvirket af for store tilledninger af næringsstoffer fra land. Dette resulterer i nedsat sigtdybde, bl.a. forringede forhold for ålegræssets dybdeudbredelse. Bundfaunaens sammensætning er ligeledes påvirket af den høje næringsstofbelastning. Dermed påvirkes også fødegrundlaget for lysbuget knortegås og hvinand, der henholdsvis lever af bundplanter og invertebrater. Toppet- og stor skallesluger, der begge primært lever af fisk, påvirkes også negativt. Det fremgår af Natura 2000-planen, at de marine naturtyper ikke er i en gunstig bevaringsstatus på grund af for stor belastning med næringsstoffer fra oplandet.

Det fremgår ligeledes af Naturstyrelsens "Vandplan 2010-2015 Limfjorden", at Limfjordens økologiske tilstand vurderes at være ringe/dårlig, og at fjorden er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Hovedårsagen er en for stor tilførsel af næringsstoffer fra oplandet. I henhold til vandplanen synes både påvirkningen fra kvælstof og fosfor at være bestemmende for fjordens miljøtilstand.

Kvælstof til Limfjorden

Den beregnede kvælstofudvaskning fra rodzonen i markerne er på mellem 55,1 og 58,2 kg kvælstof/ha/år afhængig af hvilket alternativ med hensyn til virkemiddel der anvendes. Da jordens reduktionspotentiale er 0-50 % betyder det, at op til halvdelen af kvælstoffet fra marken potentielt kan fjernes eller omdannes undervejs fra rodzonen, inden det når frem til Limfjorden. Der udvaskes således 27,6 – 58,2 kg kvælstof per hektar til Limfjorden. I alt giver det ansøgte anledning til en årlig kvælstoftilledning til Limfjorden på 5.952 – 12.551 kg kvælstof.

Nedenfor vurderes om produktionens kvælstofudvaskning alene eller sammen med andre husdyrproduktioner kan påvirke Limfjorden. Miljøstyrelsen har fastlagt afskæringskriterier for skadesvirkning af nitratudvaskning til overfladevande. Et projekt for husdyrbrug kan ikke medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter, som følge af N-udvaskning, når nedenstående punkter (jvf. pkt. 1, 2A og 2B) alle er opfyldt:

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, f.eks. ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland.

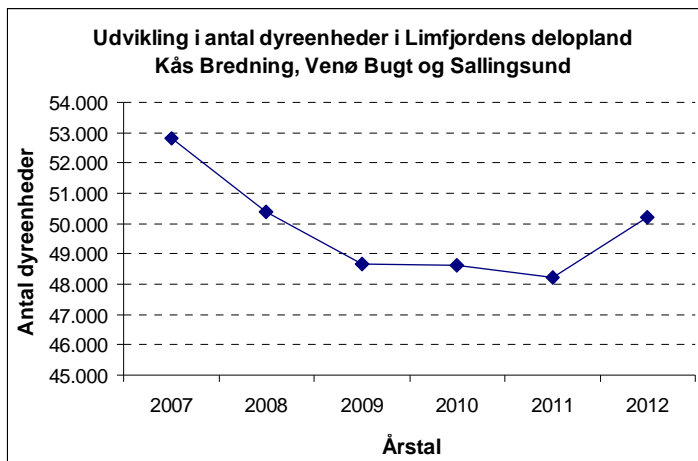
Miljøstyrelsen har udarbejdet kort, der angiver Limfjordens deloplande og udviklingen i antal DE siden 2007 i disse deloplande. Kortene er tilgængelige på Statsforvaltningens Nordjyllands hjemme-

side (www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm).

Det fremgår af disse kort, at anlægget og ca. 95 % af udbringningsarealet ligger i Limfjordens delopland til Kås bredning.

I deloplandet Kås Bredning, Venø Bugt og Salling Sund var antallet af dyreenheder i 2007 på 52.829 DE, mens det i 2012 var faldet til 50.213 DE. Udvikling i antal dyreenheder i perioden 2007-2012 fremgår af nedenstående tabel og graf.

Årstal	Delopland Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund i Limfjorden
	Antal DE
2007	52.829
2008	50.391
2009	48.645
2010	48.607
2011	48.226
2012	50.213

Dyretrykket i Limfjordens delopland Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund har således **ikke** været stigende siden 2007.

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning, at det skal vurderes om andre kilder til nitratudvaskning giver anledning til en øget nitratudvaskning til Limfjordens delopland Kås Bredning. Struer Kommune mener, at der siden 2007 ikke er sket væsentlige ændringer i akvakulturanlæg, renseanlæg eller udledninger fra virksomheder, nye boligområder eller spredt bebyggelse, som har medført en øget nitratudvaskning.

På baggrund af udviklingen i antal dyreenheder i oplandet til Limfjordens delopland Kås Bredning vurderes det, at det ansøgte ikke i kumulation med andre husdyrprojekter i oplandet, vil have en skadevirkning på de aktuelle Natura 2000-områder.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 % af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder, fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 % af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder, fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Limfjordens delopland Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund kan ikke karakteriseres som et lukket bassin eller meget lidt eutrofieret vandområde. Det betyder at nitratudvaskningen fra husdyrbruget vil give anledning til en væsentlig (dvs. målbar) effekt på Limfjorden og Limfjordens Natura 2000-områder, hvis nitratudvaskningen er større end 5 %.

Struer Kommune har lavet beregninger, der viser hvor stor en andel husdyrbrugets nitratudvaskning

udgør, af den samlede nitratudvaskning til Limfjordens delopland Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund. Beregningerne er udført i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning. (Struer Kommune har dog valgt at beregne den totale udvaskning fra husdyrbruget og ikke merudvaskningen set i forhold til en planteavl.)

Beregning af nitratudvaskningen til Limfjordens delopland Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund

Natura 2000 område Limfjorden - Habitatområde nr. 62	
Opland til Venø Bugt og Sund (Habitatområde nr. 62), Kås Bredning og Sallingsund, ha	58.442
Dyrket areal i oplandet, ha	42.474
Reduktionspotentiale (jvf. nitratklassekortlægning), pct.	41
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år	77
Udvaskning dyrket areal til Natura 2000-området, kg N/år	1.929.594
Udvaskning fra øvrige opland, kg N/år	94.211
Udvaskning i alt fra opland, kg N/år	2.023.805
Klosterhedevej 32	
Reduktionspotentiale (jvf. nitratklassekortlægning), pct.	25
Udspretningsareal, ha	215,66
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år	58
Samlede påvirkning Natura 2000 området, kg N/år	9.414
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,47

Påvirkningen af Limfjordens delopland Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund vil påvirkes i meget lille grad, da produktionens nitratudvaskning kun udgør 0,47 % af den samlede nitratudvaskning.

I henhold til Miljøstyrelsens opstillede afskæringskriterium vil det ansøgte således ikke i sig selv have en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000-område. Nitratudvaskningsberegninger (jf. tabeller ovenfor) viser, at det ansøgte ikke vil kunne medføre en væsentlig negativ påvirkning af internationale beskyttede vandområder, da nitratudvaskningen udgør en mindre del af den samlede nitratudvaskning til Kås Bredning.

Det ansøgte overholder Miljøstyrelsens afskæringskriterier for skadevirkning af nitrat-udvaskning til overfladevand. Kommunen vurderer derfor, at merbelastningen af vandmiljøet i Limfjorden er begrænset, og at de stillede vilkår til driften er tilstrækkelige til at sikre, at udpegningsgrundlaget ikke påvirkes væsentligt.

Vurdering

Det vurderes, at den ansøgte drift med de stillede vilkår hverken alene eller i kumulation med andre projekter vil påvirke udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områderne Kås Bredning og Limfjorden væsentligt som følge af tilførslen af kvælstof og fosfor. Struer Kommune vurderer således, at hensynet til overfladevand er varetaget i overensstemmelse med Habitatbekendtgørelsens § 7.

Kvælstof til Nissum Fjord

Miljøteknisk redegørelse

11,74 ha af udbringningsarealerne ligger i oplandet til Nissum Fjord, som er en lavvandet brakvandslagune, der dækker et areal på ca. 64 km² og består af 3 bassiner: Yder Fjord, Mellem Fjord og Felsted Kog.

Nissum Fjord er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, Natura 2000-område nr. 65, som udgøres af Habitatområde nr. H58 og Fuglebeskyttelsesområde nr. F38. Nissum Fjord er under international beskyttelse p.g.a. dens bevaringsværdige naturværdier i form af specielle plante- og dyrearter (området er f.eks. levested for flere kystfugle) og naturtypen kystlagune, der er vurderet som en særlig truet naturtype. Arterne i udpegningsgrundlaget udgøres blandt andet af vandranke, odder og fuglene rørdrum, rørhøg, brushane og fjord-, hav- og dværgterne.

I Naturstyrelsens "Natura 2000-plan 2010-2015 Nissum Fjord" beskrives næringsstofbelastning af de marine områder at udgøre en alvorlig trussel. Nissum Fjords tre bassiner er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer fra oplandet. Næringsstofbelastningen påvirker fødegrundlaget for flere fuglearter på udpegningsgrundlaget, herunder primært de plantespisende arter. Det fremgår af Natura 2000-planen at Nissum Fjord ikke er i en gunstig bevaringsstatus blandt andet på grund af stor belastning med næringsstoffer fra oplandet.

Ligeledes fremgår det af Naturstyrelsens "Vandplan 2010-2015 Nissum Fjord", at Nissum Fjords nuværende økologiske tilstand ikke er god, og store dele af fjorden er næsten helt uden bundplanter. De store mængder af tilførte næringsstoffer medførte tidligere store opblomstringer af alger, som bortskyggede ålegræs og øvrige undervandsplanter. De manglende bundplanter har en negativ effekt på mange af de udpegede fuglearter som følge af påvirkningen af fuglenes fødegrundlag.

Fra midt i 80'erne begyndte der at ske forbedringer i tilstanden i Nissum Fjord, primært som effekt af en reduktion i udledningen af fosfor fra land. Sigtdybderne blev forbedret, og algeopblomstringerne blev væsentligt reduceret. I takt med, at også kvælstof blev reduceret i løbet af 1990'erne, fortsatte den gunstige udvikling med nedgang i klorofylkoncentrationerne og mere klart vand til følge. Trods ovennævnte forbedringer har miljøtilstanden i vandområderne generelt ikke ændret sig tilstrækkeligt i gunstig retning. I Nissum Fjord skyldes dette, at både kvælstof- og fosfortilførslerne er for store, og det er derfor nødvendigt at reducere påvirkningen med især kvælstof men også fosfor.

Nissum Fjords tre bassiner har en ret forskellig økologi som følge af forskelle i saltindhold. Det fremgår af vandplanen, at bassinet Mellem Fjord er påvirket af næringssalttilførsel med deraf følgende sparsom undervandsvegetation, forekomst af epifytter, ringe artsdiversitet af bundfauna m.m., hvilket hindrer opfyldelse af miljømålet om god økologisk tilstand.

Det fremgår af vandplanen, at Feldsted Kog er påvirket af næringssalttilførsel med deraf følgende sparsom undervandsvegetation, forekomst af epifytter, ringe artsdiversitet af bundfauna m.m., hvilket hindrer opfyldelse af miljømålet. Tilstanden for området vurderes til ikke at opfylde målet om godt økologisk potentiale.

Kvælstof til Nissum Fjord

Den beregnede kvælstofudvaskning til overfladevand fra markerne er på mellem 55,1 og 58,2 kg kvælstof/ha/år afhængig af hvilket alternativ med hensyn til virkemiddel der anvendes. Da jordens reduktionspotentiale er på 76-100 % betyder det, at der årligt udvaskes op til 171 kg kvælstof til Nissum Fjord som følge af det ansøgte.

Nedenfor vurderes om produktionens kvælstofudvaskning alene eller sammen med andre husdyrproduktioner kan påvirke Limfjorden. Miljøstyrelsen har fastlagt afskæringskriterier for skadesvirkning af nitratudvaskning til overfladevande. Et projekt for husdyrbrug vil ikke medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter, som følge af N-udvaskning, når nedenstående punkter (jvf. pkt 1, 2A og 2B) alle er opfyldt:

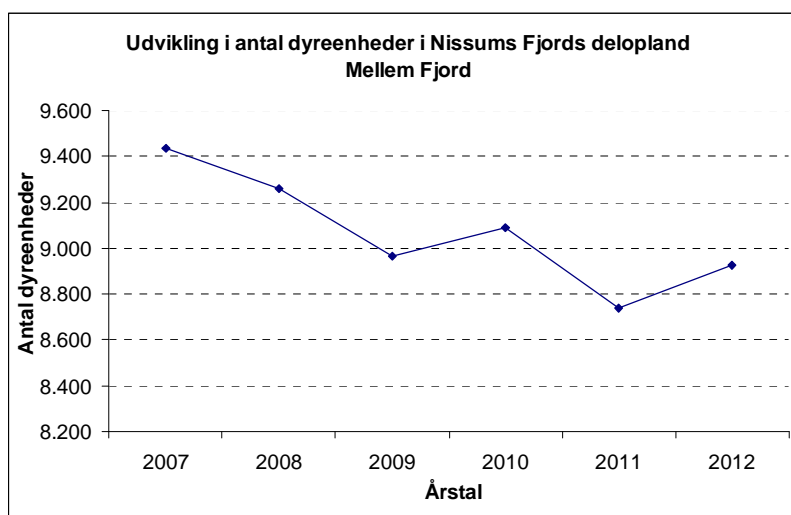
Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, f.eks. ny bebyggelse, end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland.

Miljøstyrelsen har udarbejdet kort, der angiver de forskellige fjordes deloplande og udviklingen i antal DE siden 2007 i disse deloplande. Kortene er tilgængelige på Statsforvaltningen Nordjyllands hjemmeside (www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm).

Det fremgår af kortene, at antallet af dyreenheder i Nissum Fjords delopland Mellem Fjord i 2007 var på 9.494 DE, mens det i 2012 var faldet til 8.924 DE. Udviklingen i antal dyreenheder i perioden 2007-2012 fremgår af nedenstående grafiske afbildning.

Årstal	Delopland Mellem Fjord i Nissum Fjord
	Antal DE
2007	9.437
2008	9.259
2009	8.966
2010	9.093
2011	8.740
2012	8.924

Dyretrykket i oplandet til Mellem Fjord har på godkendelsestidspunktet ikke været stigende siden 2007. Derfor er forudsætningen for 1A for husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau opfyldt.

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning, at det skal vurderes om andre kilder til nitratudvaskning giver anledning til en øget nitratudvaskning Limfjordens delopland Nissum Bredning. Struer Kommune mener, at der siden 2007 ikke er sket væsentlige ændringer i akvakulturanlæg, renseanlæg eller udledninger fra virksomheder, nye bolig-områder eller spredt bebyggelse, som har medført en øget nitratudvaskning.

Ud fra ovenstående vurderes det, at det ansøgte ikke i kumulation med andre husdyrprojekter i oplandet til Mellem Fjord vil have en skadevirkning på de aktuelle Natura 2000-områder.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gen-

nemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Det er Struer Kommunes vurdering, at Nissum Fjord, herunder Mellem Fjord, er et lukket bassin, hvilket betyder, at nitratudvaskningen fra husdyrbruget vil give anledning til en væsentlig (dvs. målbar) effekt, hvis nitratudvaskningen fra det ansøgte er større end 5. pct.

Struer Kommune har lavet beregninger, der viser, hvor stor en andel husdyrbrugets nitratudvaskning udgør af den samlede nitratudvaskning til Mellem Fjord i Nissum Fjord (jvf. tabellen nedenfor). Beregningerne er udført i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning. Struer Kommune har dog valgt at beregne den totale udvaskning fra husdyrbruget og ikke merudvaskningen set i forhold til en planteavl.

Beregning af nitratudvaskningen til Nissum Fjords delopland Mellem Fjord

Natura 2000 område Nissum Fjord - Habitatområde nr. 58	
Opland til Habitatområde nr. 58 - Damhus Å, ha	10.939
Dyrket areal i oplandet, ha	7.589
Reduktionspotentiale (jvf. nitratklassekortlægning), pct.	25
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år	81
Udvaskning dyrket areal til Natura 2000-området, kg N/år	461.032
Udvaskning fra øvrige opland, kg N/år	25.125
Udvaskning i alt fra opland, kg N/år	486.157
Klosterhedevej 32	
Reduktionspotentiale (jvf. nitratklassekortlægning), pct.	87
Udspretningsareal, ha	11,74
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år	58,2
Samlede påvirkning Natura2000 området, kg N/år	88,82484
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,018

Husdyrbrugets nitratudvaskning udgør ca. 0,02 % af den samlede nitratudvaskning til Mellem Fjord.

Det skal understreges, at husdyrgodkendelseslovgivningen regulerer husdyrgødning i forbindelse med godkendelser, herunder den ekstra nitratudvaskning til overfladevande som følge af husdyrgødning. Husdyrgodkendelsen regulerer ikke nitratudvaskning til overfladevande fra andre kilder, f.eks. nitratudvaskningen som følge af almindelig planteavl. Det betyder blandt andet, at der i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug efter husdyrgodkendelseslovens regler ikke kan ske en regulering af nitratudvaskningen som følge af husdyrgødningen, der er mere skærpet end kravene til nitratudvaskning som følge af planteavl.

Da nitratudvaskningsberegninger (jvf. tabellen ovenfor) viser, at det ansøgte vil medføre en nitratudvaskning, som udgør mindre end 5 % af den samlede nitratudvaskning til Mellem Fjord, vil det ansøgte ikke kunne medføre en væsentlig negativ påvirkning af det internationale beskyttede vandområde. I henhold til Miljøstyrelsens opstillede afskæringskriterium vil det ansøgte således heller ikke i sig selv have en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000-område.

Fosfor til Limfjorden og Nissum Fjord

Under forudsætning af at husdyrtrykket ikke har været stigende siden 1. januar 2007, bidrager beskyttelsesniveauet til, at fosforoverskuddet i oplande til beskyttelseskrævende overfladevande bliver

nedbragt i takt med, at der tillades og godkendes husdyrbrug efter husdyrgodkendelsesloven. Det betyder, at beskyttelsesniveauet som udgangspunkt sikrer, at selvom en enkelt bedrift udvider - og dermed i sig selv kan ses at få en øget andel af det samlede fosforoverskud til et vandområde, modsvares denne øgede andel en nedgang i andelen af fosforoverskuddet fra produktioner, der ophører. Overholdelse af beskyttelsesniveauet for fosforoverskuddet vil i henhold til husdyrgodkendelsesloven derfor i de allerfleste tilfælde betyde, at der ikke vil være tale om nogen væsentlig påvirkning af fosfor fra en husdyrproduktion.

Krav til fosforoverskuddet stilles på bedriftsniveau og ikke i forhold til enkelte marker. Det skyldes, at overholdelse af kravet ellers ikke ville kunne kontrolleres ved tilsyn.

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for fosforoverskud i oplande til beskyttelseskrævende overfladevande skal der stilles krav afhængig af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Uden for fosforklasserne 1 til 3 gælder som udgangspunkt de generelle harmonikrav. Efter en konkret vurdering kan der i oplande stilles skærpede krav.

Produktionens gennemsnitlige arealspecifikke overskud er på maksimalt 10,4 kg P/ha/år i alternativ 2, der medfører det højeste fosforoverskud af de to alternativer.

215,66 ha af de i alt 227,40 ha afvander til Kås Bredning, hvilket svarer til et max. årligt fosforoverskud på 2.243 kg P pr. år. Det fremgår af vandplanen for Limfjorden, at fjorden årligt belastes af ca. 333 tons fosfor.

De resterende 11,74 ha afvander til Nissum Fjord, hvilket svarer til et max. årligt fosforoverskud på ca. 122 kg P pr. år fra det ansøgte til Nissum Fjord. Det fremgår af vandplanen for Nissum Fjord, at fjorden årligt belastes af ca. 58,8 tons fosfor.

Det kan ikke kvantificeres, hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten, hvorfor vurderingen af, om der er grundlag for skærpelse af beskyttelsesniveauet eller yderligere målrettede vilkår, baseres på en vurdering af "worst case" situationen.

Af tabellerne nedenfor ses Struer Kommunes overslag for fosforoverskuddet fra projektet sat i forhold til den samlede tilførsel til kystvandsoplandet Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund og kystvandsoplandet Nissum Fjord.

Fosfor til Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund

Oplandsberegning	
Areal til udspredding ha	215,74
Overskud pr. hektar (ejede og forpagtede arealer) kg P/ha	10,4
% forøgelse i godkendelsesperioden	4,16
Worst case udvaskning kg P/ha	1
Worst case påvirkning fra husdyrbruget kg P	8,97
Samlet belastning i oplandet* kg P	25.958
Husdyrbrugets del af påvirkningen %	0,03

* Frem for at lave en opsplitning af kilderne til fosforudledning i oplandet, som der er lagt op til i Mst's vejledning, vurderer Struer Kommune, at det er mere pålideligt at anvende vandplanens tal for samlet P-udledning. Tallet for den samlede belastning i oplandet er fremkommet på følgende måde:

- Stofafstrømning 2001 – 2005 i tabel 2.2.9 i Vandplan Hovedvandopland 1.2 Limfjorden, er angivet til 332.800 kg P.
- Oplandet til Kås Bredning udgør 7,8 % af Limfjordens samlede opland.
- Som estimat for samlet belastning i oplandet til Kås Bredning, er taget 7,8 % af 332.800 kg P.

Fosfor til Nissum Fjord

Oplandsberegning	
Areal til udspredding ha	11,74
Overskud pr. hektar (ejede og forpagtede arealer) kg P/ha	10,4
% forøgelse i godkendelsesperioden	4,16
Worst case udvaskning kg P/ha	1
Worst case påvirkning fra husdyrbruget kg P	0,49
Samlet belastning i oplandet* kg P	58.800
Husdyrbrugets del af påvirkningen %	0,00

*Vandplanen for Nissum Fjord, 2010-2015

Det er antaget i forhold til nitratpåvirkningen af vandområder, at en påvirkning af nitrat ikke kan måles med de nuværende biologiske målemetoder, hvis påvirkningen er på under 5 % af den samlede påvirkning. Struer Kommune har valgt at antage, at grænsen for, at der kan ses en påvirkning er den samme for fosfor som for nitrat.

Da beregningerne viser, at husdyrbrugets del af den samlede påvirkning i de 2 ovennævnte kystvandsoplande kun udgør henholdsvis 0,03 % og 0 %, er afskæringskriteriet overholdt.

Risikoarealer

Landskabets hældning kan have stor betydning for fosforoverfladeafstrømningen.

Er hældningen over 6 grader og afstanden mindre end 20 meter må der ikke anvendes flydende husdyrgødning, jfr. husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Struer Kommune har vurderet, om der er særlige topografiske forhold eller hældninger på markerne, der kunne begrunde krav om etablering af dyrkningsfrie bræmmer ned mod vandløb eller søer.

Ingen af markerne har hældninger over 6 grader ned mod åbne vandløbsstrækninger eller vandhuller/søer. Vandløbene er alle omfattet af kravet om etablering af 9 m brede randzoner langs med de åbne strækninger af vandløbene.

Ud fra dette har Struer Kommune vurderet, at det ikke er nødvendigt at stille krav skærpede krav i forhold til fosfortransport via overfladeafstrømning.

Samlet vurdering for nitrat og fosfor

Det vurderes, at den ansøgte drift med de stillede vilkår hverken alene eller i kumulation med andre projekter vil påvirke udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områderne Nissum Fjord, delopland Mellem Fjord og Limfjordens delopland Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund væsentligt som følge af tilførslen af kvælstof og fosfor. Struer Kommune vurderer således, at hensynet til overfladevand er varetaget i overensstemmelse med Habitatbekendtgørelsens § 7.

Bilag 11. Erklæring om tilstrækkelig opbevaringskapacitet

Opbevaringserklæring, Klosterhedevej 32, 7600 Struer

3101 2014

Besætningen

Besætn. nr.	Husdyrart	Staldtype	Antal	DE	Produktionsniveau				
					Parameter 1	Værdi 1	Parameter 2	Værdi 2	
59509	Slagtesvin	Delvis spaltegu...	300,0	Stk	8,8	Indgen...	25,0	Afgangsvægt	107,0
59509	Slagtesvin	Delvis spaltegu...	2.900,0	Stk	33,7	Indgen...	25,0	Afgangsvægt	65,0
59509	Årsøer, farestald	Fare st., kasse...	260,0	Årsdyr	18,1	Fravaen...	28,8	Fravænningsv...	7,2
59509	Årsøer, løbe-og drægtigheds...	Løbe-/dr.st., In...	260,0	Årsdyr	42,2	Fravaen...	28,8	Fravænningsv...	7,2
59509	Smøgrøse	Tokimost., del...	7.000,0	Stk	25,2	Fravaen...	7,2	Afgangsvægt	25,0

Gylleproduktion ifølge norm

Lager	Største beholdn.		Mindste beholdn.	
	Date	Tons	Date	Tons
Gylle	01-08-2014	3.265	01-08-2013	239,4

Til gylleproduktion lægges 100 m³, fra vaskevand

Opbevaringskapacitet:

Gyllebeholder fra 2001 (beholderkontrolleret 2011) på 2550 m³

Fortank fra 2012 på 99 m³

I alt 2649 m³

Med et 9 mdr's opbevaringskrav, svarer det til en maksimal mulig gylleproduktion (returmodtagelse) på 3532 m³

Da der leveres til Måbjerg BioEnergy, og tages rejktvand retur, så skal der forventes en returmængde på + 10%. Altså i alt 3702 m³

Der 'mangler' således opbevaringskapacitet på knap 200 m³.

Da der er rigeligt med kapacitet i de lejede tanke på Galgebjerg 3, 7600 Struer, vil disse blive anvendt.

Opbevaringskapacitetskravet anses derfor som opfyldt.

Bilag 12. Vurdering af status og areal for beskyttet overdrev

NOTAT. Linnea Consult Aps

Vurdering af status og areal for beskyttet overdrev – Struer Kommune

I forbindelse med en konkret sagsbehandling har Struer Kommune anmodet om en vurdering af udbredelsen og beskyttelsesstatus for overdrevsarealer langs Nørredal Bæk ved Fousing i Struer Kommune.

Baggrunden er, at Struer Kommune i en konkret sagsbehandling i forhold til husdyrgodkendelsesloven er blevet opmærksomme på, at den vejledende registrering af beskyttet natur efter naturbeskyttelseslovens § 3 ikke er i overensstemmelse med de faktiske forhold. Særligt gælder, at store dele af de beskyttede overdrev i området enten er registreret som beskyttet eng, eller slet ikke registreret.

Notatets indhold:

- Beskrivelse af det materiale, der har ligget til grund for vurderingen,
- Redegørelser for overdrev i naturbeskyttelseslovens forstand,
- Vurdering af de konkrete overdrevs beskyttelsesstatus i forhold til husdyrgodkendelseslovens § 7.
- Gennemgang af de enkelte overdrevsarealer, herunder en vurdering af de enkelte delarealers status i forhold til naturbeskyttelsesloven.

Baggrundsmateriale for vurderingen

Feltbesigtigelser

Vurderingen af overdrevenes status og afgrænsning sker på baggrund af Struer Kommunes feltbesigtigelser af arealerne i 2011 samt en supplerende feltbesigtigelse foretaget af undertegnende og Tina Pedersen den 25. maj 2012. Ved den seneste besigtigelse, blev dels gennemført en grundig gennemgang af arealerne syd for Klosterhedevej, dels blev der lagt vægt på at gennemgå de arealer, hvor der kunne være tvivl om overdrevenes beskyttelsesstatus.

Luftfotogennemgang

Den botaniske vurdering i felten er suppleret af en luftfotogennemgang for at vurdere driftshistorien på arealerne. Luftfotogennemgangen omfattede de tilgængelige luftfotos i Struer Kommune, hvilket både omfatter (scannede) analoge luftfotos og digitale ortofotos i kommunens GIS-system.

Generelt gælder det, at luftfotos fra før 1992 er i sort/hvid og kvaliteten er lidt varierende, afhængig af belysningen på billederne. Derfor er det i nogle tilfælde ikke muligt at bruge disse fotos til at dokumentere et areals driftshistorie. Det er især gældende for de ældste fotos fra 1944, hvor det for mindre delarealer kan være svært at bruge billederne til at dokumentere driftshistorien.

Gennemgåede luftfotos

Type	Årstal	Bemærkninger
Analoge fotos (scannet)	1944	Meget grovkornet
	1965	Kun de østligste arealer.
	1982	
	1987	
	1992	
Digitale fotos	1995	
	1999	
	2002	
	2004	
	2007	
	2010	

Beskyttede overdrev i naturbeskyttelsesloven (§ 3-beskyttelsen)

Med naturbeskyttelsesloven fra 1992 blev en række naturtyper, herunder overdrev beskyttet mod tilstandsændringer. I 2004 blev naturbeskyttelsesloven ændret, så ikke kun historiske overdrev, men også biologiske overdrev er omfattet af beskyttelsen.

I ”Vejledning om naturbeskyttelseslovens § 3 beskyttede naturtyper” defineres biologiske overdrev som lysåben, græs- og urtedomineret vegetation på tør bund, typisk med græsning eller høslæt som kulturpåvirkning eller uden landbrugsmæssig drift.

Afgørelsen af, om et areal er omfattet af beskyttelsesbestemmelsen, skal ske ud fra en samlet vurdering af områdets naturindhold. På grund af små variationer i fugtigheds-, lys-, og næringsforhold vil de enkelte naturtyper ofte indeholde en lang række arter, som ikke er typiske for denne naturtype alene, men som også kan forekomme i en række andre naturtyper.

Det fremgår endvidere af vejledningen, at et areal skal som udgangspunkt have været uden intensiv opdyrkning i 30-50 år før der kan udvikles overdrevsvegetation, men det fremgår dog, at det ikke kan udelukkes, at et areal, der f.eks. ligger tæt på andre overdrev, således at arter knyttet til overdrev hurtigt kan spredes til dette område, vil kunne udvikle overdrevsvegetation på lidt mindre end 30 år og dermed være omfattet af beskyttelsen.

Kriteriet om omlægning skal således anvendes i sammenhæng med kriterierne om jordbund og vegetation.

De vegetationsmæssige kriterier indebærer, at der på det pågældende areal skal have indfundet sig en sammenhængende overdrevsvegetation. Forekomsten af enkelte overdrevsarter på en mindre del af et areal medfører ikke, at der er tale om et beskyttet areal.

Visse hårdt græssede biologiske overdrev kan være næsten uden opvækst af vedplanter (buske, træer).

De biologiske overdrev kan have kontinuerlige og diffuse afgrænsninger i forhold til naturtyper som enge, heder samt strandenge og strandoverdrev. Derimod vil der oftest omkring de biologiske overdrev være tydelige terrænskel i form af veje, hegn, diger, grøfter og lign., ligesom der vil være markante overgange i forhold til højskov og plantage samt til markarealer, der er i omdrift. Det fremgår af lovbemærkningerne til naturbeskyttelsesloven, at der ved afgrænsningen af et naturareal skal lægges til grund, at der skal være tale om et sammenhængende areal. Med sammenhængende areal forstås et område, som i naturbeskyttelsesmæssig henseende kan karakteriseres som en funktionel helhed. Dette indebærer, at en hede, fersk eng, mose, eller et overdrev eller kombinationer af disse naturtyper kan anses som sammenhængende i naturbeskyttelseslovens forstand, uanset om området i et vist omfang er gennemskåret af f.eks. mindre veje, brandbælter, vildtager, vandløb, små skovparceller, hegn, herunder levende hegn, m.v.

Det fremgår endvidere at det i øvrigt må bero på et konkret skøn i det enkelte tilfælde, om et areal kan anses som sammenhængende, herunder om de ”fremmede elementer” er så væsentlige, at der såvel landskabeligt som biologisk ikke er tale om en helhed. Disse elementer må derfor udgøre en forholdsvis beskedne del af det samlede areal, for at der kan ses bort fra dem ved afgørelsen af, om området er ”sammenhængende”.

Et eksempel på et funktionelt sammenhængende overdrev i naturbeskyttelseslovens forstand er bl.a. givet i en sag, hvor Naturklagenævnet stadfæstede i en kommunes afgørelse om, at et overdrevsareal på 0,6 ha blev anset som funktionelt sammenhængende med et overdrev på 4,9 ha, selv om arealet var adskilt af et ca. 40 m bredt græsareal. På det mellemliggende græsareal var dyrkning oplyst for hhv. 15 til 30 år siden og kommunen vurderede ikke at arealet var omfattet af § 3-beskyttelsen. Naturklagenævnet stadfæstede at græsarealet ikke udgjorde så væsentligt et ”fremmed element”, at de omgivende overdrevsarealer ikke kunne betragtes som sammenhængende, og at græsarealerne udgør en relativ beskedne andel af det sammenhængende naturområde.

Naturklagenævnet tog i ovennævnte sag ikke stilling til om overdrevet skulle betragtes som ét overdrev i forhold til husdyrgodkendelsesloven.

Arealernes beskyttelsesstatus i forhold til husdyrgodkendelsesloven (§ 7-beskyttelsen)

Det fremgår af husdyrgodkendelsesloven at overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 er omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 7- beskyttelse.

I miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelser af husdyrbrug² påpeges, at kommunerne skal være opmærksomme på, at funktionelt sammenhængende natur skal vurderes under ét i relation til størrelse. ”Funktionelt sammenhængende natur” defineres ikke, men det antages her, at der henvises til naturbeskyttelseslovens anvendelse af begrebet, dog således, at den funktionelle sammenhæng skal være indenfor den pågældende naturtype – i dette tilfælde overdrev.

¹ Afgørelse af 17. september 2008 med sagsnummer NKN-131-00159
² <http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Default.aspx>

Arealet af de digitaliserede delområder.

Delområde	Areal (m²)
1	13394
2	8996
3	12332
4	21472
5	11809
6	7189

Det skal således vurderes om to eller flere af de undersøgte overdrev, der hvert for sig er mindre end 2,5 ha er funktionelt sammenhængende og dermed overstiger størrelsesgrænsen på 2,5 ha.

Arealet for de enkelte delområder er opgjort i tabellen ovenfor (delområderne er vist på kort nedenfor). Der er tale om en opmåling, der ikke tager højde for arealernes hældning. Eftersom arealet langs hele ådalen skråner temmelig meget vil arealet af overdrevet reelt være større end det areal man finder ved en lodret projektion. Størrelsen vil typisk for skrånende arealer som disse være 5-8 % større, hvis man korrigerer for hældningen.

På sydvestsiden af ådalen er overdrevspolygonerne (delområde 3 og delområde 4) nord for Klosterhedevej helt sammenhængende. Delområde 3 og delområde 5 adskilles af Klosterhedevej, en adskillelse på ca. 10 meter. I overensstemmelse med vejledning til registrering af beskyttede naturtyper vurderes det, at de 3 delområder må anses som sammenhængende i naturbeskyttelseslovens forstand, uanset at arealet gennemskæres af en vej. Der er biologisk set tale om et sammenhængende overdrev, hvor hovedparten af de arter, som forekommer på de to overdrev kan tilhøre de samme populationer. Det vurderes derfor, at delområde 3, 4 og 5 tilhører samme funktionelle enhed på i alt 4,5 ha.

Tilsvarende ligger delområde 1 og 2 på samme side af ådalen kun adskilt af en bræmme på ca. 7-8 meter, og disse arealer vurderes tilsvarende at være en funktionelt sammenhængende enhed på i alt 2,2 ha. Uanset, at arealet er op til 5-8 % større, hvis man tager højde for arealets hældning vil det ikke kunne nå størrelseskriteriet på 2,5 ha. Isoleret set, er dette areal derfor ikke omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7.

Overdrevene på hver sin side af ådalen er adskilt af en kultureng (og enkelte mosepartier), der gennemskæres af et vandløb. Engen er mellem 30 og 60 m bred, på den største del af strækningen ca. 45 – 50 meter. En stor del af ådalen afgræsses samlet af kreaturer, som kan krydse fra den ene side af ådalen til den anden. Ligeledes ligger de to overdrev syd for Klosterhedevej 55-60 meter fra hinanden, adskilt af vandløb og engarealer. Det samlede Eng- og moseareal i ådalen udgør lidt mere end 1/3 af det samlede naturareal.

I det konkrete tilfælde er der ud fra en biologisk betragtning ikke større afstand på tværs af ådalen, end at der vil være en funktionel sammenhæng mellem overdrevene på hver sin side af ådalen. Mange af de tilknyttede insekt- og plantearter indgår i samlede populationer på begge sider af ådalen, og der vil være høj sandsynlighed for, at f.eks. plantefrø fra den ene side af ådalen vil spire på den anden side af ådalen og ikke mindst insektfaunaen vil have overdrev på begge sider af ådalen som levested.

I forhold til naturbeskyttelsesloven er det fremhævet i lovbemærkningerne at for at et naturområde kan være en sammenhængende enhed, så skal "fremmedelelementer" udgøre en så forholdsvis beskedne del af det samlede areal, at der kan ses bort fra dem ved afgørelsen.

Engen udgør mere end 1/3 af det samlede naturareal og udgør således mere end en beskedne del af det samlede naturareal. Det er derfor væsentligt om dette kriterium er relevant på samme måde når man skal vurdere sammenhæng mellem funktionelt sammenhængende natur i forhold til husdyrgodkendelseslovgivningen. I bemærkningerne til husdyrgodkendelsesloven står der om lovens § 7: "at sigtet hermed er en regulering af den lokale ammoniakemission for at beskytte særlig sårbar natur" og endvidere fremgår det, at "Reglen er en udmøntning af aftalen i VMP III om afstandskrav til særlig sårbar natur".

Det kan betyde, at det vægter højere at der er tale om overdrev, som biologisk set er funktionelt sammenhængende, end betydningen af at engen som fremmedelement strækker sig ind i mellem de forskellige dele af overdrevsnaturen i ådalen.

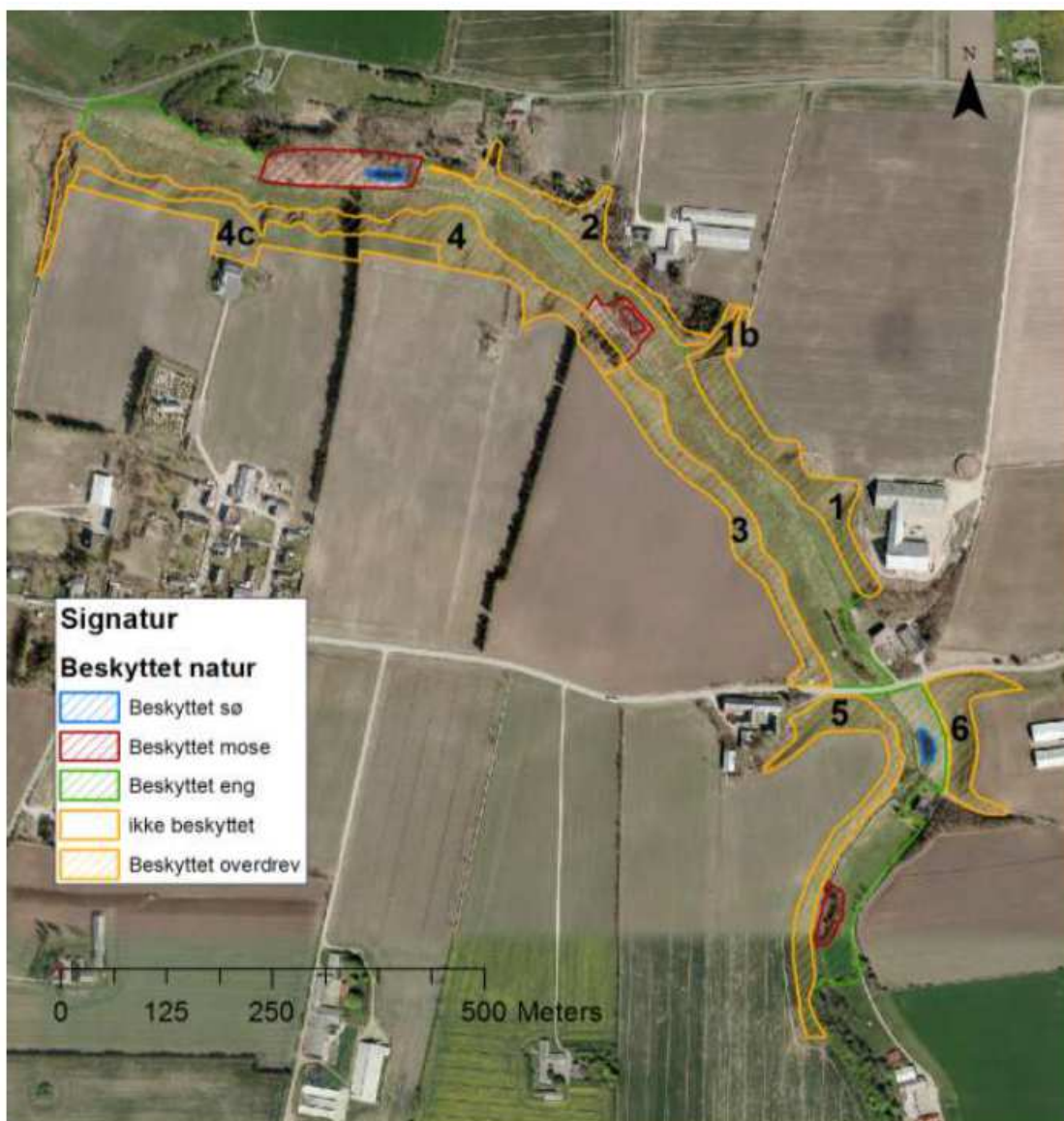
Samlet vurdering:

Det vurderes umiddelbart, at de 3 overdrev på sydvestsiden af ådalen (delområde 3, 4 og 5) er et funktionelt sammenhængende overdrev i husdyrgodkendelseslovens forstand og at overdrevet er væsentligt større end 2,5 ha. Overdrevet bestående af delområde 1 og 2 er samlet set ikke på 2,5 ha.. Grundlaget for at vurdere hvorvidt samtlige overdrev i ådalen skal ses som ét samlet § 7- overdrev er mere usikkert. Der findes ikke klagenævnsafgørelser, der forholder sig til arealopgørelsen af § 7- overdrev. Hvis det væsentlige kriterium for at afgøre størrelsen af et funktionelt sammenhængende overdrev jf. husdyrgodkendelseslovens § 7, er den biologiske funktion, så vurderes det, at samtlige

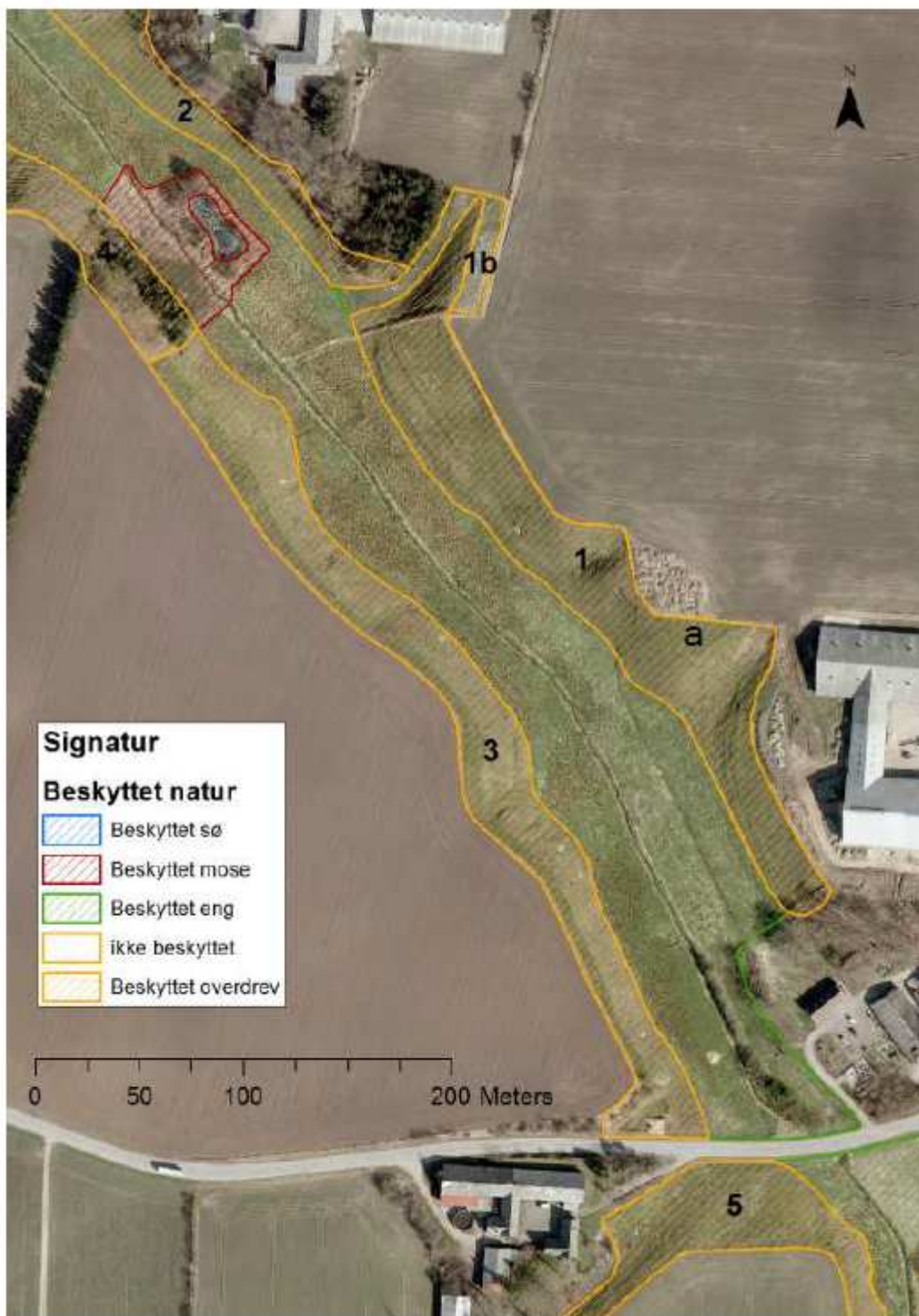
overdrev eller i det mindste delområde 1-5 er sammenhængende. Hvis det er væsentligt, at arealet ligger adskilt af et arealmæssigt betydeligt engareal er overdrevene næppe sammenhængende.

Områdebeskrivelse

Overdrevsnaturen i ådalen er inddelt i 6 forskellige delområder, der ligger både nord og syd for Klosterhedevej. Generelt er der tale om en markant ådal, med stejle overdrevsskråninger på begge sider, og en højdeforskel fra dalbunden til overkanen på 10 – 15 meter gennem hele dalen. Nederst i ådalen, langs Nørredal Bæk, findes kulturpåvirkede enge, der på strækningen udgør et 30-60 meter bredt engstrøg igennem hele ådalen. Alle naturarealerne nord for Klosterhedevej – både enge og overdrev - afgræsses samlet af kreaturer, og arealerne har været afgræsset i en længere årrække. Derfor har arealerne generelt en god vegetationsstruktur, dog er en del af arealerne noget påvirkede af randpåvirkning fra tilstødende marker og muligvis tilskuds fodring eller ekstensiv gødsning af de mest påvirkede arealer. Også overdrev syd for Klosterhedevej afgræsses af kreaturer, men ikke i en samlet indhegning. Generelt er der tale om historiske- såvel som biologiske overdrev langs hele ådalsstrækningen.

Registrerede naturtyper langs Ådalen ved Nørredal Bæk.

Delområde 2 og 4

Delområde 5 og 6

Delområde 1

Overdrev på nordøstsiden af ådalen. Enkelte partier er i moderat til god tilstand, men væsentlige dele er ret påvirkede og i ringe naturtilstand. Arealet er domineret af græsser som almindelig hvene, rød svingel og eng-rapgræs. Derudover findes en række almindeligt forekommende overdrevsarter som håret høgeurt, alm. kamgræs, knold-ranunkel og kornet stenbræk. Der er dog også registeret gode indikatorer for lang kontinuitet og lav næringspåvirkning, f.eks. pille-star, katteskæg, fåre-svingel og almindelig mælkeurt. De dele af overdrevet, som ligger nærmest den tilstødende mark og småslugter, der modtager meget overfladevand fra marken har et betydeligt indslag af mere næringsstolerante arter som tusindfryd, fandens mælkebøtte, agertidsel og kruset skræppe, og ikke mindst forekomsten af almindelig rajgræs og hvid-kløver tyder på nogen kulturpåvirkning.

Langt hovedparten af overdrevet ligger på stærkt skrånende grund, og på ingen af de gennemgåede luftfotos er der tegn på omlægning. Et mindre areal (a) har muligvis været omlagt for mere end 25 år siden (ikke tegn på omlægning fra 1987 og frem). Arealet ligger meget tæt på staldanlægget og ligger op af dyrket mark. Vegetationen er næringspåvirket med dominans af almindelig rajgræs og en del fandens mælkebøtte, enkelte ager-tidsel og stor nælde. Arealet rummer dog også almindelige overdrevsarter som almindelig hundegræs, almindelig hvene, knold-ranunkel, kornet stenbræk, almindelig kællingetand og lancetvejbred. Arealet, der ligger som en del af det samlede overdrev har i en meget lang årrække været drevet med afgræsning sammen med det øvrige areal. Den tidligere og aktuelle kulturpåvirkning vurderes at være så ekstensiv, at arealet regnes som en del af det samlede overdrev.

Mod nordvest (ved 1b) er en del af det areal, der i dag afgræsses med overdrevet ikke medtaget som overdrev. Dels rummer arealet en meget påvirket vegetation domineret af almindelig rajgræs og almindelig hundegræs uden overdrevsvegetation, dels kan det ikke på baggrund af luftfotos afvises, at hele eller dele af arealet har været drevet mere intensivt med bl.a. en eller flere omlægninger i 1980'erne. På baggrund af luftfotos vurderes at arealet ikke er omlagt i årene kort før billedet fra 1982. Billedet fra 1987 er ikke tydeligt, men det kan ikke afvises at arealet har været omlagt mellem 1982 og 1987. Vurderet på luftfotos fra 1992 og frem har arealet ikke været omlagt i årene op til 1992 og frem til i dag. De højtliggende dele har karakter af græsmark, mens de nederste dele er beskyttet som eng (ikke vist på kort).

Delområde 2

Arealet ligger på nordøstsiden af ådalen nord for delområde 1, og arealet har en lidt anden driftshistorie, idet en væsentlig del af ådalsskrænten er uden afgræsning og under tilgroning med træer og buske. Øverst langs ådalsskrænten er der mange steder tegn på at arealet er tilplantet. De tilplantede arealer og de arealer, som har været tæt tilgroet med træer i en lang periode vurderes ikke at være beskyttede.

På den nedre del af ådalsskrænten findes en del arealer, med forholdsvis åben kratvegetation, hvor der fortsat findes karakteristisk overdrevsvegetation domineret af især bølget bunke, almindelig hvene, hedelyng, fløjlsgræs mm.. På hele strækningen findes en sammenhængende overdrevsvegetation mellem de meget tilgroede partier og kulturrensarealerne nederst i ådalen. Størstedelen af det registrerede overdrev indgår i det afgræssede areal, som overvejende er domineret af arter som almindelig hvene men med forekomst af række karakteristiske overdrevsarter som blåhat, strand-engelskræs, markl frytle, håret høgeurt og lyng-snerre. Nogle steder forekommer kulturarter som almindelig rajgræs, hvidkløver, krybende hestegræs - arter som tyder på tidligere kulturpåvirkning af arealerne.

En lodsejer Kristian Bjerregaard kunne ved besigtigelsen den 25. maj 2012 fortælle, at dele af arealet har været dyrket for 40-50 år siden. På baggrund af de tilgængelige luftfotos vurderes at arealet ikke har været omlagt fra før 1982 og frem. Der har ikke været tilgængelige billeder fra årene før

1982. Det forekommer sandsynligt at arealet har været omlagt eller dyrket for 40-50 år siden, men arealet rummer i dag en varieret overdrevsvegetation.

Delområde 3

Arealet ligger på ådalens sydvestside overfor overdrevet i delområde 1. Hovedparten af overdrevet ligger på en meget stejl skråning og rummer en meget varieret overdrevsvegetation med mange karakteristiske overdrevsarter heraf en del, der indikerer lang kontinuitet og lav lille kulturpåvirkning, bl.a. tormentil, blåbær, fåresvingel, hedelyng, katteskæg, krat-faldbælg, lyng-snerre, læge ærenpris, pille-star, tidlig dværgbunke og vellugtende gulaks.

En del af overdrevet udgøres af en smal bræmme på 5-10 meter ovenfor selve ådalsskrænten. Dette areal er heget og afgræsset sammen med det resterende overdrev, og har været det i mere end 30 år (ses på fotos fra 1982 og frem). Arealet fremstod ved feltbesigtigelsen noget næringspåvirket og det var bl.a. domineret af almindelig rajgræs og hvid-kløver og en del almindelig hvene. Ved besigtigelsen oplyste Anna Margrethe Bjerg Nørgaard, der har ejet arealet igennem mere end 30 år, at arealet ikke har været omlagt i mange år, fordi de ikke ville risikere at køre nærmere skrænten med traktor. Bræmmen har dog været udsat for en kraftig randpåvirkning fra de tilstødende marker og det kan ikke afvises at arealet ligger så nær marken, at det er direkte påvirket ved gødskning af de tilstødende marker. Påvirkningen er imidlertid ikke større, end at der langs kreaturheget op ad nabomarken forekommer en række almindelige overdrevsarter som mark-frytle, kornet stenbræk, knoldranunkel og enkelte vellugtende gulaks. Derfor vurderes arealet at være beskyttet sammen med de tilstødende arealer.

Mod syd er delarealet præget af en fangefold til kreaturer og den påvirkning det medfører på de omkringliggende arealer. Dette areal vurderes dog at være en integreret del af det samlede overdrev.

Delområde 4

Overdrevsareal i den nordvestlige del af ådalen, der for en stor dels vedkommende udgøres af meget stejle skråninger.

Overdrevet er mod nord generelt noget påvirket, med en moderat til ringe naturtilstand. Det kan dels skyldes direkte gødskning, dels kan det skyldes at arealerne er afgræsset sammen med de tilstødende, gødskede arealer. Arealerne er stedvist noget domineret af rajgræs, men rummer en overdrevsvegetation med bl.a. almindelig hvene, kornet stenbræk, forskelligfarvet forglemmigej, almindelig røllike, vellugtende gulaks, håret høgeurt, mark-frytle og enejomfruhår.

Længst mod nord er en del af det hegnede og afgræssede areal ikke registreret som beskyttet (4c). Arealet er kuperet men ikke mere stejlt end at en omlægning har været mulig. Vegetationen er her meget kulturpåvirket med stor dominans af bl.a. almindelig rajgræs og hvidkløver og kun med meget sporadisk forekomst af knold-ranunkel. På baggrund af gennemgåede luftfotos fra 1982 og frem kan det ikke afvises at arealet før 1992 har været omlagt og eller kraftigt gødsket, og det kan ikke på baggrund af de foreliggende luftfotos dokumentere, at arealet er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Den sydlige del af arealet 4c vurderes at være i omdrift på luftfoto fra 1982.

På baggrund af luftfotos vurderes ingen af de øvrige overdrevsarealer i delområde 4 at have været i omdrift på luftfotos fra 1982 og frem, og størstedelen af arealerne har næppe været forsøgt på noget tidspunkt.

Overdrevet på den sydlige del af delområdet vurderes at være i moderat til god naturtilstand. Arealet rummer en værdifuld overdrevsvegetation med almindelige overdrevsarter som kornet stenbræk, almindelig hvene og mark-frytle, samt en række værdifulde og næringsfølsomme overdrevs-

arter som tormentil, vellugtende gulaks, hedelyng, alm. kamgræs, kattesæg, liden klokke, lyng-snerre og fåre-svingel.

Mod syd ved overgangen til delområde 3 findes et mindre krat på ca. 1400 m² med bl.a. eg, hyld, og røn på overdrevet. En del af krattet kan være plantet på stedet for en længere årrække siden, og har siden bredt sig. Vegetationen i kanten domineres af især hindbær, gederams og hanekro. Men der findes også arter som lyng-snerre, hvid anemone, bølget bunke og rød svingel i kanten af krattet. Jævnfør vejledningen til registrering af beskyttet natur opfattes krattet som en integreret del af overdrevsvegetationen.

Delområde 5

Delområdet ligger syd for Klosterhedevej langs ådalens vestkant, umiddelbart syd for delområde 3. De centrale dele af overdrevet er stejlest, og vurderes at være i god naturtilstand, med mange karakteristiske overdrevsarter bl.a. djævelsbid, tormentil, hedelyng, tandbælg og fåre-svingel. De dele af overdrevet, der ligger øverst på ådalsskrænten nærmest den tilstødende mark og de mindre stejle partier på overdrevet er mere påvirkede og i moderat til ringe naturtilstand.

Det nordligste areal skråner mindre stejlt. Arealet er domineret af almindelig hvene og engrapgræs med forekomst af almindelig røllike, knold-ranunkel, kamgræs, vellugtende gulaks, eng-kransemos. Længst mod nordvest vandes kreaturerne og der har formodentlig i perioder været tilskuds fodring på de ret lavtliggende partier op til landevejen, hvor vegetationen fremtræder meget påvirket med nogen dominans af almindelig rajgræs.

Længst mod syd er arealet lettere påvirket, med nogen forekomst af almindelig rajgræs og butbladet skræppe, men der blev registreret mange almindelige overdrevsarter som vejengelsgræs, engrapgræs, almindelig kamgræs, tormentil, ene-jomfruhår, fløjlsgræs og dominans af almindelig hvene.

Ingen af de undersøgte luftfotos viser tegn på omlægning hvad angår de nordlige og de centrale dele af overdrevet. På billedet fra 1944 er den sydlige del af overdrevet i drift sammen med det tilstødende engareal, og det kan ikke udelukkes at arealet har været opdyrket på det tidspunkt.

Generelt kan det ikke udelukkes, at de mest tilgængelige dele af arealet har været gødsket ekstensivt i perioder, men det har ikke været mere intensivt, end at arealerne domineres af overdrevsvegetation.

Delområde 6

Delområdet ligger syd for Klosterhedevej langs ådalens østkant. Overdrevet er på store dele domineret af almindelig hvene. Enkelte partier vurderes at være i moderat naturtilstand, med forekomst af bl.a. blåhat, mark-frytle, håret høgeurt, knold-ranunkel og hunde-viol. Generelt er overdrevet dog noget næringspåvirket med nogen dominans af bl.a. ager-tidsel, rejnfan, almindelig hundegræs og almindelig kvik.

På fotos fra 1965 og frem er arealet græsdækket på samtlige fotos, og der er ikke noget, der tyder på omlægning af arealet i perioden.

Det kan ikke udelukkes at arealet for en årrække siden har været ekstensivt gødsket, og ifølge den nuværende ejer (samtale ved besigtigelsen) har arealet ligget uden drift i en årrække, hvilket kan være med til at forklare at vegetationen er forarmet.

Peter Witt 9. juli 2012

Bilag - plantelister:

Område 1 – Komplet artsliste

Almindelig hundegræs	Fandens mælkebøtte	Markfrytle
Almindelig hvene	Fin kløver	Markærenpris
Almindelig hyld	Flipkrave	Mælkebøtteslægten
Almindelig hønsetarm	Fløjlsgræs	Pille-star
Almindelig kamgræs	Forskelligfarvet	Polytrichum juniperinum
Almindelig kongepen	forglemmigej	Rhytidiadelphus
Almindelig kvik	Fåre-svingel	squarrosus
Almindelig kællingetand	Glat ærenpris	Rød svingel
Almindelig mælkeurt	Gul snerre	Rødknæ
Almindelig pimpinelle	Horse-tidsel	Scleropodium purum
Almindelig rajgræs	Hvid-kløver	Smalbladet vikke
Almindelig røllike	Hypnum cupressiforme	Stor nælde
Almindelig syre	Håret høgeurt	Strand engelskgræs
Bidende ranunkel	Katteskæg	Tandbælg
Blød hejre	Knold-ranunkel	Tidlig dværgbunke
Blåhat	Kornet stenbræk	Tusindfryd
Brachythecium rutabulum	Kruset skræppe	Vej-engelskgræs
Bølget Bunke	Lancet-vejbred	Vellugtende gulaks
Eng-rapgræs	Lav ranunkel	Vild kørvel
Éngriflet hvidtjørn	Liden fugleklo	
Enårig knavel	Mangeblomstret frytle	

Område 2

Almindelig eg	Fin kløver	Mælkebøtte
Almindelig hvene	Flipkrave	Rendsdyrlav
Almindelig hønsetarm	Fløjlsgræs	Rød svingel
Almindelig kongepen	Hedelyng	Rødknæ
Almindelig mangeløv	Hvis kløver	Sand-star
Almindelig røllike	Håret høgeurt	Smalbladet vikke
Blåhat	Knold-ranunkel	Strand engelskgræs
Bredbladet mangeløv	Krybende hestegræs	Tidlig dværgbunke
Bølget bunke	Lyng snerre	Tusindfryd
Eng-rapgræs	Mark frytle	Vild kaprifolie

Område 3

Almindelig eg	Bølget bunke	Håret høgeurt
Almindelig hundegræs	Eng kransemos	Katteskæg
Almindelig hvene	Engrapgræs	Knold ranunkel
Almindelig hønsetarm	Engriflet tjørn	Kornet stenbræk
Almindelig kamgræs	Fandens mælkebøtte	Kratfladbælg
Almindelig kongepen	Flipkrave	Kruset skræppe
Almindelig rajgræs	Fløjlsgræs	Lancet vejbred
Almindelig røllike	Fåresvingel	Lyng snerre
Almindelig syre	Græsbladet fladstjerne	Lysesiv
Bidende ranunkel	Hedelyng	Lægeærenpris
Bladmos sp.	Hvid anemone	Mangeløv sp.
Blød hejre	Hvidkløver	Markfrytle
Blåbær	Hvidtjørn sp.	Mælkebøtteslægten
Blåhat	Høstborst	Pillestar

Prikbladet perikon
Rød svingel
Rødknæ

Stor nælde
Tidlig dværgbunke
Tormentil

Tusindfryd
Tveskægget ærenpris
Vellugtende gulaks

Område 4

Ager-tidsel
Almindelig fuglegræs
Almindelig hundegræs
Almindelig kamgræs
Almindelig kongepen
Almindelig rajgræs
Djævelsbid
Eng-rapgræs
Flipkrave
Forskelligfarvet
forglemmigej
Fåre-svingel

Hedelyng
Hvid anemone
Håret høgeurt
Katteskæg
Kornet stenbræk
Kær-tidsel
Liden klokke
Lyngsnerre
Lægeærenpris
Mark-frytle
Mark-ærenpris
Mose-bunke

Mælkebøtteslægten
Polytrichum juniperinum
Rhytidiadelphus
squarrosus
Rød svingel
Rødknæ
Stor nælde
Tidlig dværgbunke
Tormentil
Tveskægget ærenpris
Vellugtende gulaks

Område 5

Almindelig fuglegræs
Almindelig hundegræs
Almindelig hønsetarm
Almindelig kamgræs
Almindelig kongepen
Almindelig pimpinelle
Almindelig rajgræs
Almindelig rapgræs
Almindelig røllike
Almindelig syre
Bidende ranunkel
Blød storkenæb
Blåmunke
Butbladet skræppe
Dicranum scoparium
Djævelsbid
Eng-rapgræs
Fandens mælkebøtte

Fin kløver
Flipkrave
Fløjlsgræs
Forskelligfarvet
forglemmigej
Fåre-svingel
Græsbladet fladstjerne
Hedelyng
Hvid kløver
Håret høgeurt
Katteskæg
Knold-ranunkel
Lancet-vejbred
Liden klokke
Lyse-siv
Manna-sødgræs
Mark-frytle
Mark-ærenpris

Mose-bunke
Polytrichum juniperinum
Rhytidiadelphus
squarrosus
Rød kløver
Rød svingel
Rødknæ
Scleropodium purum
Tandbælg
Tidlig dværgbunke
Tormentil
Tusindfryd
Vej-engelskræs
Vellugtende gulaks
Vår ærenpris

Område 6

Ager-tidsel
Almindelig hundegræs
Almindelig hønsetarm
Almindelig kongepen
Almindelig kvik
Almindelig syre
Bidende ranunkel
Blåhat
Eng-brandbæger
Eng-rapgræs

Enårig rapgræs
Fandens mælkebøtte
Forskelligfarvet
forglemmigej
Glat ærenpris
Horse-tidsel
Hunde-viol
Håret høgeurt
Knold-ranunkel
Kornet stenbræk

Kruset skræppe
Lancet-vejbred
Mark-frytle
Mælkebøtteslægten
Rejnfan
Rød svingel
Stor nælde
Vellugtende gulaks
Vild kørvel
Vår-gæslingeblomst

Bilag 13. Forslag til skemaer til egenkontrol

Produktionskontrol

Produktionskontrol pr. planår 20_____					
Egenkontrol for perioden 1/8 til 31/7					
Dyretype	Maksimalt antal DE	Antal dyr	DE pr. dyr	DE	+/- DE

Skemaet kan erstattes af bilag som f.eks. E-kontrol, slagterifregninger m.v., hvis disse indeholder samme informationer som ovenstående.

Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående.

Energigennemgang

Energigennemgang af husdyrbruget			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af energifaglig person			

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, der viser datoer for gennemførte tiltag.

Skal gennemføres minimum hvert 5. år. Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

Inspektion af uoverdækket gyllebeholder

Inspektion af gyllebeholdere							
Navn Benævnelse (evt. adresse)	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er eventuelle kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder							

El, vand, brændstof osv.	År: _____			År: _____			År: _____		
	Start dato	Slut dato	Forbrug	Start dato	Slut dato	Forbrug	Start dato	Slut dato	Forbrug
El (kWh)									
Vand (m ³)									
Brændstof (l)									